

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 20 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasuti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM: 780.
Szerkesztőség 780. Kiadóhivatal 700.

Andrássy Rákóczirol.

Budapest, február 6.

A politikában van valami asszonyi vonás: az események és szavak mögött esetleg megtalálható titkos értelem keresése. Bizonyára nem gróf Andrássy Gyula szándéka, hogy mai akadémiai székfoglalója mögött egyebet is keresenek, mint a tudós historikusnak egy kimagasló történelmi alak körül kifejeződő korszakról való véleményét. Hiszen Rákóczi Ferencz akkor is érdekes és tanulságos témája volna egy tudós elmének, ha az utolsó idők nem is tették volna aktuálissá a szent holtat hazaszállításával, édes hazai földre való pihentetésével. Rákóczirol, mint Kossuthról mindig aktuális és tanulságos beszélni. És különösen gróf Andrássy Gyulának, aki a magyar nemzet alkotmányos küzdelmeinek történetébe annyira elmerült, igazán lehetetlenség volt meg nem állania II. Rákóczi Ferencz alakjánál, küzdelmeinek emelkedő és lehajló vonalánál, a fejedelem milliójének vizsgálatánál, a legfelelősebb küzdő korszak emberi erényeinek és hibáinak megállapításánál. Akármire vitte a kutatás gróf Andrássy Gyula elméjét a nemzeti küzdelmek történetében, a nagy fejedelem alakjával, közvetve vagy közvetlenül, mindig találkoznia kellett, mert a nagy magyar tragédiában Rákóczirol indul és Rákóczihoz ve-

zet vissza minden ut, minden gondolat. Ha pedig gróf Andrássy Gyulát tanulmányai logikai kényszerrel vitték el a fejedelem nemes alakjához, csak természetesen, hogy a tudós becsületességével s az államférfiu jogosult kíváncsiságával vizsgálta a magyar szabadság ideális alakját s a bukásában részes millió emberi és gazdasági gyarlóságát.

De akármilyen igaz, hogy nyilvánvalóan csak fizikai véletlenség, ha gróf Andrássy Gyula ezt a tanulmányát nem könyvnek adta a könyvpiacra s nem két évvel korábban vagy két évvel később olvassa fel a Magyar Tudományos Akadémiában: az egyoldaluan politikai gondolkodásra berendezett közvéleményt nem lehet feltartóztatni abban az asszonyvonású szimatolásában, hogy a Rákóczi-tanulmány mögött ugynevezett pikáns háttérrel ne keressen. És kétségtelen, hogy az érdekes és értékes székfoglaló lírai beállítására hiszen híján az érdekesnek és tanulságosnak. Egy nagy és letörésbe hanyatlott nemzeti küzdelem korszakának alkotmány a lírai hangulatok hullámai bizony elsodorhatják a küzdelem egyik tragikus hősenek alakját a legnagyobb és legemlékezetesebb nemzeti küzdelem korszakához, ahol a rokonküzdelmek és rokonmegrokkánások vizsgálatában bizonyos vigasztalások ígérkeznek. A félreállítás pillanatában a legszárazabb lelket is lírai hangulatok fogják meg. A

kontemplálás percei költőt gyurnak a katonából is. Hát az olyan finom, érzékeny és hajlandóságainál fogva is szép lélek, mint a művészetek levegőjében megfinomult gróf Andrássy Gyula, hogyne jutott volna el az utolsó idők politikai fordulata után Rákóczi Ferencz alakjához. És ha a nagy fejedelem életének, küzdelmeinek, ideáljainak és környezetének vizsgálatában ráakadt, aminthogy rá kellett akadnia a legfrissebb nemzeti küzdelem glóriás öséré, a legfrissebb tragikum nagyjobb arányu megnyilatkozására s a legfrissebb fájdalmak legfőbb forrására: akkor ez a történelemírás talán már nincs is lírai vonás nélkül. S akkor már nem is szabad rossz néven venni a politikától, ha abban, ami szigorú és tárgyias történetírás, keres és találni vél lírai elmékedéseket vagy aktuális célzásokat is.

Gróf Andrássy Gyula székfoglalója, a legújabb Rákóczi-tanulmány, ad is, meg nem is alkalmat az ilyen aktuális szimatolásra. Akár azt a kortörténelmi megállapítást vesszük, hogy a seregek hamarabb válnak türelmetlenekké, mint a szabadságért ideális szempontból küzdő vezérek, akár azt a másik örök vonást, hogy a hosszú küzdelem változó fázisai meg tudják bontani a vezérek felfogásának harmóniáját, akár azt a harmadik szempontot, hogy politikai ellenfeleink taktikája mindig ugyanaz és mindig megtalálja a küzdők sorában

Véletlen?

Írta: dr. Irsai Arturné.

„Több dolog van ég föld között...”

Doktor Fehér elegáns magánirodájában két ur ült: Dombóváry miniszteri tanácsos és a miniszter magántitkára. A beszélgetésnek bizalmas, intim jellege volt, noha hivatalos ügyről volt szó. Illetékes helyen arról beszéltek, hogy dr. Fehérnek bizalmas és magas állást ajánljának fel a minisztériumban, amire őt fényes képessége, jogászai tudása és nagyszerű összeköttetései praedestinálták. Minden és mindenki arra szorította, hogy fogadja el azt az állást. Ő maga régóta ambicionálta azt. És noha most a konstellációk a képzelhető legjobbak voltak, noha a misszionáriusok most az utolsó, döntő szót várták, még sem mondhatta azt ki. Kicsiny, könnyen leküzdhető akadály tolódtott közéje és becsúgya közé. Egyetlen föltételt szabtak neki felülről: keresztelkedjék meg.

S miért né tette volna? Semmiféle reiligiózus aggályai nem voltak és vallási dogmákra nem adott semmit. Szülei, akiknek esetleg fájdalmat okozhatott volna, már nem voltak. Feleségének a vallásváltoztatás közőmbös lett volna. És mégis rettentő nehezen tudta magát elhatározni. Lealacsonyításnak látszott előtte ezt az állást, mely megillette, melyre minden praedestinálta, amelyen minden mérvadó személyiség szívesen látta volna, ily módon megszerezni. — Hát más

lenne, ha a keresztviz a fejére csorogna és oly hitvallást tenne, melyben nem hitt, mint-hogy nem nyújtott neki egyebet, mint üres formát tartalom nélkül?

— Nyakasság. — szolt a miniszteri tanácsos, amikor erről az aggályról beszélt, — hisz az ön számára a zsidó vallás is csak tartalom nélkül való forma. Így hát az egyik üres formát cseréli ki a másikkal. Másképen állna a dolog, ha zsidó volna.

— De mi az ördögért ragaszkodnak ehhez a feltételhez? Más leszek akkor, mint ami most vagyok, ha megkeresztelkedem?

— Ajj, ezek meddő kérdések, — felelt az öreg méltóságos ur, — nem is érdemes a kérdéssel bibelődni. Ezzel tisztában vagyunk. De sem én, sem ön, kedves Fehér, nem tudjuk majd ezeket az előítéleteket megszüntetni. Ha tehát akarunk valamit, amivel ezek szemben állnak, arra kell törekednünk, hogy megkerüljük azokat. Ne tartson bennünket tehát bizonytalanságban. Adjon döntő választ és intézze el gyorsan a szükséges formalitásokat.

— Holnap reggelig kérek megfontolási időt.

Ebben a pillanatban kopogtak. Dr. Fehér rosszul érintette az, hogy zavarták és az ajtóhoz ment, hogy megnézzé, ki a betolakodó?

Egy szolga állt az ajtó előtt, aki rövid néhány szóval a gyermekszobába hívta. Azt mondta, hogy a fiatal ur hirtelen rosszul lett és elájult.

Ijedten kért bocsánatot Fehér az uraktól és a gyermekszobába sietett. Ott feküdt egyetlen gyermeke, a tizenkétéves Béla, mély aléltásban. Körülötte sűrűtek-forogtak a szobalány és a háztanító. Az anya nem volt odahaza.

— De mi történt? Az istenért, mi baja a gyermeknek?

— Fogalmam sines róla, doktor ur. Eppen hittant tanultunk. — mondta a tanító, — már olvasás közben észrevettem, hogy Béla gyakran megakad. De azt szórakozott-ságának tulajdonítottam. Aztán imádkoztunk. Eleintén jól ment, de mikor a „Semáh”-hoz értünk, egyszerre elsápadt. Két-háromszor ismételte: „Adonáj”, aztán szó nélkül lebukott a székről.

Orvost hívtak, aki ápolásba vette a gyermeket. Levetkőztették és ágyba fektették. Az anya bahaérkezett és sírógöresöt kapott, mikor gyermekét ájultan látta.

A minisztériumbeli urak eltávoztak, mikor az inczidensről értesítették őket. Kérték Fehért, hogy a dolgok fordulatát adja tudtukra.

Hosszu, aggodalmas órák után a fiu végre életjelt adott. De eszmélete csak heves rángásokban nyilvánult. Napokig mesterségesen táplálták. Teljes öntudatlanság változott lázas képzetekkel, amelyeket szörnyü göresök váltottak föl.

— Agykéreggyulladás. — mondták az orvosok és lemondtak a reményről.

Napok, hetek multak s a fiu állapota

a kikezdhető gyöngeséget, akar azt tekintjük végül, hogy a nép gazdasági ki-merülése és az olcsóbban ajánlkozók felbukkanása összefogva segédkeznek az ideális szabadsághősök bukásának elő-készítésében: a lírai történetírás hamar meg volna állapítható. Hiszen az igazság el nem vitatható, ezek az okok bele-játszottak az utolsó nemzeti küzdelem sorsába is, nemcsak II. Rákóczi Ferencz tragédiájába. Sőt jó politikai vizslát rá tudnának vezetni a mai Beresényi, a mai Pálffy, a mai Károlyi Sándor alak-jára is. És talán még annak a generális-nak mai utódja is ki volna nyomozható, aki a Rákóczi-tragédia alkonyán is még mindig azt mondta esőkönyösen a csá-szárnak, hogy adja meg az ország sza-badságát, mert „míg egy kenyér és egy tehén található Magyarországon, békes-ség nem lesz.” Ha tehát úgy tetszik: gróf Andrássy Gyula gyönyörű tanul-mánya a Rákóczi-korszak tükrében a mai vezéreket, a mai nemzetet, a mai osztrák politikát, a mai erényeket és a mai hibákat mutatja meg. De vajjon kik, hol és mikor irtak egy történelmet, hogy az ne akart volna okulás és tanu-ság lenni a jelennek és jövődönök?

Megsörténé gróf Andrássy Gyulát, aki föl akarná róla tenni, hogy amikor most történelmet irt, le akart volna szá-molni a saját korával. De lekicsinyelné viszont gróf Andrássy Gyula állam-férfiúi előrelátását, aki nem akarná ebben a tanulmányban meglátni a jö-vendőnek gyújtott faklyát, az eljövendő nemzedékek tanítását, a be nem fejező-dött nemzeti küzdelmek kiújulása ide-jére szállított puskaport. Igenis, van ebben a történetírásban is aktuális. De néin mára, hanem holnapra vagy hol-naputánra. Van ebben a történetírásban is rejtett szándék. De nem a jelennek kifigurázása, hanem a jövődönök fel-fegyverzése. Gróf Andrássy Gyula tá-nítása abban csucsosodik ki, hogy vezé-rek, ha olyan nagyok, ideálisak és

makulatlanok is, mint Rákóczi Ferencz, egymagukban nem vívhatják meg a nemzet szabadságharcát. A nemzetet kell úgy megerősíteni, gazdasági és kul-turális tekintetben olyan fökra emelni, hogy jobban tudja megérteni vezéreit és türelmesebben tudja kivárni ezeknek harczeit. Nagy vezérek egy gyöngö és emélfogva türelmetlen nemzet élén: eredendő tragikus hősök. A közös ell-n-ség előttük s egy másik ellenség, a nem-zet gyöngesége, mögöttük. Küzdelmük sohasem lesz eredményes, míg hátuk mö-gött egy kulturában és gazdaságiakban megerősödött nemzet megértése, tü-relme és ösztönzése nem szolgál fede-zetül. És ez a tanulság szól a manak is, a jövődönök is. Ez a tanítás a magyar nemzeti jövődönök programja.

A bank-vita.

-- A politika eseményei. --

Budapest, február 6.

A bank-küzdelem Décsy Zoltán mai bravu-ros, ragyogó érvelésű beszédével elérte kulmi-nációját. A függetlenségi pártok összes ve-zető alakjai már kivették részüket a vitában s a közkeletből legföljebb még e hétre való szónok telik ki. Természetesen gróf Andrássy Gyula és báró Bánffy Dezső, amennyiben föl-szólanak még az általános tárgyalás során, a legnagyobb érdeklődésre számíthatnak. Hol-napra a Kossuth-párti Kovácsy Kálmán, s a Justh-párti Bakonyi Samu és Ráth Endre vannak föliratkozva.

E hét végén vagy a jövő hét elején meg-kezdődnek a záróbeszédok, amelyek négy-öt na-pot fognak igénybe venni, s azután egy héves házszabályharcz várható a részletes tárgyalás módozata dolgában. Ha a kormány és az elnök-ség ama felfogása győzne is, hogy az első sza-kasznál kell a bankstatutumra vonatkozó összes módosításokat vagy indítványokat megtenni, az nem változtat a tényen, hogy a hírhedt ötödik szakasznál ne induljon meg ismét egy

újabb nyolcz-tíz napos vita. Eszerint a bank-javaslat a legjobb esetben is csak e hó végére kerülne tető alá, föltéve, hogy zavaró inczi-densek egyáltalán nem jönnek közbe. Mert, ha jönnek, akkor persze minden előzetes kalku-láció halomra dől.

Politikai híreink itt következnek:

Minisztertanács.

A miniszterelnökség budavári palotájában vasárnap délelőtt tíz órakor minisztertanács volt. A minisztertanácsban gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök elnökölt és azon részt vett a kabinet valamennyi tagja. A jegy-zőkönyvet báró Skerletz Iván miniszteri taná-csos vezette. A harmadfél órán át tartó mi-nisztertanácsban folyó ügyeket tárgyaltak.

Kálmán Gusztáv Kolozsvárt.

Kálmán Gusztáv kereskedelemügyi ál-lamtitkár vasárnap Kolozsvárra érkezett, a hol választói őszinte szeretettel fogad-ták. Vasárnap részt vett a nemzeti munkapárt szervezkedő nagygyűlésén és ott hosszabb beszédet mondott, amelyben főképp az erdélyi részek megerősítésének kérdésével foglalkozott. Részletezte a kormány nyolcz hónapos munkásságát, ismertette a kormány már elkészült és készülő törvényjavas-latait és ha, ugymond, e javaslatok nem kerülhet-nek mielőbb tető alá, azért a felelősség az ob-struáló ellenzéknek fogja terhelni. Az Erdély megerősítésére irányuló akcióra visszatérve, szeretné, ha az új műegyetemet Kolozsvárról állítanák fel, itt kell elhelyezni az ipari létesítményeket és ren-dezni kell a kolozsvári és általában az erdélyi köz-lekedési ügyeket. Kolozsvár arra van hivatva, hogy Erdély vasúti gőcpontja legyen. Az államtitkár beszédét lelkesen megélejezték. Este tiszteletóra társas vacsora volt. Kálmán államtitkár még két napig marad Kolozsváron, a vele volt képviselők azonban már vasárnap este visszautaztak Buda-pestre.

Uj titkos tanácsos.

A király báró Vojnits Istvánt valóságos belső titkos tanácsossá nevezte ki. A kinevezését a hivatalos lap legközelebbi száma közli.

A munkapárt értekezlete.

A nemzeti munkapárt vasárnap este Perczel Dezső elnöklésével értekezletet tartott, amelyen az országgyűlés horvát tagjai közül jelöltek ki tago-

nem változott. Szívós életeréje azonban vias-kodott a halállal. Az orvosok módosították a véleményüket. Már adtak reményt, de ha életben marad, ez az élet nem sok haszónal fog járni, mert a fiu szellemi képessége örökre oda van.

A szülők ott ültek a beteg ágya mellett és nézték a szörnyű viaskodást. Bátorság, re-mény és vigasz nélkül ültek ott. Eltörpültek az anyja kis hiúságai, az apa nagy beesvá-gyái. Csak légbuborékok voltak felkorbácsolt lelkükben. Egék! Hát ilyen is megtörténhet-ik? Vérünkbel való vér, húsmunkból való hus ily módon mehet tönkre, míg mi élünk és lélegzünk? És miért?... Miért?

A hosszú éjszakákon, mialatt az ügyvéd már lélegző, de már alig élő gyermeke ágya szélén ült, elvonnaltak előtte a legutóbbi ese-mények kinematografiai felvételei gyanánt. Magasan szárnyaló terveit, politikai ambi-czióit, a befolyás, melyet már megszerzett, s amelyet a felajánlott állás a szertelenségig fokozott: ez mind körüllebegte és pillanatig enyhítette a viharzó fájdalmat, mely nem hagyta el.

Eleintén visszautasította ezeket a képeket. Olybá tűnt fel, mintha szenvedéseit profanizálták, megszenteltelenítették volna. Sőt minden gondolatot, mely gyermekétől el-vonta, rablásnak minősített, melyet gyerme-kén követ el.

Erőszakkal kényszerítette magát arra, hogy hallgatózzék minden hangra, mely a haldokló kebléből tört elő. De lassanként, ön-tudatlanul megint elkapták az élet hullámai

és elsodorták a fájdalom ama szigetétől, amelyen gyermekével együtt a halállal vias-kodott. És mind nehezebben lehetett szám-üzni azokat a képéket, melyek mutatták, hogy befolyás és hatalom egyre jobban eme-lik egészen magasra, az ormokig. Igen, emelkedni fog, emelkedni kellett...

Fog, kell; valóban, ha el tudná hatá-rozni magát erre az egy áldozatra. Amikor az ajánlattal először eljötték hozzá és a köz-vetítők előtt alig tudta leplezni, hogy végre vágyainak ezéjához ért, akkor második gon-dolata a gyermek volt. A flam! A büszkesé-gem! Hadd legyen a fiu is büszke az apjára.

De most?... Minek?...

A gondolatok mentek, jöttek, kavaro-gtak s nem lehetett számüzni azokat.

Vajjon életerék könyve be volt-e már csukva? Mindent a kis koporsóba tenne-e és maga élő testtel halottá válna? Talán éppen most kellett törekednie, fölfelé haladnia és küzdenie, hogy az élettel való érintkezést fentartsa. Mert, ha alattunk török is a hid és az, ami nekünk legkedvesebb, az örvénybe hullik, mégis ösztönszerűen fogozunk be va-lamibe, hogy az elmerüléstől megmenek-üljünk.

Igen: fölfelé törekedni! És akkor áldo-zatot kell hoznia és vallásától meg kell válnia. De hát voltaképen zsidó volt-e még? Vajjon volt-e benne az ősei vallásával való összetartozandóság érzete? Nem. Megmondta azt az uraknak. Üres forma. Nos hát, ak-kor... mégis voltak még képesek és titokza-tos bilincsek. Hát nem nevelte-e a fiát zsidó-

nak? Nem taníttatta-e hittanra? És nem éppen akkor... A circulus vitiosus vissza-vezette a gyermekhez és ahhoz a végzetes órá-hoz, amikor a sors keze a fiut földre sodorta. A hittanórán történt, abban a pillanatban, amikor Isten nevét említette.

A fájdalom karmai megint belevágód-tak. A jövődönök élet csásos képei eltűntek és lelkében fölmerült apáinak rég elmúlt imája: „Semá Jiszroel“...

Felmerült az ima vágyakon és álmokon, reményeken és várakozásokon át és ajkára tódult vad, fájdalmas sikolyban.

Az ügyvéd eszméletlen gyermekére bo-rult. Egő esőkokkal borította csukott szem-héjait és fájdalomtól eltorzult ajkait. És újra, meg újra említette Istenének, Israel Istenének nevét.

Ekkor... Mi volt ez? A gyermek szem-héjai lassankint nyilni kezdtek, az ajkak megmozdultak és leheletszerűen, mint egy már elbocsátott hang visszhangja, szólt a gyermek: „Semá Jiszroel. Adonáj!“

Az első szavak voltak ezek hét heti siri némaság után, minthogy az utolsó szavak voltak, amikor eszméletlenségbe esett.

A halálveszély meg volt törve. Lassan, nagyon lassan kezdett az elhamvadó élet me-gint égni. Visszatért az eszmélet. A fiu meg volt mentve.

Azon a napon, amikor a fiut az ágyból a karosszékre vitték, megírta dr. Fehér a po-litikai karrierjéről való végleges lemondá-sát. Zsidó volt és zsidó akart maradni.

kat a képviselőház bizottságaiba, valamint egy jegyzőt. A kormány és a horvát delegátusok között létrejött kibékülés folytán a horvát képviselők most már a bizottságokban is tagságot vállalnak.

A horvát koalíció botránja.

Gróf Pejašević Tivadarnak a horvát képviselők nevében a Ház szombati ülésén tett nyilatkozata és a képviselőház elnökségének arra adott válasza egyáltalában nem elégti ki a horvát ellenzéki lapokat. Ezek hevesen támadják a bánt és a horvát képviselőket, mert szerintük sokkal kevesebbel elégedtek meg és értek el, mint amennyit Justh Gyula képviselőházi elnöksége idején koncedáltak a horvátoknak. A horvát országgyűlés holnapi összehívása alkalmából a horvát-szerb koalíció tagjai ma délután értekezletre gyűltek össze, amelyen a holnapi ülésen követendő magatartásukra nézve állapodtak meg. Ez alkalommal egyszerűsített bizonyos magántermészetű ügyek is szóba kerültek. Politikai körökben ugyanis szétlábban beszélnek és élénken kommentálják egyes a horvát-szerb koalícióhoz tartozó képviselők amaz eljárását, hogy, noha a horvát országgyűlésen budapesti mandátumaikról formailag is lemondottak, Budapesten állítólag mégis felvették a részükre kiutaltványozott napidijukat, holott a koalíció ezt határozottan megtiltotta tagjainak. Ha a híresztelés valódisága bebizonyul, a koalíció a szóban forgó képviselőket a párt kötelékéből ki fogja zárni.

Időközi választások.

Barabás Béla, a szilágysomlyói kerület Kossuth-párti képviselőjelöltje, vasárnap mondotta el Szilágysomlyón programbeszédét. A kerületbe leköszöntek Szalkai Sándor és Nadányi Gyula orsz. képviselők is. A jelölt elé Mány Gyula pártelnök vezetésével nagy küldöttség ment Széplakra, a szilágysomlyói állomáson pedig ezernyi tömeg várta. Dr. Veverán György üdvözölte lelkes szavakkal, majd fátyol-menettel bekísérték a városba. Este a városi szállóban társasvacsera volt, amelyen többen beszéltek. Vasárnap reggel kétezer választó előtt tartotta meg Barabás programbeszédét. Mány pártelnök megnyitó szavai után lépett a szöszékre és a hallgatóság lelkes éljenzésétől kísérve fejtegette ki politikai hitvallását. Utána Nadányi és Szalkai beszéltek. Délben több száz terítéki elől volt, amelyen felköszöntöket mondtak a függetlenségi eszmék diadalára. Barabás ma körutra indult a kerületben. Keller Samu Justh-párti jelölt vasárnap délután a színházban mondotta el a programbeszédét. A románok Delleu Viktor odaváló ügyvédet léptették fel. Delleu az utolsó választáson Ugron Gábor ellenjelöltje volt.

A Luby Géza halálával megüresedett Jéhérgyarmati kerületben a 48-as függetlenségi Kossuth-párt Jármy Béát jelölte. A Justh-párt jelöltje alkalmasint dr. Nagy Dezső lesz. A munkapárté pedig Domahidy Viktor.

Római agitátorból magyar bíró.

Aradról jelentik, hogy a román lapok egy, a délvidéki románság körében nagy feltűnést keltő kinevezés miatt hevesen támadják a kormányt és a kormányt támogató román politikusokat. Az igazságügyminiszter ugyanis Popa György ügyvédet, aki a legutóbbi választások alkalmával az aradmegyei Józsahegyen román nemzetiségi pártból kivált, aradi törvényszéki bíróságra nevezte ki. Dr. Popa most reflektálva a támadásokra, kijelenti, hogy a nemzetiségi pártból való kilépésénél nem önző szándék vezérelte, — ezt viszonyait tekintve, nem tehető fel róla, — hanem az a meggyőződés, hogy a nemzetiségi párt által követett irány nem felel meg a románság érdekeinek.

Budapest, február 6.

A képviselőház ülése. A képviselőház holnap folytatja a bankszabadság meghosszabbításáról szóló törvényjavaslat általános tárgyalását.

Désy Zoltán napja.

— Vihar gróf Héderváry szava miatt. —

A képviselőház ülése.

Budapest, február 6.

A mai ülésből vajmi kevés idő jutott a bank-javaslatra, de ezt a keveset nagyon értékes tartalommal töltötte ki Désy Zoltán, a Kossuth-párt kiváló tagja. Előtte a szintén Kossuth-párti Csontos Andor beszélt röviden, aki a polemikát teljesen átengedte Désynek. A volt pénzügyi államtitkár mindenekelőtt a koalíció ellen emelt jogtalan vádakot utasította vissza hévvel s meggyőző erővel, majd pedig a javaslatot boncolta és annak pénzügyi meg közjogi hátrányait plasztikus tömörséggel sorolta elő. Különösen a készfizetések eljuttatását kifogásolta és az ő mély szaktudásával bizonyította, mily fontossággal bírt volna az országra azok fölvétele, olyannyira, hogy a készfizetés megkezdése esetén hajlandó lenne ennek ideiglenesen az önálló bankot is alárendelni. Désynek nagy hatása volt s az ellenzék pártkülönbség nélkül meleg ovációban részesítette a jeles politikust.

Az ülés elején napirend előtt Polónyi Dezső azóvátette a Banjanin-ügyet s ennek kapcsán erős kritikában részesítette a horvát bánt tenitens, a magyar államügyet fumiáló viselkedését. Ennek kapcsán azután csinos kis vihar támadt. Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök azt találta ugyanis megjegyezni, hogy:

— A képviselő nincs hivatva itt itélkezni!

Ezt az aposztrófálást a kisebbség izgatottan tárgyalta; ebben a törvényhozói jog megsorbitását látták s nyomban el is határozták, hogy zárt ülést kérnek. Ezt gróf Andrássy Gyula is helyeselte. Désy beszéde után az elnök el is rendelte a zárt ülést, amelyet husznál több képviselő kért. A zárt ülést a karzatok kiürítése után Lovász Márton okolta meg; követelte, hogy a miniszterelnök igazítsa helyre nyilatkozatát, amely kétértelműségével olybá tünteti fel a Házat, mintha itt az államellenes horvát törekvéseket kritika tárgyává tenni nem volna szabad. A miniszterelnök erre készségesen kijelentette, hogy a kritika jogát senkitől sem akarja elvitatni, de már az ellen tiltakoznia kell, hogy valaki apodikikus ítéletet mondjon s egyben vádló és bíró akarjon lenni.

Az ítélet — mondotta — csak a Házat illeti meg s ezt a jogát mindig szentnek ismeri el. Szmrecsányi György azt kívánta, hogy Héderváry a nyílt ülésen is ismétlje meg a rektifikációját. A miniszterelnök azonban épp Szmrecsányi felszólalása alatt távozott a teremből, amiért az ellenzék újabb haragra lobbant s már-már még egy zárt ülést kértek. De a nyílt ülésen Héderváry ezt a hibát is jóvátette; Szmrecsányi újabb felhívására előbb kijelentette, hogy azért távozott a teremből, mert azt hitte, nem lesz többé szükség reá, majd megismételte a zárt ülésben tett nyilatkozatát s ezzel az affér békésen befejeződött.

A zárt ülésen egyébként majd hogy lovagias ügyek is támadtak. Polónyi fejtegetései közben Justh Gyula közbekiáltott:

— A kritika jogát nem lehet kétségbevonni!

Ekkor gróf Serényi Béla földmivelésügyi miniszter a mögötte ülő gróf Andrássy Gyulához és Béla Henrikhez fordulva megjegyezte:

— Csak azért ezavalnak, hogy háromnegyed háromig kihuzzák az időt!

Justh azonban véletlenül meghallotta a miniszter maliciáját s indulatosan visszavágott:

— Ez nem igaz!

— Nem oda mondtam! — védekezett Serényi.

— De mondtad, ezt nem lehet letagadni! — szólott közbe gróf Zichy Aladár is.

Andrássy és Béla Henrik nyomban békítőleg léptek közbe s azt hangoztatták, hogy csak viccelődés, tréfa volt az egész, viszont gróf Serényi kijelentette, hogy mondta ugyan, amit mondott, de nem a Justh-párt felé mondta. Ezen az alapon azután báró Soly-mossy Ödön és Zákó Milán, mint Serényi megbízottai, egy-kettőre el is intézték az ügyet úgy Justh Gyulával, mint Zichyvel.

A mai ülésről a következő tudósításunk számol be:

Jelentések.

Kabos Ferencz alelnök az ülést egynegyed-tizenegy órakor megnyitja.

Szász Károly jegyző felolvassa a múlt ülés jegyzőkönyvét, melyet észrevétel nélkül hitelesítetek.

Elnök bemutatja a kir Kuria átiratát, melyben értesíti a Házat, hogy a Szász Pál mandátuma ellen beadott kérvényt visszavonták; bemutatja továbbá az állandó összeférhetlenségi bizottság elnökök átiratát, melyben közli Burdia Szilárd összeférhetlenségi ügyében hozott ítéletét. Az ítéletet felolvassák és a Ház tudomásul veszi.

Napirend előtt.

Polónyi Dezső napirend előtt szólalt fel Tomasics horvát bánt kilívó és alkotmányellenes viselkedése miatt. Rámutatott már az indemmitás tárgyalása alkalmával azokra a törekvésekre, melyek legújában Horvátországban megnyilvánultak, melyek egyenesen alkotmányellenesek és amelyeknek körpontjában Tomasics bán áll. (Zaj és mozgás a jobboldalon. Ugy van! a baloldalon.) Emlékeztetik a t. Ház arra a mentelmi jog sérelem bejelentésére, melyet boldogult Ugron Gábor tett január 16-án Banjanin János ügyében. A mentelmi bizottság megkezdte az ügy tárgyalását, s Tomasics bán a mentelmi bizottság megkezdésére kijelentette, hogy a horvát képviselő mentelmi jogán esett sérelem elbírálása tisztán a horvát országgyűlés elé tartozik s a magyar országgyűlésnek a delegált horvát képviselők mentelmi ügyében nincsen bírósági joga. (Mozgás a jobboldalon.) A bán egyenesen megtagadta a mentelmi ügy iratainak kiszolgáltatását. Nem lehet tünni a bán szembeszökően alkotmányellenes eljárását. A bán viselkedése egyenesen rejtenczia a magyar állam törvényei és alkotmánya ellen. Joggal elvárhatjuk tehát, hogy a történetek tekintetében megfelelő fölvilágosítást kapunk.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök, nem akar érdemileg válaszolni, csak kijelenti, hogy meglesz az idő, mikor a mentelmi bizottság beértesíti jelentését a Házhoz és a Ház abban a helyzetben lesz, hogy a maga álláspontját megállapítsa. A bán nem tagadta meg az iratoknak a mentelmi bizottsághoz való beküldését, csak azt az ideiglenes feleletet adta, hogy ezidőszent az iratokat nem tudja beszállítani, mert az ügy főlebbzés alatt áll.

Polónyi Dezső félreértett szavainak helyreigazítása címén szólva kijelenti, hogy felszólalása nemcsak oda tündált, hogy a bannak ezt a ténykedését tegye kritika tárgyává, de a bán szembeszökően rendszeres alkotmányellenes viselkedésére s azokra a kijelentésekre akart rámutatni, amelyeket a bán közjogi aktusok közben tesz. A bán felelősség sulya alatt működik, nem szabad tünni, hogy bárhol is közjog- vagy alkotmányellenes kijelentéseket tegyen. (Zajos helyeslés a baloldalon.)

Nincs hivatva...

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök (ingerülten fölgrík): Rövid kijelentést kívánok tenni. Tiltakozom az ellen, hogy a képviselő ur olyan ügyben itélkezék, amely fölött itélkezni hivatva nincs. (Nagy zaj a bal- és szélsőbaloldalon.)

Polónyi Dezső (szólásra feláll): Zajos felkiáltások a jobboldalon: Eláll! Eláll! Nagy zaj a baloldalon. Személyes megtámadtatás címén kérek szót. A miniszterelnök személyemben támadott meg akkor, amikor azt mondotta, hogy olyasmit

teszek, amihez jogom nincs. (Zaj.) Ez a kijelentés alkotmányellenes nyilatkozat. (Zajos helyeslés a baloldalon. Zaj jobbfelől.)

Gróf Batthyány Pál: Kötelessége a bánt ellenőrizni, nemcsak joga.

Polónyi Dezső: Nekem mint képviselőnek kötelességem annak a bánnak működését bírálattal tárgyvá tenni, aki nyíltan alkotmányellenesen viselkedik. Sajnálja, hogy a miniszterelnök szájából olyan nyilatkozat hangzik el, amely megró egy képviselőt, amikor kötelességét teljesíti. (Zajos helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Gróf Batthyány Pál: Vissza kell utasítani! (Zaj.)

Elnök: Minthogy a napirend előtti felszólalás se vita, se határozathozatal tárgya nem lehet, átterünk a napirendre.

Választások.

Ezután a horvát jegyzői állásra és a bizottságokban megválasztott tagsági helyekre ejtették meg a szavazást.

A szavazás megejtése és a szavazatok megszámlálása után

Elnök kihirdeti a választás eredményét. Beadatott a jegyzői állásra 110 szavazat s mind a 110 szavazat Draskovich János grófra esett, így őt megválasztott jegyzőnek jelenti ki. A bizottsági tagsági helyekre beadott 110 szavazat, a szavazat szabálytalanság miatt érvénytelen. A többi szavazattal megválasztották a földművelésügyi bizottságba: gróf Jankovich Aladár és Szekulics Lázár; a gazdasági bizottságba: Svindermann Balázs; a könyvtári bizottságba: Sisics Nándor és Werner Gyula; a közlekedési bizottságba: gróf Draskovich János és Spevec Ferenc; a közigazgatási bizottságba: gróf Széchenyi Emil; a mentelmi bizottságba: Radicevics Lőrincz; a Napló-bíró bizottságba: Brankovics Dömötör; az országos ipartanárságba: Schwarz Lajos; az országos közlekedési tanácsba: Schwarz Lajos; a pénzügyi bizottságba: gróf Draskovich János; a számvizsgáló bizottságba: Pinterovics Antal; a véderő bizottságba: gróf Pejacevich Tivadar; a zárszámadást vizsgáló bizottságba: Pinterovics Antal; az Erzsébet királyné szobrának bizottságba: gróf Pejacevich Tivadar; a közös ügyek tárgyalására kiküldött országos bizottságba rendes tagok gyanánt: gróf Pejacevich Tivadar, Svindermann Balázs, Szekulics Lázár és Spevec Ferenc; póttag gyanánt Radicevics Lőrincz.

A bank-vita.

Következett a bankszabadalon meghosszabbításáról szóló javaslat tárgyalása.

Csontos Andor: Nem fogadja el a javaslatot, mert nem látja benne megvalósítva sem az önálló bankot, sem a készfizetést. A kormány csak a választások alatt gyakorolta a készfizetést, de mint programot elejtette, mert nem volt bátorsága szembeállítani az osztrák hatalmi törekvésekkel. Szólok nem bankszakértő, de azt állíthatja, hogy az önálló bank felállítható. Ez az egész vita nem más, mint az, ha falra borsót hányszor ember. A munkanélküliségtől semmi jót, üdvöset várni nem lehet.

Elnök: Az ülést tíz percre felfüggeszti.

Désy Zoltán.

Désy Zoltán: A tulsó oldalról és különösen annak irányadó férfaitól a jelenlegi vita ellen két kifogást hallottunk, illetőleg óvtak két körülménytől. Elsősorban arra intettek, hogy a vita anyagát igyekedjünk a lehető korlátok közé szorítani, a második intelem pedig az volt, — elsősorban ugyan az osztrákokkal szemben, de szólott ez talán nekünk is — hogy ennek a kérdésnek tárgyalásából ki kell küszöbölni mindazt, ami szubjektív alapot adna a vitának, hogy maradjunk az objektivitás alapján ennek a kérdésnek tárgyalásánál. (Ugy van! bal-felől.) Amidőn pedig magam, aki egy másik kötelesség teljesítése miatt a vita kezdetén nem lehettem jelen a Házban, átolvastam a t. tuloldal szónokainak beszédeit, azzal találkoztam, hogy ezeknek a beszédeknek leg súlyosabb, legerősebb érvei azok, amelyekben nem a bankkérdésnek így vagy úgy való eldöntésével, hanem a közelmúltban volt koalíciós kormányznak működésével foglalkoznak. (Ugy van! Ugy van! bal-felől.) És amidőn gróf Tisza István, akinek a nála megszokott szemléltetéssel és precizitással összeállított beszéde nagy élvezettel hallgattam meg, őva int attól, hogy ezt a kérdést Ausztriával szemben továbbra is szubjektív momentumok alapján tárgyaljuk, ugyan akkor a t. pénzügyminiszter ur betetőzte azoknak sorát, akik jónak látták a koalíciós kormányzatot megvédeni oly tényekkel, amelyek valódiságuk esetén okot adhatnának arra a kérdésre, amelyet a t. pénzügyminiszter ur felvetett: van-e erkölcsi jogosultságunk ma az ellenzék padjain, hogy ezt az álláspontot képviseljük. (Ugy van! Ugy van! bal-felől.) Sok mindenhez voltam szokva az életben, de hogy tölem vagy elvbarátaimtól bárhol erkölcsi mértéket követeljenek, ahhoz az egyhez nem voltam szokva. Alávettem magamat ennek a mérték-

nek, alávettem magamat, de egy szankezióval, hogy, ha pedig az általam elmondandókból kiderül, hogy valakinek nincs erkölcsi jogosultsága politikát folytatni, az vonja le a konzekvenciákat, amint én és elvbarátaim levonjuk, az tűnjön el a politikai arénából. (Hosszantartó élénk éljenzés és taps a szélsőbaloldalon.)

Mert megvédeni másokat a politikai integritás hiányában a pillanatnyi hatás kedvéért, igen könnyű dolog; a pénzügyminiszter ur igen helyesen említette fel egyszer, hogy nem szabad a nagy Gaetano eszközeivel harcolni, de nemcsak a maga érdekében állítsa fel ezt a princípiumot, hanem alkalmazza akkor is, amikor azokról van szó, akik vele szemben ülnek. Ezeket a kérdéseket tisztázni kell, tisztázni kell azért, hogy végre-valahára közéletünk szinpadáról eltűnjenek ezek a zavaró momentumok. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Hegedüs Loránt t. képviselőtársam úgy mellékesen jónak látta odaadni a 300 milliós kölcsön ügyét, amelyhez rögtön hozzátette, hogy ez a kormány kénytelen volt az előző kormány működése folytán 500 milliónyi kölcsönt felvenni. A pénzügyminiszter, legalább hallgatólagosan beismerte utolsó felszólalásom azon állításait, hogy azok a felhozott vádak egytől-egyig alaptalanok, hogy az a pénzügyi kormányzat nem volt rossz, hogy az a pénzügyi kormányzat a ország érdekeinek megfelelő volt. Az ilyen természetű vádak, amelyek félreértésekre adhatnak alkalmat, egyelőre méltóztassék szüntetgetni. (Helyeslés a baloldalon.) Hegedüs Loránt a kiegyezés kérdését is szóba hozta s azt mondotta, hogy ez a lehető legrosszabb kiegyezés, amelyet kötni lehetett. De ez a mondása elhomályosul azután a következő szónokok beszédeiben. Gróf Tisza István a kiegyezésről szólva, elmondja, hogy nézete szerint, az szintén rossz és sajnálja, hogy azok a 67-esek, akik ma részt vesznek ezen, (a baloldalra mutat), részt vesznek a másik oldalon ülnek, kénytelenek voltak ennek a rossz kiegyezésnek a hátrányait saját jobb meggyőződésük ellenére elviselni. Ez is világos beszéd, de ennél sokkal világosabb és érthetőbb az, amelyet a t. pénzügyminiszter urtól legközelebb hallottunk, aki már a tételt nem így állította fel. Felállítja tisztán és világosan úgy, hogy nemcsak rossz ez a kiegyezés, hiszen ez itt mellékes dolog, de ez a párt, amely a gazdasági önállóság alapján áll, tulajdonképpen eljátszotta erkölcsi jogosultságát arra, hogy ezt az álláspontot elfoglalja, mert ez a párt az 1899. évi désre részére megadott jogalapot tudatosan és szándékosan eljátszotta. A t. pénzügyminiszter ur ebből vonja le azután azt a konzekvenciát, hogy nincsen erkölcsi jogosultsága ennek a pártnak a gazdasági önálló berendezkedés álláspontját képviselni, nincs első sorban a kiegyezés kérdésében, és nincs ide vonatkozólag a bankkérdésben, amelyre megint a t. miniszter ur rámutat, hogy tulajdonképpen, az akkori kormány működése lehetővé tette 1907-ben az önálló bank felállítását és mi azt a vám- és kereskedelmi szerződésnek 1907. december 31-én történt megkötése által tudatosan tettük lehetetlenné. Felhoz emellett még vádak, amelyek ugyancsak ide vonatkoznak, arra, hogy az 1899. évi XXX. és XXXVII. törvények által az önálló berendezkedésre megteremtett jogalapot, amely különben fenn volt tartva már a 67-es törvényekben is, eljátszottuk olyan intézkedések által, amelyek egyfelől Magyarországnak ezen felteletlen jogát homályossá és kétségessé teszik, másfelől megalázó feltételekhez, pönalékhoz kötik.

Hát én kezdem a bizonyítást első sorban a legerősebben, a t. pénzügyminiszter ur vádján. A t. pénzügyminiszter ur bizonyításképpen hivatkozott az 1899. évi XXX. t. 1. szakaszára. Többet ebből a törvényből nem olvasott fel. Én azt hiszem, hogy igen bölcsen és helyesen tette saját szempontjából, hogy nem olvasott fel, mert ami még felolvasható és felolvasandó, — amint majd ezt bizonyítani fogom — az a t. miniszter urra nézve igen kellemetlen következményeket von maga után. Ismerteti az 1899. XXX. t. 4. keletkezését. Obstrukció folytán állt elő az osztrák parlamenti állapot rendezetlensége folytán. E törvényben az konstataltatott, hogy a megegyezés megkötéséig a beállott az önálló rendelkezés jogállapota. De az a kormány nem akarta az önálló gazdasági berendezkedést biztosítani. Ezt Széll Kálmán iránti tiszteletből konstataálja, mert neki soha sem volt szándékában az önálló gazdasági berendezkedés. Csak kényszer esetén lépne át erre az alapra. Ezt fejezi ki az idézett törvény 4. szakasza. Ennek a szakasznak tiltó rendelkezése dacára a pénzügyminiszter a kereskedelmi szerződések tárgyalásának fonalát újra felvette. Tehát ő játszott el egy jogalapot. Van-e a pénzügyminiszternek akkor joga erkölcsi jogosultságról beszélni. Új magyar autonóm vámtarifát kellett a koalíciónak csinálnia, mert ezt is előírta az 1899. XXX. t. 4. szakasza. Ez az intézkedés nem a függetlenségi párt, hanem az ország érdekében történt. Mulasztást a pénzügyi-

niszter követett el, amikor a rendelkezés dacára autonóm vámtarifa nélkül kötötte meg a külkereskedelmi szerződéseket. A pénzügyminiszter a külkereskedelmi szerződéseket nem magyar, hanem közös érdekből kötötte meg. Ez tehát az a kabát, amelyben ketten elférnek. Nem volt-e kötelessége az elmúlt kormányznak a közös vámtarifa fentartása? Lehet-e tehát azzal vádolni, hogy az egyszakaszos kiegyezésben az ország jogait eljátszotta és megnehezítette az önálló bank felállítását, mert elhomályosította az ahhoz való jogokat. A miniszter jól ismeri azt a harcot, amelyet folytatnia kellett az előző kormányznak. Csak azt a statuskvót tartották fenn, amelyet a szabadelvű kormánytól örökölték. Ha a helyzet rosszabb lett, azt a szabadelvű kormánytól örökölték. Az sem igaz, hogy azzal akadályokat állítottak az önálló bank elé, hogy kikötötték a kiegyezésben, hogy a közös bank megszűnése esetén a kölcsönös fizetések aranyban történnek. Hát a fizetések nem így szoktak történni?

Lukács László pénzügyminiszter: De nem kellett volna kikötni!

Désy Zoltán: Elismeri, hogy felesleges volt. Az előző kormányt nem szabad vádolni azonban, hogy akadályokat gördített az önálló bank felállításá elé. Ezzel elintézte az erkölcsi jogosultság kérdését. A politikai következetlenségnek abba a mértékébe szólók sohasem fognak esni, amelybe a pénzügyminiszter esett, amikor magát Justh Gyula memorandumával azonosította. Ilyen világrekordra nem vállalkoznak. Tisza István beszédére reflektál ezután. Kijelenti, hogy az autonóm magyar vámtarifa fegyver az ország érdekében álló kiegyezésre vagy szükség esetén háborúra. Ami a 67-eseket illeti, komoly megfontolással szánták rá magukat, hogy a koalícióban részt vegyenek. S ha, amint nincs úgy, a kiegyezés rossz, ők is kivessék bizonyára abból a maguk részét. Az együttműködésben s elválásban mindkét fél megtartotta programjának sértetlenségét. Ez az integritás eredményezte az elválás után is az egymás iránti megbecsülést és tiszteletet. Bármiképp is találkozunk egymással a jövő politikai küzdelmeiben, ez a tisztelet s becsülés nem fog változni. Polemizál Antal Gézával. Míg be nem bizonyítja, hogy Kerkápolynak nemcsak könyveit, hanem fejét is örökölte — lezárkózott nem fogadja el. De van még egy momentum, amelyre ki kell térnem: gróf Tisza István képviselőtársamnak egy mondanása. Gróf Tisza az 5. szakasz elleni érvek során hivatkozott arra, hogy gróf Apponyi Albert t. barátom, aki komoly alkotmányveszedelmet látott e paragrafus intézkedésében, bizonyosan nem ment volna el Amerikába, ha ez az alkotmányveszedelem valóban fenforogna, hiszen őt sokkal jobb hazafinak ismeri. Én e mondatot egészen úgy veszem föl, nemcsak amint mondva volt, de amint értelmezve is volt. Hiszen gróf Tiszától megszoktuk mindent, hallottunk róla sokféle vádat, de azzal a váddal, hogy elhanyagolja a mondanivalóját, vagy hogy ennél kevesebbet mond, soha senki nem illette. Én úgy fogom ezt föl, mint egy szellemes szóközi formát. De fel kell hívnom t. barátom figyelmét arra, hogy azok a férfiak, akik Apponyihoz közel állunk, akik egy életen át kísértük politikai pályafutásában, ebben a küldetésben többet látunk, mint a külföld információját. (Ugy van! Ugy van! a baloldalon.) Többet látunk a küldetés helyénél fogva. Hiszen nem kell magyaráznom a t. képviselőháznak, hogy arra a földre, azok közé ment gróf Apponyi Albert, kik a szabadságszeretetet nem csak hirdetik, de arról tanubizonyoságot is tettek. (Ugy van! Ugy van! bal- és szélsőbaloldalon.) A mi felfogásunk szerint gróf Apponyi Albert küldetése nemzeti küldetés, mert tanubizonyoságot megy tenni arról, hogy Magyarország visszanyeri szabadságát miképpen használja föl, tanubizonyoságot megy tenni arról, hogy méltók vagyunk-e arra, hogy az emberiesség érdekeinek szolgálatába szegődjünk. (Ugy van! Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.) Ennek a küldetésnek sikerét aggodó figyelemmel kísérjük. És ennek a várakozásnak a csendjét még félreértéssel sem szabad zavarni. (Tetszés és taps a baloldalon.) Szünetet kérek.

Elnök öt percre felfüggeszti az ülést.

Szünet után Désy Zoltán folytatta a beszédét. Rátért magának a vitának az anyagára. A helyzet ma más, mint volt régen. Ma van közigazgatási érdeklettség és közvélemény. Örül, hogy a magyar vezető politikusok a kérdéssel kezdenek jobban foglalkozni. A tuloldal szónokai a készfizetések kérdésében kétfelé térnek. Egyik rész beismeri, hogy a készfizetés felvétele nem sikerült, a másik rész pedig azt állítja, hogy a javaslatban benne van a készfizetés, sőt, hogy több van benne a készfizetésnél. Szól az önálló bank kérdéséről. A hitel s forgalom és az ország anyagi érdekei szempontjából bizonyítja az önálló jegybank előnyeit a közös bank felett. A saját egyéni felfogása egyébként az, hogy ezidőszent a valutarendezés befejezése, a készfizetések felvétele oly fontos, hogy elvei fentartásával egyelőre hajlandó eltérni a külön bank felállításától. Az egyes érvek fölött lehet vitat-

kozni, de konstatálja, hogy nagyobb érdekek szólnak az önálló bank mellett. A kérdés, hogy az önálló gazdasági berendezkedés esetén meglesz-e a bizalom a magyar közgazdasági élet iránt? A felhozott ellenérvek egyikét sem fogadja el. Főleg nem tart Ausztria és Magyarország közt pénzügyi háborútól, annyira egymásra van utalva a két ország. Bizik abban, hogy az osztrák tőke nem fog egykönnyen lemondani az ily közelfekvő haszonról. Elismeri, hogy a javaslatban van egy lépés a készfizetések felvétele terén előre, de ez még nem készfizetés. A váltóárfolyamok paritásának biztosítására azonban a javaslatban nincs semmiféle intézkedés. Pénzügyi indokokon kívül a javaslat 5. szakasza miatt sem fogadja el a javaslatot. Nem győzte meg őt sem Tisza, sem a pénzügyminiszter megnyugtatója ebben a kérdésben se. 1892-ben kezdődött meg a valutarendezés. Nagy áldozatokat hoztunk érte a magyar hitel érdekében. Ma már odáig jutottunk, hogy a két kormány kötelezősége lett volna a készfizetések felvétele. Az osztrákok csak azért nem járulnak hozzá, mert Magyarországnak használ, s nem azért, mert nekik árt. A javaslatot nem fogadja el. (Zajos éljenzés és taps a bal- és szélsőbaloldalon. Szónokot számosan üdvözlö.)

Elnök: Husz képviselőnél több zárt ülést kért. Elrendeli a karzatok kiürítését. Öt perc szünetet ad.

A zárt ülés.

Elnök a szünet után megnyitja a zárt ülést. **Lovász Márton:** A napirend előtti néptelen Ház nem igen méltányolhatta azokat a kifejezéseket, amelyeket a miniszterelnök alkalmazott. Mivel huszonnégy óráig sem hagyhattuk tisztázatlanul ezt a kérdést, — alkalmat adunk a miniszterelnöknek, hogy szavait magyarázza meg. **Polónyi Dezső** képviselő napirend előtt bírálta a horvát bán politikai működését. A kritika helyessége felett nem vitatkozom. A miniszterelnök, ha helytelenítette, módjában lett volna érvekkel előállni, de az nem állott jogában, hogy kétségbevonja **Polónyi Dezső**nek, mint képviselőnek azt a jogát, hogy a horvát bán politikai működése felett bírálatot mondjon. Idézi a miniszterelnök szavait. (Nagy zaj minden oldalon.) **Polónyi** személyes megtámadtáskor felszólalván, a miniszterelnök még közbeszólt, hogy „nincs joga”. A miniszterelnök ezen nyilatkozata egyenes negligenciája a magyar parlament jogának. Ha nézzük a horvátországi tendenciákat, látnunk kell, hogy a magyar miniszterelnöki székben kapnak támogatást. Látnunk, hogy a horvát bán működését csak Zágrábban bírálhatják, nálunk a miniszterelnök kétértelmű kijelentéseket tesz, amelyek alkalmasak a magyar állam tekintélyének elhomályosítására. Súlyt helyezünk rá, hogy a teljes elégtétel a nyílt ülésen adassék meg. Megengedem, hogy csak elszólás volt. (Nem az! Nem az!) A horvát külön államiság proklamálását kell ebben látnunk. Elvárjuk a miniszterelnök irtól, hogy egyenes nyilatkozatot tegyen.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök: Köszönöm, hogy a felszólalásra alkalmat adtak. Sajnálkozásomat fejezem ki, — én azt a nyilatkozatot úgy értettem, „tiltakozom, hogy a képviselő ur itt a Házban ítélkezzék”. Nem akartam jogát senkinek még csak esorítani sem. Csak azt akartam tagadása venni, hogy önön-maga vonjon ítéletet következtetéseket. Először vádat emelt, **Polónyi** tényállást állapított meg, kimondta a bírálatot. A képviselő urnak még csak azt kellett volna kívánni, hogy az ítéletet felterjeszsem a bán elcsapatási indítványával együtt. A képviselő ur ítélkezési jogát vontam csak kétségbe. Főntartom, amit mondtam, de így értettem, ahogy most előadtam. A Ház jogosítva van itélni, amelynek ítélete előtt meghajlok.

Elnök: A miniszterelnök ur nyilatkozata nem lehet egyéb, mint visszautasítása annak a nyilatkozatnak, amely sértő lehetett a bánra nézve.

Polónyi Dezső: Iparkodtam tárgyilagos lenni, megállapítottam azt, hogy a bán nyilatkozata való úgy alkotmányvétséget követett el. Szégyenteljes dolognak tartanám, ha a világ előtt kellene alkotmányvétségsünket tárgyalni. A miniszterelnök ur nyilatkozata most másként hangzik. (Ellentmondások.) Személyes ellentéteket nem akarok felidézni. . . Örülök, hogy a miniszterelnök ur belátta, hogy olyan nyilatkozatot tett, amelyet félre lehet magyarázni. A trializmus elvei felállítottak. Ezeket a bán maga nyíltan hirdette beszédében. A miniszterelnök ur, ha engem visszautasít bírálatommal, akkor azt mondják: a magyar miniszterelnök ur azonosította magát ezen tulzó álláspontokkal. Láttam a kiváltott gyorsírói jegyzeteket. (Ellentmondások.) Én csak tények alapján következtetéseket vontam le a azt renitenciának minősítettem. Én tárgyilagos, szigorú kritikát gyakoroltam. Indokolt volt a zárt ülés. Nem a szavakban, ha-

nem a miniszterelnök viselkedésében volt a sértés. (Nagy zaj.)

Elnök kijelenti, hogy itt is a házszabályok irányadók.

Polónyi Dezső: Magyarázatot kérek!

Elnök: Bírálta a miniszterelnök viselkedését. (Fülkiáltások: Szabad nyílt ülésben is.)

Polónyi Dezső: Sajnálom, hogy ilyen kijelentés történt a miniszterelnök részéről.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök: Ismétlenül le akarom szögezni, hogy magát a Házat tartom kompetensnek ítélkezni, nem pedig **Polónyi Dezső**t. (Nagy zaj.) Nem áll a képviselő urnak az a föltevés, hogy a bán szemben áll velünk. Nem akarom a képviselő ur kritikáját és ítéletét most bírálni. A képviselő ur ítélkezési jogát nem, de a Házét elismerem.

Györfly Gyula: Pillanatig sem vagyok tévedésben a képviselő jogai tekintetében. A miniszterelnök megköszönte, hogy alkalmat adtunk a kimagyarázásra. A miniszterelnök azt mondja, hogy a túltengő kritikát nem akarta elismerni. (Felkiáltások: Ehez is van joga!) A házszabály az őre a képviselő cselekedeteinek. Minden kritika ítélet. Ezt a miniszterelnök nem akarta kifogásolni. Én, mint a magyar képviselőház tagja mondom s ebben mindenki kell, hogy egyetértsem velem, a horvát bán a miniszterelnök után nekünk felelős. A bán minden cselekedetét jognak van megbírálni. A zárt ülés célját elértnék látom.

Szmrecsányi György: A miniszterelnök urat kérem, ismerje el a kijelentés nagyfontosságánál fogva nyilatkozatát a nyílt ülésben is, nehogy a hírlapközlések révén félremagyarázzák a nyilatkozatot. (A miniszterelnök kimegy a teremből.) Nagyon helytelen, hogy a miniszterelnök éppen most távozik.

Polónyi Dezső: **Györfly Gyula** beszéde arra a félremagyarázásra adhat okot, mintha én kritikámon túl mentem volna.

Györfly Gyula kimagyarázza szavait.

Szmrecsányi György: Konstatálom, hogy én a legkonziliánsabban kértem a miniszterelnök urat s mikor én ezt megismételtem, a miniszterelnök kimegy s ezt konstatáltam, az egyik képviselőtársam közbeszólt: „Jól tette!” — Visszatartom ezt az álláspontot.

Gróf Zichy Aladár: Itt hiába minden! Nincs kivel beszélni!

Ismét nyílt ülés.

Elnök újból megnyitja a nyílt ülést.

Szmrecsányi György személyes megtámadtás címén rámutat arra, hogy a zárt ülés végén kérdést intézett a miniszterelnökhöz, hogy megnyugtató kijelentését a nyílt ülésben is ismétlje meg. A miniszterelnök ur akkor elhagyta a termet. Ezt nem tartja összeegyeztethetőnek azzal a köteles tisztelettel, amelyvel minden miniszterelnök a Háznak tartozik. (Helyeslés a baloldalon.) Újból kéri a miniszterelnököt, mivel a most forrongó horvát politikai viszonyok miatt súlyt helyezünk erre, hogy nyílt ülésben ismétlje meg a zárt ülésen tett megnyugtató nyilatkozatát.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök: Kijelentem, hogy semmiféle sértő szándékom nem volt azzal, hogy a zárt ülés végén eltávoztam a teremből. Ugy véltem, hogy a kérdés el volt intézve, nem tudtam, hogy valaki kérest akar hozzám intézni. Igen szívesen adok annak kifejezést, hogy eszemágában sem lehetett soha és nem is lesz, hogy tagadásba vegyem, vagy kétségbe vonjam a képviselő urnak jogát bármely kérdést fölvetni, vagy vádat emelni, kritikát gyakorolni, csak egyetlen kikötést teszek hozzá, hogy az ítélkezési jogát nem ismerem el, amikor a képviselő ur nemcsak kritikát gyakorol, hanem egyben a konzekvenciát is levonja. A kritikát a magam részéről teljesen jogosultnak tartom. (Helyeslés.)

Elnök a vitát holnapra halasztva, az ülést három órákor berekeszti.

Budapest, február 6.

A főrendiház ülése. A főrendiház február 9-én, esütőértéken déli 12 órákor ülést tart. Az ülést megelőzőleg háromnegyed 12 órákor értekezlet lesz. Napirend: 1. Elnöki előterjesztések. 2. Az igazoló bizottság jelentése. 3. A pótválasztás a delegációban a horvát főrendi képviselők személyében történt változás folytán. 4. A jegyzőkönyv hitelesítése.

Interpelláció a román hitoktatás ügyében. A sajtó élénken foglalkozott azzal a konfliktussal, mely a szászvárosi Kun-kollégiumban a görögkeleti román vallású tanulók hittanintézetének kérdésében az igazgatóság és a hitoktató között felmerült. **Pop Cs.** István országgyűlési képviselő ez ügyben legközelebb interpellációt fog intézni gróf **Zichy** János vallás- és közoktatásügyi miniszterhez.

A magyar delegáció.

— Megszavazták a külügyi budgetet. —

Budapest, február 6.

A magyar delegáció külügyi albizottsága ma általánosságban és részleteiben is elfogadta a külügyi költségvetést. Mielőtt ez megtörtént volna, először **Szüllő Géza** fulladt el a közös külügyminiszter állítólagos vitéi tetteinek dícséretében, majd felszólt gróf **Aehrenthal** is, hogy az erdélyi oláh-kérdésben hozzáintézett interpellációkra válaszoljon. Ezt a választ vésee jól az emlékezetébe minden magyar ember. A külügyminiszter az egész erdélyi oláh mozgalmat, amely végveszedelemmel fenyegeti az erdélyi magyarságot, csak egyszeri újságháborúnak minősítette. Ennél nagyobb czinizmussal és felületességgel még nem beszélt császári miniszter Magyarországon.

Válaszát a többség persze tudomásul vette és ezzel gróf **Aehrenthal** ismét szárazra vitte amugy is már nagyon elázott puskaporát.

A magyar delegációról tudósításunk a következő:

A külügyi albizottság.

A magyar delegáció külügyi albizottsága ma délután 5 órákor **Perczel** Dezső elnöklete alatt ülést tartott, amelyen a közös miniszterek részéről gróf **Aehrenthal** külügyminiszter is részt vett.

Szüllő Géza át van hatva a külügyminiszter politikájának helyességétől, mert czéltudatos politikájával megszüntette azt a legendát, hogy Ausztria és Magyarország nem egyeb, mint egy czimzetes nagyhatalom. Ezt az eredményt a külügyminiszter egyebek közt a szandzsák-vasut, de legfőképp az annexió körüli sikereivel érte el. A hármasszövetségről szólva elismeréssel emlékezik meg egy német birodalom, mint az olasz állam mindig korrekt szövetségi magatartásáról, habár talán az olasz nép nem is érez velünk annyira egyet, mint a német nép. A balkáni politika tekintetében úgy látja, hogy a külügyminiszternél ez is jó kezében van. Szónok a külügyminiszter ügyességének tulajdonítja azt is, hogy legutóbbi nagy kölcsönünk felvétele alkalmával Németországtól fényes elégtételt kaptunk. Híve a monarchiával való együttélésnek, de kívánja a paritás kifejezését minden téren, nyelvben, jelvényekben, czimherhasználatban és a külügyi hivataloknál általában.

Sághy Gyula újból felhívja az albizottság figyelmét a román jelenségekre és ezeket az ellennünk irányuló társadalmi igazságokat nem kevésbé tartja veszedelmeseknek, mint az olasz irredentista mozgalmakat. Ezért volt joga azt kérelmezni a külügyminiszterhez, hogy hívja fel ezen jelenségekre a romániai kormány figyelmét, miáltal a hármasszövetség, melyre Románia is támaszkodik, csak erősödni fog.

Laszkary Gyula hasonlóképpen figyelmezteti külügyminisztert az Erdélyben mutatkozó államellenes agitációra, melynek fészke állítólag Bukarestben van. Felmutat egy térképet, mely Romániából származik. Ezt a térképet a románok magyar vidékeken az iskolákban osztogatják, feltüntetve azt a jövődőt, mikor Románia Bukovinát is magában foglalja egész a Tiszaig terjed. Kéri a külügyminisztert, van-e ezen agitációról tudomása és ha igen, hasson közre ennek megszüntetésére.

Gróf Mailáth Gyula párhuzamot vonva a román és az olasz irredentizmus között, osztja **Sághy Gyula** véleményét, hogy a román irredentizmus épp olyan veszedelmes, mint az olasz. A költségvetést elfogadja.

Gróf Aehrenthal külügyminiszter: Több szónok oly értelmű megjegyzéseket tett, hogy expozém tulságosan szépítő volt és hogy ellentét van az expozé optimisztikus bevezetése és a végén használt komoly hang között. Azt hiszem, hogy expozémunk Oroszországhoz, Franciaországhoz és Angliához való viszonyunkra vonatkozó fejtegetéseiben a hatalmak irányunkban tanúsított ily elfogulatlan magatartásának szimptomái feltalálhatók. Éppen ily és pedig igen jelentőséges szimptoma volt a német birodalmi kancellár december 10-iki sokat emlegetett beszéde, amelyben konstatálta, hogy nemetszágunk Angliához és Oroszországhoz való viszonya barátságos irányban fejlődik. Ami specziálisan Potsdamot illeti, megjegyeztem, hogy okunk van örvendeni ezen eseménynek, mert Németországnak és Oroszországnak eme közeledése egy újabb tényezője a béke megszilárdításának. A szombaton felszólt urak közül többen azon téves premisszából indultak ki, hogy ezen tanácskozásokról mi előzőleg informáltunk. Ez nem történt meg. Utólag nyertünk minderről tájékoztatást. Azt hiszem, sikra kell

szállanom azon nyilatkozatok ellen is, mintha Európában most a hatalmak másnemű csoportosulása volna készülöben. Mindenfelé tagadták és pedig a legilletékesebb ténnyezők és határozott módon. Végül újból megemlíteni kívánom itt, hogy a hármasszövetségi hatalmak egymásközötti viszonyra kitűnő, hogy ez a viszony, ha lehetséges, szilárdabb és bensőbb, mint valaha. Kiemalték és feltűnőnek találták, hogy az expozéban a hadsereg és a flotta fejlesztéséről szólottam. Szeretném volna, ha a szombaton felszólalt delegátus urak egyike bevárta volna felvilágosításaimat, mielőtt premisszáiból mindjárt oly extrém konkluziókat vont le. Gróf Batthyány delegátus ur megemlítette, hogy azt hiszi, hogy a flottafejlesztés bizonyos tekintetben Németország kívánságára történik. Ez egy legenda, amely az angol sajtótól származik, amelyet azonban most maga az angol sajtó sem hisz már. Ezen feltételekkel kategorikusan szembe kell szállanom. Ugyanezen delegátus ur oly kijelentést is tett, mintha flottánk fejlesztése szövetséges-társunk, Olaszország ellen irányulna. Ezzel szemben kétségtelen, hogy csak azért láttunk hozzá flottánk kifejlesztéséhez, mert ebben a tekintetben el voltunk maradva és azon alternatíva előtt állottunk, hogy vagy kifejlesztjük flottánkat, vagy egyáltalában ne tartunk flottát. Természetes, hogy e szaporításnak egyáltalában minesen senki ellen irányuló éle sem. Sajnálkozom afelett, hogy a magyar delegációban illetéktelenül kijelentések hangzottak el, mert ezek alkalmasak arra, hogy bizalmatlanságot keltsenek monarchiánk politikája iránt és bizonyos napilapoknak ismét alkalmat adjanak zajongásra. Rátérve azon fejtegetésekre, amelyek az expozé első része és vége között állítólag főmárvány ellentmondással foglalkoznak, ismét Nagy delegátus ur beszédéről kell megemlékezni, aki feladatát lényegesen megkönnyítette. Igen meggyőző szavakban vázolta egy, a jövőbe tekintő kormány feladatait és azt mondta, nem volna helyes, ha esupán azért, mert e pillanatban nyugodt a helyzet és az összes hatalmakhoz való viszonyunk kielégítő, esetleges komplikációkkal semmit sem törődünk. A kormány feladata, hogy a jövővel és a jövőben elképzelhető eshetőségekkel foglalkozzék. Azt hiszem, hogy ezzel megadtam a feltevést az összes, inkább évi természetű megfontolásokra és most egyes konkrét pontokkal és kérdésekkel kívánok foglalkozni, amelyeket az igen t. delegátus urak hozzám intéztek.

SSághy delegátus ur, ma pedig Laszkary, gróf Marjány és Szülő delegátus urak Romániához való viszonyukat fejtegették. Az említett delegátusok megelégedéssel konstataáltak, hogy Romániához való viszonyunk jó és mennyire kívánatos az Ausztria-Magyarország és Románia közti barátságos viszony. A magam részéről már pályafutásomra való tekintettel is módomban van erről nyilatkozni, mert 16 év előtt szerencsém volt a monarchiát Bukarestben képviselni és a közöttünk és Románia között fennálló barátságos viszony alakulásához némileg hozzájárulni, majd megállapítani, hogy a román kormány, bármely pártból tartoztak legyen is, a monarchiával, főleg Magyarországgal szemben mindenkor korrekét magatartást tanúsítottak. Hogy bizonyos szimpptomák abban az időben, amikor követ voltam, előfordultak és azóta is szörvényszerű ismétlődtek, azt tagadni nem lehet. Hangsúlyozni kell azonban, hogy ha ily szimpptomák észrevehetőek voltak is, mindenképpen kérésre megemlékeztem rájuk — amit megismételni kívánok — mindenképpen teljesen kifogástalan volt. Megelégedéssel konstatalem, hogy az utóbbi időben Magyarország sajtója épp úgy, mint Románia sajtója konziliánsabb hangot használ. Remélem, hogy ez a dispozició egyik részről sem fog szűnni, a mi természetesen a mértékadó tényezők társadalmának csak hasznára válhat. Kérem az igen t. albizottságot, hogy a vezetése alatt álló minisztérium költségvetését fogadja el.

Laszkary Gyula köszönettel veszi a miniszter nyilatkozatát.

Gróf Wickenburg Márk előadó: Ajánlja, hogy az albizottság tegyen javaslatot a plénának a tekintetben, hogy a mult delegációban is fentartott két határozati javaslatot, amelyek szerint a külügyminiszter a magyar országos bizottság elé tejeszzen évenként kimutatást a külügyi szolgálattal alkalmazott magyar állampolgárok létszámáról valamint, hogy intézkedjék az iránt, hogy az 1867-iki kiegyezési törvényekben lefektetett paritás és egyenlőség követelményeinek megfelelően minden követési és konzulátusi épületen, illetve hivatalos helyiségen és posztán az osztrák ezímer mellett, azzal egyenlő nagyságban a magyar ezímer is elhelyeztessék, továbbra is tartassék fenn. Ezen ajánlást, hogy a költségvetést általánosságban, a részletes tárgyalás elmarad a bizottság fogadja el.

A bizottság az előző javaslataihoz hozzájárult és a javaslatot általánosságban elfogadta.

SSághy Gyula a részletes tárgyalás során felvilágosítást kér a földművelési és közlekedési célokra való hozzájárulásra felvett 130.000 K-át ille-

tőleg. Óhajtaná, ha a külügyi vezetőség erre nézve a legközelebbi teljes ülésen megnyugtató felvilágosításokat is adna, főleg a tekintetben, hogy a magyar állampolgárok és osztrák állampolgárok milyen arányban részesülnek e tekintetben?

Bakonyi Samu szóba hozza már a mult delegációban is hangoztatott azt a kifogását, amely szerint a konzulátusi hírszolgálat tekintetében a magyar kereskedelemnek és a magyar iparnak mielőbbi sérelmei vannak. Konkrét esetet hozott fel annak idején a gyáripárosok szövetségének egy beadványával kapcsolatban, amelyet ez a szövetség 1908-ban intézett a kereskedelmi miniszterhez. Megkérte annak idején a külügyminisztérium osztályfőnökét, hogy ezeket a kérdéseket vizsgáltsa meg és azokra nézve adja meg a szükséges felvilágosításokat. Különösen a konstantinápolyi, főleg pedig a szaloniki-i főkonzulok egy adott esetben tanúsított magatartására nézve kér felvilágosítást.

Gróf Esterházy Pál külügyi osztályfőnök kijelenti, hogy az eset, amelyet Bakonyi Samu felhozott, arra vonatkozik, hogy egy keleten lakó magyar állampolgár dinamógépek behozatalára nézve azt a kérést, intézte az illető konzulátushoz, hogy a gépeket a konzulátus ezíme alatt hozathassa fe. Ezen gépeknek a behozatala akkoriban szigorúan tiltva volt. A konzulátus ezt a kérést nem teljesítette, hanem kérélemzőt elutasította. Később az illető ur, ugyilátszik, ismerősei körében elmondta, hogy ugyanebben a tárgyban a német császári konzulátushoz fordult, amely állítólag rögtön teljesítette volna a kérését. Hogy ez megfelelő-e a valóságnak, erre nézve nem nyilatkozhatik. De abban mindenesetre igazat fog neki adni Bakonyi Samu, hogy az illető konzulátus helyesen járt el ebben az ügyben, mert ha az illetőnek kérését teljesíti, az egyenesen csempészet lett volna.

Bakonyi Samu kijelenti, hogy amit a szóban forgó ügyre nézve előadott, azt nem magánközlésként tudja, hanem a Gyáripárosok Országos Szövetségének hivatalos beadványából, melyet ez a képviselőház minden tagjának megküldött. Szólnak nem lehet oka kételkedni abban, hogy amit a magyar iparnak egy ilyen előkelő képviselője hivatalos beadványban mond, hogy az minden részletben megfelel a valóságnak, mert általánosan tudva van e testületről, hogy könnyelműen nem tesz panasz tárgyává valamely ügyet. Szólok szerint kétség fér ahhoz, hogy a szóban levő magyar alattvaló a maga előnyére csempészetre akarta volna a konzulátus közreműködését igénybe venni; hiszen a beadvány szerint és az bizonyára úgy is van, rendszerint nincs ugyan megengedve dinamógépek behozatala, hanem engedélyhez van kötve és az illető éppen ezen engedély megszerzésére fordult a konzulátushoz. Sajnálatosnak tartom, hogy magyar alattvaló kénytelen idegen kulturálmasság közreműködését igénybe venni.

Gróf Esterházy Pál külügyi osztályfőnök: A gyáripárosok szövetségének beadványához nem szólhat, mert azt szöveg nem ismeri. A jelentés, amelynek alapján nyilatkozatát megtette, a konstantinápolyi szövetségnek hiteles jelentése, amelynek igazságához szólnak ragaszkodnia kell és kéri az albizottságot is, hogy ezt elismerje.

Perzel Dezső elnök, miután az albizottság a póthitelek és a rendkívüli szükséglet megállapításához észrevétel nélkül hozzájárult, kijelenti, hogy az albizottság a közös külügyminisztériumnak 1911. évi előirányzatát általánosságban és részleteiben is tartogyalta; az albizottság jelentésének elfelvételére pedig az előadót bízta meg. Az előadói jelentés hitelesítésével az elnök és az előadó bizatnak meg.

A tengerészeti albizottság.

A magyar delegáció tengerészeti albizottsága által kiküldött ötszázötven tagú bizottság ma délután fél tizenkét órakor tartotta meg a képviselőház egyik bizottsági termében első tanácskozási, a tanácskozás, amelyen a bizottság tagjai részéről Nagy Ferenc, Rosenbergh Gyula előadó, Maylander Mihály, gróf Batthyány Tivadar és Chorin Ferenc, valamint Hieronymi Károly kereskedelmiügyi miniszter vez. részt behatóan megbeszéltek azokat a módokat, amelyek mellett a magyar ipar a tengerészeti rendkívüli 812 millió hiteltel teendő megrendelésben részesedik. Az anyag rendkívüli terjedelmére való tekintettel a tanácskozás, bár másfél óránál hosszabbideig tartott, ma nem ért véget, hanem legközelebb folytatni fogják. Rosenbergh Gyula előadó megbízást nyert, hogy a fennforgó kérdések tisztázása után a bizottság újabb összehívása iránt intézkedjék.

Budapest, február 6.

Hieronymi ünnepése. Február 10-én lesz az évfordulója annak, hogy Hieronymi Károly kereskedelmiügyi minisztert az iglói körületben első nemzeti munkapárti képviselőnek megválasztották.

A nemzeti munkapártnak ama tagjai, akik a minisztert programbeszédje elmondásakor Iglóra kísérték, a választás napjának emlékére pénteken, e hónap 10-én este fél kilenc órakor a Bristol-szállóban bankettet rendeznek. A banketen jelen lesznek az ünnepelt kivül gróf Khuen-Hédervary Károly miniszterelnök és Perzel Dezső, a nemzeti munkapárt elnöke is.

A földadó-bizottság. Az országos földadó-bizottság ma délután négy órakor a pénzügyminisztériumban Teleszky János államtitkár elnöklésével ülést tartott. Az ülésen a bizottság alakuló-ülése kiküldött utazóküldöttségek terjesztették elő végzett munkájukról való jelentésüket és javaslatukat. A bizottság az egyes javaslatokat beható tárgyalás alá vette, nagyterjedelmű anyagával azonban ma még nem végzett s tanácskozási holnap, kedden délután négy órakor a pénzügyminisztériumban folytatja.

A vízügyi igazgatás kettéválasztása. A földművelésügyi minisztérium vízügyi főosztályának ügyforgalma az utóbbi években annyira megsaporodott, hogy az ügyek gyors elintézésének biztosítása érdekében gróf Serényi Béla földművelésügyi miniszter e főosztály kettéválasztása iránt intézkedett. A földművelésügyi minisztérium ez évi ügyosztásában ezt a kettéválasztást akként vitte keresztül, hogy a régi és továbbra is a Rakovszky György miniszteri tanácsos főnöksége alá tartozó V-A főosztályban hagyják a vízügyi törvény végrehajtásával kapcsolatos ügyeket, az újonnan alakított V-B főosztályba sorolták pedig az állami vízi munkálatokat; e főosztály főnöke Kvassay Jenő miniszteri tanácsos, az országos vízügyi igazgatóság főnöke lett. Ebből az alkalomból Rakovszky miniszteri tanácsosnak negyedszázadot meghaladó működése elismerésül a király a Lipót-rend lovagkeresztjét, az állami vízi munkálatokkal foglalkozó régi ügyosztály vezetőjének, Tóth Elemér osztálytanácsosnak pedig a III. osztályú vaskorona-rendet adományozta.

KÜLFÖLD.

Az angol parlament megnyitása.

— György király trónbeszéde. —

Budapest, február 6.

A hosszú választási harcok s a már ismert eredmények után, a mai nappal ismét megkezdődött Angliában a parlamenti élet. György király, Mary királyné jelenlétében ma megjelent a lordok házában és trónbeszéd kíséretében megnyitotta azt. A trónbeszédet senki sem várt sem bel, sem küll politikai szenecziókat és ebben a várakozásukba nem is eszélődtek. Az előirt ceremóniák között György király felolvasta beszédét, amelyben megemlékezett atyja haláláról, üdvözölte a visszatért connaughti herceget, néhány szót szölt az angol-japán kereskedelmi szerződés tárgyalásáról, az angolok perzsiá magatartásáról és még néhány belső ügyről, mint például az indiai trónról, a két ház berendezési viszonyairól. Az utazákon formázatosan mindenfelé melegen üdvözölték a királyi párt, a melynek VII. Edward halála óta ez volt az első hivatalos útja.

Az angol parlament megnyitására a következő tudósítást adjuk:

György király és Mary királyné délután két órakor a Buckingham-palotában a Westminster-hallba érkeztek a parlament megnyitási ünnepén való részvételre. A királyi párt az egész utvonalon mentén a tömeg lelkesen üdvözölte.

Miután a királyi pár a lordok házába érkezett, a tanácssterembe vezető karzaton megállt a királyi menet. Amidőn a felségek a terembe léptek, az egész fényes gyülekezet, a püspökök és a diplomáciai kar jelenlevő tagjai felállottak helyeikről. György király a tronszékhez vezette a királynét, majd felkérte a gyülekezetet, foglaljon helyet. A lordkancellár erre átnyújtotta a királynak a trónbeszédet. György király felemelkedett helyéről és erőteljes hangon felolvasta trónbeszédét. A felségek ezután elhagyták a termet és visszatértek a Buckingham-palotába. Utközben az utcán várakozó közönség lelkes ovációkban részesítette a királyi párt.

György királynak a parlament ünnepélyes megnyitása alkalmából mondott trónbeszéde a következőképen hangzik:

Amidőn az uralkodásom alatt megválasztott

első parlamentet megnyitom, mindenekelőtt azon fájdalmas veszteségről emlékezem meg, amelyet a birodalom szenvedett szeretett atyám elhunytával. Amidőn évekként elzömlött utolsó trónbeszédét intézte önökhöz, senkisémet gondolta, hogy fáradhatlan áldozatkész munkásságban a nép jólétének szentelt élete oly rövid idő alatt hirtelen véget ér. A midőn meghajlok a végzet kikutathatatlan döntése előtt, bátorságot merítek fényes példájából és mélységes bánatomban vigasztal az a részvét, amelyet népem, birodalmam mindegyik része tanusított irányomban.

A király ezután missziója bevégeztével Dél-Afrikából visszatért connaughti herceget üdvözölte és élénk örömeinek adott kifejezést afelett, hogy a herceg a délafrikai lakosság mindenik osztálya részére a legnagyobb lelkesedés és lojalitás nyilatkozatai közepette fogadtatott. A külföldi államokhoz való viszonyt a trónbeszéd állandóan barátságosnak mondotta. Bejelentette, hogy a japán kormány felmondva a kereskedelmi szerződést, új szerződés megkötése iránt tárgyalások indultak, amelyek remélhetőleg kielégítő eredményre fognak vezetni.

A trónbeszéd a továbbiakban azt mondja: Azon gyakori panaszok, amelyek arról szólnak, hogy az angol kereskedelem érdekei sokat szenvednek az által, hogy Dél-Perzsia kereskedelmi utjain igen nagy a bizonytalanság, arra birták kormányomat, hogy nem szívesen ugyan, de erélyes lépéseket tegyenek a perzsa kormányánál, amely azóta főfigyelmét ez ügyre fordítja. Az utóbbi időben bizonyos tekintetben javultak az állapotok és minisztereim ennél fogva azt javasolták, várjuk be a további fejlődést, mielőtt más javaslatok elfogadását sürgetnének, amelyek bizonyára nem lehet más céljuk, mint hogy újból helyreállítsa a perzsa kormány tekintélyét, megvédjék a kereskedelmet. Nagy érdeklődéssel várom a május havában összehívott birodalmi konferenciát, amelyen örendelkezői joggal bíró kolóniáim vezető miniszterei, valamint az anyaország kormányának tagjai egyesülni fognak, hogy fontos ügyek felett tanácskozzanak, amelyeket az egyes kormányok fognak előterjeszteni. Kifejti ezután a trónbeszéd, hogy a király szándéka az, hogy a Koronázási ünnepélyek után újból meglátogatja Indiát és ott gyűlést fog egybehozni, mely alkalommal személyesen adja tudtára ottani alattvalóinak, hogy India császári koronájának örökebe lépett. Bejelenti ezután a parlament két háza közötti viszony rendezésére vonatkozó javaslatokat, amelyeknek célja a hathatósabb munkálkodás, az agkori nyugdíjakra vonatkozó intézkedések kiterjesztését, az ipari munkásságnak becsületesség és munkaképtelenség elleni biztosítására vonatkozó javaslatot és a munkátlanság elleni biztosításra vonatkozó javaslatot, különösen olyan munkásságban alkalmazott ipari munkások érdekében, akiknél a munkátlanság gyakori.

Az alsóház ma délután fél 5 órakor ült össze, hogy a trónbeszédre adandó válaszfeliratról tanácskozzon. Különböző formalitások késleltették a vita kezdetét, úgy, hogy Balfour az ülést csak negyed hét órakor nyithatta meg. Minthogy Sir Edward Grey külügyminiszter fivére halála miatt nem jelent meg az ülésen, Balfour nem foglalkozott a külpolitikával. Birálta azonban Winton Churchill magatartását a dél-walesi zavargások ügyében, majd a Sidney-streeten történt eseményekkel foglalkozott, melyeket a legsúlyosabb tragédia és a bohózat keverékének mond.

Új egyezmény a hármasszövetségben. Az *Agenzia Libera* Közli Rómából: Közvetlenül a hármasszövetség megújítása után a szerződő államok között egyezmény fog létrejönni a tengeri haderő arányának megállapítása dolgában. Olaszország és Ausztria-Magyarország között e részben már tárgyalások folytak. Olaszország véleménye szerint az olasz és az osztrák-magyar flotta arányának 1 1/2:1 kell lennie.

Mi történt a szerb határon? A belgrádi „Politiká”-nak írják Sarajevóból, hogy a Drina mentén lévő helyőrségeket az osztrák-magyar monarchia sietve megerősíti és még iskolaépületeket is felhívóztatnak a katonaság elszállítására. A haldr mentén az őrszolgálatot jelentősen megszigorították s most szervezik a mozgó őrségeket. Ez és hasonló hírek a szerb fővárosban nagy aggodalmat keltenek, sőt ma egy képviselő a szkupstinában is szóváltotta az állítólagos csapatösszevonásokat.

Belgrádból jelentik még: A szkupstina mai ülésén napirend előtt *Agalunovic* nacionalista interpellációt intéz *Miloranovic* külügyminiszterhez, kifejtve, hogy a magyar hatóságok két vaggon szerb szalámít visszautasítottak és hogy a bosnyák hatóságok a szerb árukra az osztrák-magyar autonóm-vámterületet alkalmazzák. Az osztrák-magyar-szerb kereskedelmi szerződés célja tulajdonképpen két szomszédos állam politikai viszonyainak javítása lett volna, pedig Ausztria-Magyarország meg-

erősíti helyőrségeit a bosnyák-hercegovinai határon. Ezért szóló felvilágosítást kíván a külügyminiszter azokról a csapatkoncentrációkról, amelyek a Drina-folyó mentén Ausztria-Magyarország részéről történnek. Minthogy a külügyminiszter nem volt jelen az ülésen, az interpellációt írásban juttatják hozzá.

A Vatikán és a modernisták. A berlini „Tageblatt”-nak jelentik Rómából: A Szentsek fel van háborodva a münsteri egyetem tanárai ellen és el van tőkelve, hogy ujult erővel veszi fel a harcort Németországban a modernista áramlat ellen. Prágai jelentés szerint a német egyetemi tanárok a jövő esztendőre a vegytani intézet nagytermében gyűlést fognak tartani, hogy megbeszéljék az egyöntetű eljárást az antimodernista eskü miatt.

Péter király Rómában. Rómából jelentik: A *Giornale d'Italia* közli, hogy *Baroli* belgrádi olasz követ Rómába utazott, hogy jelen legyen Péter király látogatása alkalmával a római udvarnál. A szerb király e hónap 12-én utazik Fiumén át Rómába. Egy éjszakát Florenzben fog tölteni s csak másnap folytatja útját. Péter király két hétig marad Rómában. A pápánál nem fog tisztelegni.

Az angol király a békeért. Londonból jelentik: *György* király tegnap dr. *Harnack* német tanárt és dr. *Spiecker*-t, a belföldi misszió központi igazgatóját fogadta, akik a királynak az 1909. évben Németországban járt angol lelkészek látogatásáról kiadott emlékművet adták át. Beszédükre *György* király szívélyes szavakkal válaszolt. Mint a *Standard* és a *Daily News* jelentik, *György* király ez alkalommal a következő szavakat mondotta: Drága atyámat békeszerzőnek nevezték és tényleg az is volt. Kötelességemnek tartom nyomdokain haladni. Ennek következtében a legjobb erőmből fogok támogatni minden törekvést, amely arra irányul, hogy a népek közti békét és kölcsönös jóindulatot előmozdítsa. Más lapok jelentése szerint dr. *Spiecker* a királynak köszönetet mondott azért, hogy atyja példáját követi, amennyiben védelemben részesíti azon mozgalmat, amely arra irányul, hogy az angol és német nép közti barátságot öregbítse és mélyítse. A király válaszában azon határozott reményének adott kifejezést, hogy a mindkét részről megnyilvánuló fáradozások elő fogják mozdítani a barátságos egyetértést és gazdag gyümölcsöket fognak teremni. Dr. *Harnack* és dr. *Spiecker* este a canterburyi érseknél vacsoráltak.

A portugál király Olaszországban. Rómából jelentik: Az olasz udvar lehetővé akarja tenni *Manuel* exkirálynak, hogy állandóan letelepedhessen Olaszországban. *Mária Pia* özvegy anyakirályné súlyos beteg és látni kívánja unokáját. Ezért az olasz királyi család több tagja megpendítette azt az eszmét, hogy *Manuel* király maradjon mindvégig Olaszországban. *Mária Pia* királyné megnyerte ehhez a király engedelmét.

Rendőralom Varsóban. A lengyel lapoknak táviratozzák Varsóból: Vasárnapra virradó éjjel *Patek* előkelő ügyvéd házában nagy társaság gyűlt össze, urak és hölgyek, akik élénken vitakoztak a krakkói egyetemi sztrájkokról, mikor egyszerre sok rendőr, csendőr és detektív állított be. Élükön az Ochrana varsói főnökével, *Tillinnel* és házkutatást tartottak. Felhántak mindent, a levelezést, könyveket és újságokat. A vendég-hölgyeket női detektívek motózták meg. A házkutatás reggel 8 óráig tartott. Az irományokat elvitték a rendőrségre. A vendégeket aztán a rendőrök lakásaira kísérték s mindenütt házkutatást tartottak, végül 37 urat és hölgyet elfogtak, egy részüket azonban tegnap szabadon bocsátották. A tömeges letartóztatás Varsóban nagy izgatottságot keltett. Azt hiszik, hogy a rendőrséggel azzal a hamis feljelentéssel vezették félre, hogy dr. *Patek* lakásán titkos gyűlés van.

Halálra ítélt bolgár politikusok. Szófiából jelentik: *Danow* volt miniszterelnök, *Lukanow* volt miniszter és *Christov* képviselő a forradalmi bizottságtól levelet kapott, amelyben értesítik őket, hogy politikai maguktartása miatt halálra vannak ítélve és a halálos ítéletet valamennyiükön ugyanaznap fogják végrehajtani. Abból fogják megtudni, hogy mikor ütött utolsó órájuk, ha majd hallják, hogy *Gicow* Sándor publicistát agyonlőtték. A rendőrség szigorúan őrzi a három politikust.

A bolgár-török vámháború. Szófiából jelentik: A pénzügyminisztérium a vámhivatalokhoz körlevelet intézett, melyben közli velük, hogy február 15-től kezdve további intézkedésig halkan-zerz, mandulalej, esemege, olaj, szappan, márvány, bőrök, gyapet, gyapotszövet és selyemfátyol a le-
hivatalkor származási lappal kell hogy ellátva le-

gyenek mert különben az ottomán cikkek kivételével külön vámtételek szerint fogják elvámolni.

A jemeni felkelés. Konstantinápolyból jelentik: Yemenben a helyzet mind kritikussabb. A legutóbb megvívott harcokban a törökök vesztesége sokkal nagyobb volt, mint amit a félhivatalos tudósítások bevallanak. Az arabok is vesztek 100 halottat, 150 harcos pedig megsebesült. A Yemembe küldött erősítőerők csak nagyon késedelmesen juthatnak a harcra, mert az elszállítási-
sukra nem áll elég hajó rendelkezésre. Kisázsiaiban különben most szokatlanul nagy a hideg és a katonák a zord időjárástól is sokat szenvednek. Hivatalos körökből azt a hírt terjesztik, hogy a Sanaa körülzáró arab csapatok soraiban egyenlenség ütött ki. Az arabok állítólag egymással keltek harcra és ennek az összetűzésnek számos áldozata volt. Ezek a hírek azonban megerősítésre szorulnak.

Gróf Andrássy az Akadémián.

Székfoglaló II. Rákóczi Ferenc bukásáról.

Budapest, február 6.

Az Akadémia máskor csendes és elhagyatott épülete előtt ma este öt órakor automobilok és magánfogatok egész raja táborozott, új kocsikon, új automobilokon elegáns hölgyek, általában ismert közéleti kitűnőségek robtak a följáró elé. A főbejáró máskor zárkózott, rideg kapuja tárva nyitva, a komor oszlopcsarnokon át selymek suhognak; diszkrét asszonyi kacajok subannak keresztül, folytonosan tart a diszes, előkelő nép vándorlása föl az első emeletre, mintha nem is az exkluzív tudomány csarnokában, hanem egy hangversenyterem, vagy bálterem foyerjében volnánk. Nagy szenzációk levegőjárása ez, mely egész szokatlan, üdítő légáram itt az Akadémia dohos és fülledt helyiségeiben. Gróf Andrássy Gyula, az Akadémia újonnan megválasztott tagja most tartja meg székfoglaló értekezését. És erre az alkalomra zsufolt, mozgalmos élet támad a máskor olyan csendes és elhagyatott felolvasóterem padsoraiban. Az akadémiai felolvasó ülések szokott, kopott flozopterekből toborzó álmos, bóbiskoló csoportját egészen háttérbe szorítja a különleges alkalom kiélvezésére összegyűlt előkelő közönség. Kegyelmes urak, kegyelmes asszonyok egész koszorúja: Széll Kálmán, gróf Hadik János, Sztéryenyi József, Bolgár Ferenc, azután a grófi család: gróf Andrássy Gyuláné a leányával, gróf Andrássy Sándor; más grófok és grófnők: gróf Hadik Endréné, gróf Károlyi Imre a feleségével. Az irodalom, a tudomány előkelőségei, sokan közülük feleségeikkel; egy asszonyosoport közepén ott látjuk Herceg Ferenczét... Budapest legelőkelőbb szalonjával vetekszik ebben a pillanatban akis felolvasó terem; a közönség közt csendes zsongás, a feszült várakozás izgalma... Egyszerre halk futó éljenzés: az elnökség elfoglalja helyét és felszólítja gróf Andrássy Gyulát a székfoglalója megtartására. Gróf Andrássy Gyula fölemelkedik helyéről — tisztelői és barátai olyan szoros gyűrűvel vették körül, hogy eddig meg sem láttuk, — pár lépéssel fenn van a pódiumon s leül a felolvasó asztalkához. Zugó taps és perezekig tartó éljenzés fogadja. Az asztalkán — villamfényben uszó terem közepén — négy szál lobogó gyertya: a hagyományokat szigorúan megőrzi az Akadémia, és Andrássy Gyula az ő halk, a szavak értelmét gondosan hangsúlyozó hangján megkezdte előadását, II. Rákóczi Ferenc bukásáról.

A bevezető szavaira már esend váltja föl a mozgolódást, figyelem ül ki az arcokra. Kuruczok romlásáról, a szabadságharcosok reményvesztéséről kezd beszélni, azokról a szomorú esztendőkről, amikor árulás-árulást követ és a vakon bizakodó Rákóczi kívül már senki sem hisz a „pro libertate“ felirású zászlók győzelmében. Rákóczi is külső segítségben bizik, a külső segítség azonban nem jön, nincsen is komoly reménység rá. Megkezdődnek a béketárgyalások — és ahogy Andrassy Gyula ezeket a tárgyalásokat elmondja, egészen új színben domborodik ki előttünk a Rákóczi Ferenc s a béketárgyalásokat vezető két generális, a kurucz Károlyi és a labancz Pálffy János egyénisége. Rákóczi még mindig bizva, bizakodva csak időt akar nyerni ezekkel a tárgyalásokkal, Károlyi azonban a közvélemény nyomása alatt, meg a maga számítását is keresve már komolyan akarja a békét, végül Pálffy minden erejével rajta van, hogy alkalmas módon megkösse a békét, mert attól fél, hogy ha leverik a magyar seregeket, az ország minden kikötés nélkül teljesen alája lesz vetve Bécs önkényének. A történettudós nagy tárgyalásos tudása és az államférfiu mély politikai belátása egyesül abban a módszerben, ahogy Andrassy Gyula a holt történelmi adatokat jellemző, élő történelmi valóságokká eleveníti, azután, hogy az ő megvilágításában, ujszerű színeiben láttuk a kurucz korszakot, szinte lehetetlen azt másképp, más színekben látni, mint ahogyan ő mutatta meg nekünk.

Az előkelő hallgatóság mindvégig a legnagyobb figyelemmel és a legnagyobb érdeklődéssel hallgatta a székfoglaló értekezést. Az utolsó szavakat, amelyek a Rákóczi-harcok alkotmánymentő nagy munkáját gloriifikáltak, percekig tartó taps és éljenzés követte; Andrassy Gyula, aki annyi nagy, meleg politikai sikerre tekinthetett vissza s kötetekre terjedő tanulmányaival kiérdemelte az akadémikus pálmát is, most szemtől-szemben állott egy, tudósságának kijáró nagy, spontán sikerrel, melyben szemtől-szemben a személyét ünnepelte az elismerés.

Az Akadémia fényes ünnepi napjáról tudósítók a következőket jelenti:

A Magyar Tudományos Akadémia második osztályának ma délután tartott ülése szenzációszámba ment. Gróf Andrassy Gyula, akit az Akadémia annak idején rendes tagjai sorába választott, tartotta meg székfoglaló értekezését. A felolvasáson nagy és díszes köznőség jelent meg, amely alig fért el az Akadémia heti felolvasó termében. Ott voltak a többi közt:

Széll Kálmán, Sztéryényi József, Bolgár Ferenc, gróf Hadik János v. b. t. tanácsosok, továbbá gróf Széchenyi Béla koronaőr, gróf Andrassy Sándor, Balogh Jenő államtitkár, báró Dóczy Lajos, gróf Károlyi Imre, Szily Kálmán, Szücs Miklós kuriai bíró, gróf Andrassy Gyuláné és leánya, gróf Batthyány Lajosné, Bernriederné Széll Ilona, gróf Hadik Endréné, gróf Károlyi Imréné, gróf Vay Gáborné, Benczur Gyuláné, Herczeg Ferencné, Vojnovich Gézáné és még igen sokan.

Az ülésen Plösz Sándor elnökölt, aki röviden megnyitotta az ülést és felkérte gróf Andrassy Gyulát, hogy tartsa meg székfoglalóját.

Andrassy előadását a következőkben ismertetjük:

Gróf Andrassy Gyula felolvasása II. Rákóczi Ferenc bukásáról szólt. Bevezetésül a nemzeti ügy hanyatlásával a kuruczok csüggedését, megfagyatkozását rajzolta és azt a területet, amelyen és amelyből hadaik éltek. Mindezt a felolvasó Rákócziinak saját nyilatkozataival világította meg, aki érezte és látta ezt. Hogy a hosszú küzdelem nem volt egészen hiábavaló, annak okát két szerencsés körülményben találja. Az egyik, hogy a császári hadak vezére a derék gróf Pálffy János

volt. Andrassy történelmünk sok századát megvilágító szavakkal magyarázta a labanczság történelmi hivatását, amely a maga mérsékletével és követésével gátat vet annak, hogy az országgal fegyverrel meghódított tartományként bánjanak s a föltétlen meghódolás helyett kétoldalú szerződés kötésén törekszik. Ez igyekezetet Andrassy a másik oldalról annak felsorolásával támogatja és színezi, mint aggasztotta Bécs az országnak lohadni nem akaró elcüggetlensége, Rákóczi szövetségkeresése külföldi udvaroknál s általában a külpolitikai viszonyok. Másrészt a fejedelmi udvar is a béküléshez hajlítja a kuruczok nagyjábólnek békevágya. Andrassy e párt hangulatából is oly igazságot szűr le, amely egész történelmünkre illik s bizonyára más nemzetekére is; hogy igazi nagy erőfeszítést a nemzet csak politikai defenzívában fejt ki, de semmi sem biztatja arra, hogy nehéz körülmények között új jogokért harcoljon. Ilyen mély igazságokra vezet vissza Andrassy a két párt magatartását. A sors a kuruczok részéről is arra való embert rendelt a békéhez gróf Károlyi Sándorban. Pálffy az udvar megbízottja s töle telhetőleg az ország javára a békén dolgozik. Károlyi pedig a kuruczokat képviseli s a békét a fejedelem ellenére is erőlteti, akit „következetessége s idealizmusa izolál”. Mindkettő messzebb megy megbízatásánál. S még így is külső ok szükséges a béke létrejöttéhez: a császár halála, ami Bécsnek nehéz helyzetbe hozza. Andrassy objektíve méltatja és bírálja Károlyi tetteit és indokait, sőt magát a fejedelmet is hibáztatja, mint aki, ha módjában áll, megakadályozza a békét. Azonban magasztalja, amiért föloldotta hibeit esküjök alul, de maga nem ment keresztül a kadiumi ígán, nem állt be megkegyelmezett alattvalónak s nem mondott le arról önként, amiért a felsorozással együtt küzdött. Gyönyörűen mondja Andrassy, hogy „vannak körülmények, mikor nemcsak szöveg, hanem a nemzetre nézve hasznosabb is vezető férfiak az elbukott ügyhöz való ragaszkodása, mint az okosnak tetsző opportunistikus meghódolás.”

A tanulmány második része a szatmári béke pontjainak törvényerőre emelésével s megvalósításával foglalkozik. Szépitgetés nélkül feltárja, mennyi nehézségbe ütközött az amnesztia ügye, mert a labanczok egy része kárpótlást akart szerezni veszteségeiért a kuruczok vagyonából. Rövid szavakban élesen világít rá az értekezés, mily keserves lehetett a kuruczoknak megtagadni azt, amiért tegnap küzdöttek, törvénynyel bélyegezni meg Rákóczi leghivebb hibeit, törvényt hozni az árulás és felségsértés ellen, megszavazni a bel- és külföldiekből álló rendes katonaság tartását, megszökíteni az adómegettadás lehetőségét, mikor éppen az aranybulla záradékáért, az idegen zsoldosok eltávolításáért s az adók törvénytelen behajtása ellen fogtak fegyvert. S e ponton ismét magasabbra emelkedik Andrassy, mádon e kor rajzában élesen megvilágítja a magyar társadalom örök hibáit: a széthuzást és fegyvelmeztlenséget, egymás gyanúsítását, a felekezeti torzalkodást, az arisztokraták közönyét s a pórnap kapzsi haszonlesését, az önzést és árulást. De feltünteti a fényoldalakat is: a sok tehetséget, a vitéséget és önzetlenséget, erényeit, a törhetlen hűséget, s a mártírságig menő önfeláldozást, amelyben az előkelők s a nép fiai egyesülnek. Mélyen olvasva az emberi lélekben, az opportunistust sok esetben a jó szándékkal menti, az átpártolást a meggyőződéssel, az önzést a nehéz időkkel. Mind e politikai és erkölcsi zűrzavarban egyet lát kimagaslani: hogy e nemzet soha sem tévesztí szem elől az ország fenmaradásának ügyét és kész ezért minden áldozatra és minden szenvedésre. E küzdelem eredményét és díját látja Andrassy újabb történelmünkben, meg a kiegyezésben is. Szemében e kor erkölcsi tanulsága oda megy ki, hogy „minden jog és minden szabadság csak annyit ér és csupán annyi tiszteletben és elismerésben részesül, amennyit érte valamely nemzet küzdeni mer. Hogy a férfias eltökéltség életrevalóvá alakítja a nemzet szabadságának megőrzésére a gyönge alkotmányt is, gyávaság és tulhajtott oportunistus pedig a legerősebb alkotmánnyal bíró nemzetet is a szolgaság számára érleli meg.” Ez igazságban kristályosul ki Andrassy vizsgálódása.

A tanulmányt az egész akadémikustábor egyöntetű elismeréssel, zajos tüsszel és éljenzéssel fogadta.

AZ „EGYETÉRTÉS”
szerkesztősége és kiadóhivatala
VI., Eötvös-utca 32. alatt van.
A szerkesztőség telefonja 788.
A kiadóhivatal telefonia: 706.

Széchenyi-lakoma:

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, február 6.

Lelkes meleg ünnepségre gyűltek össze vasárnap a Nemzeti Kaszinó tagjai. Gróf Széchenyi Istvánnak dícsőséges emléke terelte egybe az illusztris társaságot, mely az évről-évre szokásos lakoma keretében adózott a legnagyobb magyarnak. Az emlékbeszédet Mezőssy Béla volt földművelésügyi államtitkár tartotta. Beszéde, művészi formájánál, mélyenjáró, kulturális és hazafias tartalmánál fogva is viharos lelkesedésre talált. Mezőssy Széchenyi korszakalkotó munkásságából kiindulva megmutatja a perspektíváját annak a jövőnek, amerre a nemzetnek mennie kell, ha méltó akar maradni nagy fiához és részesülni akar azokban a szociális áldásokban, amelyek a nyugati nemzeteket is éltetik.

Az ünnep lefolyásáról a következő tudósítást adjuk:

A lakoma előtt délután öt és fél órakor tartotta a kaszinó folytatólagos hitelesítő közgyűlés. Széchenyi Béla gróf vbtt. koronaőr elnökléte alatt, mely alkalommal hitelesítették a megejtett választások eredményét.

Eszerint az igazgatóság régi tagjait, Hadik-Barkóczy Endre grófot, Széchenyi Gyula grófot és Széll Kálmánt egyhangulag újból megválasztották, a választmány kilépett tagjai helyére pedig Berzeviczy Albert, Bezerédy Viktor, gróf Csekonics Endre, gróf Esterházy Móricz, Jekelfalussy Zoltán, gróf Karácsonyi Aladár, gróf Karácsonyi Jenő, gróf Keglevich Gyula, Kubinyi Árpád, Lossonczy Gyula, gróf Mailáth József, gróf Nádasdy Tamás, gróf Nákó Sándor, gróf Pálffy Odón, ör. gróf Pallavicini György, Radics György, gróf Széchenyi István, báró Vécsey Miklós, Vécsey Tamás és gróf Zselénszky Róbert rendes tagul. Begthy Pál és Rohonczy Lőrincz pedig póttagul választottak meg.

A lakoma, amelyre három teremben több mint kétszáz vendégnek terítették, este hat órakor vette kezdetét. A főhelyet a magas virágemléken elhelyezett Széchenyi-serleg előtt a szónok, Mezőssy Béla foglalta el, kitől jobbra Széll Kálmán, kaszinói igazgató, báró Burián István közös pénzügyminiszter, Bogdanovics Lucifán szerb patriárka és báró Kemény Kálmán, a főrendiház alelnöke, a szónoktól balra pedig gróf Széchenyi Béla koronaőr, a közgyűlés elnöke, gróf Zichy János kutaszminiszter, gróf Bánffy György királyi főajtónálló-mester és Wekerle Sándor ültek. A szónokkal szemben gróf Hadik-Barkóczy Endre, a kaszinó intéző igazgatója, ettől jobbra gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök, herczag Pálffy Miklós királyi főudvarnagy, gróf Tisza István, gróf Széchenyi Sándor, a főrendiház alelnöke, míg balról Schreiber Viktor hadtestparancsnok, gróf Serényi Béla földművelésügyi miniszter és vicomte de Fontenay francia főkonzul ültek.

A harmadik fogás után felállott Mezőssy Béla és kezében a Széchenyi-serleggel nagyhatású beszédet mondott:

„Mélyen tisztelt uraim! — kezdte beszédét Mezőssy. — Ha van nemzet, amelynek szüksége van arra, hogy okuljon múltjának történetén; ugy ez bizonyára a mi sokat szenvedett szegény magyar hazánk. Az évkönyvek hideg betűiből kihámozni az igazságot, egy állam fenmaradásának és fejlődésének feltételeit ez mindig a küzdő, a dolgozó nemzedék feladata. Mi is — a legnagyobb magyar emlékei iránti kegyelettel szívünkben — eljöttünk e helyre, eljöttünk ezért, mert az ő példájából, életéből, tevékenységéből akarunk hitet meríteni jövőnk iránt.

Mezőssy ezután markáns vonásokban jellemzi gróf Széchenyinek a magyar nemzet megszilárdítása körül kifejtett uttörő munkásságát, amit a mai magyaroknak, számítva az idők változásával folytatniok kell. Majd így folytatja: Szeretnék, ha csak egy pillanatra is, a gróf Széchenyi István lánglelkével érezni és az ő nagy honszerelmének forrásával bekeletani az elfasult magyar társadalomba. Nem szövegletes dolog-e az, hogy amíg kisebb népfajok, e célra teremtettszervei segítségével hogy mást ne említek, lassacskán elfoglalják éppen a legfontosabb pontokat. Erdély románai, a magyar földet; ellenben a mi politikailag érettebb, anyagilag erősebb magyar társadalmunknak nincs

egyetlen egy oly rétege sem, amely átérzné azt a kötelességet, hogy a magyarság megmentése a mi nemzeti létünknek is egyik legdrágább oszlopja!

Figyelmeztet, hogy a haladás szavát nemcsak a gazdasági, de szociális téren is meg kell érteni. A kasztok kora lejárt, az igazi nemességet ne a porlepte aktákban keressük, hanem igyekezzünk azt feltalálni a széles társadalmi rétegek ügyével-bajával való foglalatosságban; a szegények anyagi helyzetének feljavitásában. Igazán nemes ember az — ringott légyen bárhol is a bölcsője — aki nemcsak gondolkodik és van szíve a szenvedők, az elhagyottak fájdalomának megértésére. Az az idő bizony lejárt, amit egy osztrák államférfi így fejezett ki: a népek hivatása hogy szülessenek, fizessenek adót és adjanak katonát. Nem! A népek ma már valamivel többet is akarnak. Elsősorban és főleg sorsuk jobbrafordultát. Minden ilyen irányú jogos törekvést nekünk támogatnunk kell. A magyar történelmi osztályok legfenségesebb erényekben mindig akkor tűndököltek, amikor meleg, érző szívvel a társadalmi válságok lerombolását önmaguk kezdték meg és így nyitottak az arra érett, hazafiasan gondolkodó néprétegeknek utat az anyagi előhaladásra. És ez alapon a nemzeti fejlődés számára új becses elemeket szereztek meg. Ez az eljárás amily humánus, épp oly veszélyes is volt.

Ezután beszél gróf Széchenyi Istvánról, aki nem óhajtott, hogy nemzete veszedelmes utakon járjon, a nemzet tragikumáról, amely önhibánkon kívül oly kényszerhelyzetek elé állított bennünket, hogy nem maradt más ut a számunkra, mint a hűség a magyar hazához, hűség a magyar alkotmányhoz. Beszédét így végzi:

A nemzetnek nincs oka csüggedésre, kétségbeesésre. Menni akarunk a gróf Széchenyi István nyomdokain, menni akarunk és menni fogunk az egységes magyar nemzeti állam teljessége felé. Én ezt hiszem és e hitet tisztán, önzetlenül vallom — forró kegyelettel gróf Széchenyi István megdöcögött alakja iránt — lelkenben e reménységet: adó hittem poharamat nemzetünk boldogulására, szebb, jobb jövőre!

A beszédet élénk tetszéssel fogadták.

EGYHÁZAK.

(Tisza István templomavatásán.) Gróf Tisza István e hónap 26-án Nyitrára érkezik, hogy az új nyitrai református templom felavatási ünnepélyén résztvegyen.

(Gróf Zichy János és a protestánsok.) Sztéhló Kornél a minap felkereste gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi minisztert és felkérte őt, hogy nyilatkozzék azokban az egyházpolitikai kérdésekben, amelyeknek legközelebbi megoldását a protestánsok várják. Sztéhló nyolcz kérdést intézett a miniszterhez. A miniszter a következőképpen válaszolt a kérdésekre: Az 1848-ik évi II-ik törvényzikk végrehajtása tárgyában készült törvényjavaslat tervezetét ismerem, a javaslat azóta változott viszonyoknak megfelelően minden esetre átdolgozandó. A kérdéssel foglalkozni fogok, de aktuálissá csak akkor válhatik a törvényjavaslat ügye, ha a parlamenti viszonyok egy ily irányú javaslat akadálytalan tárgyalását biztosítják. Arról, hogy a protestánsok katolikus lelkeseknek stólat fizetnek, nincs tudomásom. Amennyiben ilyen konkrét esetek merültek volna fel, kérem azoknak haladéktalan előterjesztését megvizsgálás és esetleges orvoslás céljából. A dolog terheztel mértékben követelt párbért illetőleg megjegyzem, hogy máris van intézkedés tétel, hogy ily címen protestánsokkal szemben követelések ne támasztassanak. Az 1907-ik évi 27-ik törvényzikket és annak 35-ik szakaszát nem szabad felekezeti szemponttól tekinteni, hanem a nemzetiségekre figyelemmel, országos nemzeti szempontból kell megítélni. Hogy a multban a tanügyi személyzet kinevezésénél a protestánsok szándékosan mellőzettek volna, arról tudomásom nincs. Tudtommal és hozzájárulásommal ilve szándékos és ok nélküli mellőzés nem történhetik. A földbirtokos nyugvó kegyuri vagy egyéb szerződésben gyökerező egyházi terhek megszüntetésére az mutatkozik igazságos megoldásnak, hogy az ilyenmü kérdések a birtok vétele alkalmával tisztázassanak a terhek megváltása által. Ujabb parcellázásoknál ezen szempont figyelembe is vétetik s ily módon az ingatlanok ártalmatlanítottak.

(Püspökválasztás a tiszai ev. egyházkerületben.) Ujabb közlések szerint a menhárdi, eszterházi, alsó-siklósi, rimafürdősi, szepesszombati, szepes-városi egyházak Gyürky Pálra, az alsó-kubini, kassai (I.), palugyai, eszterházi, olánatai görög egyházak Gedulya Henrikre, a sajókazai, miskolci, bugyikfalvai, mártónházi, debreczeni, tokaji, sátorlajuhelyi egyházak pedig Materny Lajosra szavaztak.

(Főpapi beiktatás.) Zágrábból jelentik, hogy dr. Bauer Antal, az ujonnan kinevezett érseki koadjutor ünnepies installációja tegnap volt a székesegyházban. Dr. Premz kanonok fényes segédlettel ünnepi misét mondott, majd dr. Molovics József kanonok olvasta föl a szószékéről az új érseki koadjutor kinevezésére vonatkozó pápai brévé, mire Bauer előzben adta püspöki áldását az egybegyűlt hívekre. Az istentiszteleten számos kiváló személyiség vett részt, az országos kormányt pedig Amrus Milán vallás- és közoktatásügyi osztályfő képviselte. Délben dr. Suk Bódog kanonok-vikárius vezetésével a zágrábi egyházmegye klérusa tisztelgett az új érseki koadjutornál.

TÁVIRATOK.

Delcassé miniszter lesz.

Páris, február 6. Több lap azt a hírt közli, hogy Delcassé már legközelebb visszatér a politikához és Briandnak, vagy Pichonnak lesz utódja.

Lloyd George nagybeteg.

London, február 6. A „Manchester Guardian” írja, hogy Lloyd George gégebaja gyógyíthatatlan. A kincstári miniszter tudatában van betegségének súlyos voltával s megadással türi sorsát. Szó sem lehet arról, hogy Lloyd George valaha is szerepeljen a politikai életben.

A görög kamara elnöke.

Athén, február 6. A képviselőház Venizelosz hívét, Stratoszt, 276 szavazattal 249 szavazattal a revíziós kamara elnökévé választotta.

Németország új kábele.

Berlin, február 6. A birodalmi posta- és távírádóigazgatóság kidolgozta a tervet három külön kábelvezeték lefektetésére Németország és Amerika között. A kormány jóváhagyta a tervet.

Hajsza irredentisták után.

Póla, február 6. Két olasz evezős-egyesület helyiségeiben tegnap a rendőrség házkutatást tartott. A vizsgálat eredményét mélységesen titkolják.

Francia-angol tárgyalások.

Páris, február 6. (Saját tudósítónktól.) A „Matin” jelenti, hogy a francia és az angol kormányok között nagy horderejű tárgyalások vannak folyamatban, amelyek katonai és diplomáciai kérdéseket érintenek s minden eshetőségre kiterjednek.

A mexikói forradalmárok győzelme.

London, február 6. (Saját tudósítónktól.) Newyorkból jelentik, hogy a lázadó mexikóiak Juarez városát bevették. A kormány seregéből négyszáz ember elesett. A város népe a forradalmárokhöz pártolt át. A lázadók vezére, Oroskow Juarez akarja megtenni Mexikó fővárosává.

Közgazdasági táviratok.

Amerikai tőzsdék zárlatá.

	Newyork,	febr. 6.	febr. 4.	febr. 3.
Buza helyben	98	98 $\frac{1}{2}$	98 $\frac{1}{4}$	98 $\frac{1}{4}$
májusra	101	101 $\frac{3}{4}$	101 $\frac{1}{4}$	101 $\frac{1}{4}$
ujlisra	100	100 $\frac{1}{2}$	100	100
Tengeri májusra	58 $\frac{1}{4}$	58 $\frac{3}{8}$	58	58
Chicago.				
Buza februárra	92 $\frac{1}{2}$	—	—	—
májusra	95 $\frac{1}{2}$	96	95 $\frac{3}{4}$	95 $\frac{3}{4}$
Tengeri februárra	46	46	46 $\frac{1}{4}$	46 $\frac{1}{4}$

Newyork, február 6. Gyapot Newyorkban, helyben 14.45 (14.65). Gyapot februárra 14.14 (14.35). Gyapot áprilisra 14.33 (14.58). Gyapot New-Orleansban, helyben 14 $\frac{1}{4}$ (14 $\frac{1}{2}$). Petroleum Stand white Newyorkban 7.40 (7.40). Petroleum Stand white Philadelphiában 7.40 (7.40). Petroleum Refined in Cases 8.90 (8.90). Petroleum Credit Blancas at Oil City 1.30 (1.30). Zsir Western steam 10.10 (10.15). Zsir Rohe és Brothers 10.50 (10.50).

Chicago, február 6. Zsir márciusra — (—). Zsir májusra 9.80 (9.80). Szalonna short clear 10.37 (10.37). Sertéshus májusra 19.27 (19.20).

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár: kedd, február 7. — Róm. kath.: Romuald ap. — Prot.: Rikárd. — Görög-ország: január 25. Max, Georg. — Zsidó: Seb. 9. — A nap két reggel 7 óra 22 perczkor, nyugszik délután 5 óra 7 perczkor. A hold két délelőtt 11 órakor, nyugszik éjjel 1 óra 39 perczkor.

A kereskedelemügyi államtitkár fogad déln 12—2-ig. — A posta- és távirtda vezérigazgatója fogad déln 12—2-ig.

A képviselőház ülése délelőtt 10 órakor.

Petőfi-Ház (Bajza-utca 21.), nyitva 10—2-ig. Belépődíj nincsen. — Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület háziipari kiállítása a Technológiai Iparmúzeumban, nyitva 10—1-ig és 3—6-ig. Belépődíj 30 fillér. — Háziipari Szövetség kiállítása (Kigyó-tér 1.), nyitva egész nap. Belépődíj nincsen.

Nyitvalevő múzeumok: Nemzeti Múzeum régiégytára 9—2-ig, Iparművészeti Múzeum a vele kapcsolatos japán kiállítással és Leonardo da Vinci szobrával 9—7-ig. — Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — Rath Múzeum 10—4-ig. — Széchenyi Múzeum 10—12-ig. — Tanszer Múzeum 3—7-ig.

Nyitvalevő képtárak: Székely Bertalan emlékkiállítás 7-ig. — Egyetemi könyvtár 9—6-ig. — Fővárosi könyvtár 9—2-ig. — Iparművészeti Múzeum könyvtára 9—12-ig és 6—8-ig. — Kereskedelmi Múzeum könyvtára 9—12-ig. — Nemzeti Múzeum könyvtára 9—4-ig. — Pedagógiai könyvtár 3—7-ig. — Statisztikai könyvtár 9—2-ig. — Technológiai könyvtár 9—1-ig.

Nyitvalevő képtárak Székely Bertalan emlékkiállítás a Műsarnokban, nyitva 3—4-ig. Belépődíj 1 kor. — A Kéve kiállítása a Nemzeti Szalonban, nyitva 9—5-ig. Belépődíj 1 korona. — Pór Bertalan gyűjteményes kiállítása a Könyves Kálmán művészeti szalonjában (Nagymező-utca 37-39.), nyitva 3—7-ig. Belépődíj 60 fillér. — Palmié Charles képkiallítása a Művészotthonban, nyitva 10—7-ig. Belépődíj 1 korona. — Kövér Gyula kiállítása a Művészházban (Fasor 6.), nyitva 9—4-ig. Belépődíj 1 korona. — Nemes Marcell képkiallítása a Szépművészeti Múzeumban, nyitva 10—2-ig. — Történelmi képesarnok 10—2-ig. — Szépművészeti Múzeum régi képtára 10—2-ig.

Uj titkos tanácsos. A király báró Vojnits Istvánt valóságos belső titkos tanácsosává nevezte ki. A kinevezést a hivatalos lap legközelebbi száma fogja közölni.

Görgey Arthur állapota. Görgey Arthur egészségi állapotában a javulás egyre tart. Görgey tábornok az éjszakát ismét nyugodtan töltötte. Napközben jókedvű és az étvágya is kielégítő.

Királyi tanácsosság. A király Mátyás Ferenccz m. kir. gazdasági tanácsosok a királyi tanácsosi címet adományozta.

Gróf Apponyi Albert Clevelandban. Clevelandból írják: Gróf Apponyi Albert február 18-án délután 5 órakor érkezik Baltimoreból a penzylvániai vasuton Clevelandba. Az amerikai magyar szövetség nagyban készülődik ünnepélyes fogadására. Testületileg vonulnak ki eléje a pályaudvarra, zászlók alatt és diadalmeneten fogják bekísérni a városba. Az éjjelt gróf Apponyi Clevelandban tölti és vasárnap délután felolvasást tart a magyarságnak. A felolvasás után társasvacsora lesz. Gróf Apponyi Clevelandból még vasárnap éjjel Chicagóba utazik, ahova hétfőn, február 20-án érkezik meg.

A király adománya. A király a kassai gör. szert. kath. főhitközségnek, templomépítésre, legelső magánpénztárából 200 korona segélyt, az oláh-kassai szert. kath. hitközségnek, az új templom felépítésére, magánpénztárából ugyancsak 200 korona segélyt adományozott.

A házelnök állapota. Berzeviczy Albertnek, a képviselőház elnökének állapotában örvendetes javulás állott be. Az ágyat már elhagyta és tájékozódni már szerdán megjelenhetik a képviselőházban is, bár egy-két napig még nem fogja a Ház tanácskozásait vezetni.

Egy urasszony kitüntetése. A király ötévi Habererin Jonathánné, született Liedemann Róznak a „Tabitha” nőegylet elnökének, a közéleti munkásság terén szerzett érdemei elismerésül a II. osztályú Erzsébet-rendet adományozta.

Kitüntetések. A király Balogh Ferencz miniszteri segédtitkárnak a Ferencz József-rend lovagkeresztjét, Vécsei Józsefnek, Kassa rendőrfőkapitányának a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta.

A gróf Zichy-ház szenióra meghalt. Id. gróf Zichy Nep. János, örökös főrendiházi tag, a gróf Zichy-család szenióra kilencvenévi életkorában ma éjjel meghalt. Múzeum-utca 15. szám alatti lakásában. Az elhunyt gróf holttestét a lakásban gyönyörű ravatalra helyezték művészi faragványoktól ékes koszorúfárisban és itt a lakásban fogják a holttestet beszéltetni holnap, kedden délután félnyolc órakor. A koporsót Lengyel-tóba viszik s ott szerdán délután három órakor helyezik újabb beszéltetés után dísz nyaralómra. A halálhíre az özevgy a maga, Béla fia, nagyszámú unokái, délutánokai és rokonai nevében gyászjelentést adott ki.

— **A t. Ház halottai.** A múlt évi váratlan rendszerváltozás nyolcz hónapja új képviselőházzal „örvendeztetett” meg az országot. Idejét multa, nem akarunk rekriminálni, hogy a felvert mandátum-áraknak hány áldozata volt, ezuttal — a szegény *Luby Géza* gyászos halála alkalmából — arra akarunk rámutatni, hogy az új Ház tagjai között a fekete kaszásnak meglehetősen dúsz az aratása. Maga a választási kampány is szomorúan kezdődött. Junius elseje előtt egy-két nappal lehelte ki nemes lelkét *Mikszáth Kálmán*, a máramaroszigeti kerület jelöltje s — hogy kegyetlen szöveggel éljünk — holtbizonyos képviselője. Ő nyitotta meg a sort s azóta majd minden hónapban vesztett egy-egy tagot a képviselőház. A munkapártnak legnagyobb a vérvesztése, közülök meghalt gróf *Bethlen Sándor* marosújvári, *Heinz Hugó* selmecbányai és *Lipsey Ádám* miskolci képviselő s a száz *Trauschensfeld Emil*, a nagydísznódi követ. A függetlenségi táborból elhunytak *Ugron Gábor*, aki Szilágysomlyót és *Luby Géza*, aki Fehérgyarmatot képviselte. Az öregek tehát helyet csinálnak, nem kis öröme a mandátumaspiránsoknak, akik még a legkomolyabb gyászestből is elősövérognak az ő hasznukat. Mert hat haláleset hat új képviselőt jelent. Ez pedig nem csekély kilátás az érvényesülésre azoknak, akik az általános választáson hopton maradtak. Közben új nevek is felmerülnek a halott képviselők öröksége körül támadt tülekedésben, de a közélet ezt mind beveszi, mert a mottó csak egy: A képviselő meghalt, — vivát az új képviselő!...

— **Király, mint akadémikus.** A kolozsvári egyetem disz doktorává választotta Vilmos német császárt. Most meg egy akadémia részéről ért kitüntetés egy királyt. Rómából jelentik, hogy az olasz tudományos akadémia *Viktor Emánuel* királyt díszelnökkévé választotta.

— **Luby Géza halála.** Luby Géza országgyűlési képviselő meghalt Budapesten. A boldogult előkelő családból származott, amely az utolsó évtizedek alatt egyszerre két-három taggal is volt képviselve a parlamentben. Utolsónak maradt ezek között a képviselőházban *Luby Géza*, a fehérgyarmati kerület most elhunyt képviselője. Nagyműveltségű, érintkezésében szeretetreméltó ember volt, aki tekintélyes vagyont áldozott a függetlenségi eszme szolgálatában. A függetlenségi testvérhöz idején elvonult a viszály elől és az utolsó választáson nem esatlakozott egyik frakcióhoz sem, hanem pártonkívüli programmal választotta magát. Hatvanhárom évet élt. Holttestét a szatmármegyei Nagyarba viszik és az ottani családi sírboltban helyezik örök nyugalomra. *Luby Géza* ösrégi család sarja. Egyik apai öse, *Luby György*, Rákóczinak volt vitéz ezredese, aki hősi erősséggel vette be a labanczoktól Árva- és Likava várát. *Luby Géza* a szabadságharc levegőjében, 1848-ban született, mint Szatmármegye egykoron híres főjegyzőjének a fia. Most hetedszer volt tagja a képviselőháznak; előbb a beregkászonyi, azután a szatmárcsengeri kerületet képviselte s legutóbb már ötödikben Fehérgyarmaton választották meg függetlenségi programmal. Ő szervezte Szatmármegyében a függetlenségi pártot s az ő táradhatatlan, buzgólkodásának eredményeként már tizenkilenc Kossuth-szobor emlékezteti Szatmármegye népét a legnagyobb magyarra. Ravatala a Lónyay-utca 52. szám alatti lakásán áll.

— **A pestis.** Charbinból táviratozzák: A hatóságok eddig 2500 holttestet égettek el. Nagy gödröket ástak, amelyekbe fát raktak, fölébe holttesteket, aztán ismét egy faréteget s újból holttesteket. A gödrökbe tüzelőfegyverekkel petróleumot locsoltak és meggyújtották. Csak a felsőrétegekben égtek el a holttestek, alul elauld a tűz és most a kutyák egész hada faldossa a holttesteket. Még négyezer holttestem vár elégetésre s ehhez naponta 150 új holttest jön, mert annyi naponta a halálozás. Más helységekből is százával hullnak el az emberek a pestistől. A folyó mentén lévő falvakból a holttesteket a folyó jegére rakják, hogy olvadáskor a víz vigye el s ezért nagy a veszedelem, hogy tavasszal a pestist egész Oroszországban elhurcolják ezek a holttestek. A *Novoje Wremja* erőlyesen szólal fel, hogy Oroszország bünt követ el, ha nem akar beavatkozni, itt nem politikáról, hanem epidemiáról van szó, amely csapás lehet az egész orosz birodalomra.

— **Uj kamarások.** A király *Lenici Younga* *Ádám Vilmos* lovag földbirtokosnak, a *Landwehr* nyilvántartásában álló hadnagynak, *Lippe-Weissenfeld* *Rüdiger* gróf 2. sz. díszdászeredbeli főhadnagynak, *Károly Albrecht* főherceg kamarai előjárójának, *Szolnoki Jarmay Elemér* 8. sz. honvéd h.-e.-beli őrnagynak, *Abonyi Andor* 3. sz. honvéd h.-e.-beli századosnak, *Petrőczy Péter* 38. sz. gyalogezredbeli századosnak és *Várbogyai Bogyay Zoltán* 10. sz. h.-e.-beli századosnak a kamarási méltóságot díjmentesen adományozta.

— **A török porta tüzveszedelme.** Vasárnap hajnalban nagy tüzriadalom verte fel *Stambul* lakosságát. Kigyulladt a *magas Porta* épületesoportja, ahol a török miniszteri hivatalok, a nagyvezérség és több más konstantinápolyi hatóság van elhelyezve. Reggel négy órakor támadt a tűz a *Porta* központjában levő *távíróhivatalban*. Innen a tűz az *államtanács hivatali helyiségeire*, majd a *belügyminisztériumba* és a *nagyvezéri hivatal helyiségeire* harapózott el. Az egész konstantinápolyi tüzoltóság munkához látott, de az államtanács és a belügyminisztérium helyiségeit már nem lehetett megmenteni. Elpusztult az államtanács és a belügyminisztérium irattára és a legfontosabb iratok a lángok martalékai lettek. Leégett a *nagyvezéri hivatal legnagyobb része* is, de sikerült megmenteni azt az épületrészt, ahol a külügyminisztérium helyiségei, a nagyvezér irodája és a minisztertanácsi terem van. A tűz kitörése után a sikerült megmenteni az összes miniszterek megjelentek a helyszínen és vezették az oltási munkálatokat. A tűz keletkezésének okát még nem sikerült megállapítani. A részletes jelentések még hiányoznak. Ma délelőtt negyedtizenkettőkor föladott távirat szerint a tüzoltóság most azon fáradozik, hogy a portaeépület leégett részén itt-ott ujra éledő lángokat eloltja. Szolgák és nagyszámú hivatalnok buzgón segítkeznek az oltásnál. Az állami aktákat, amelyeket a sértetlenül maradt részből is sietve az udvarra szállítottak, most visszaviszik. Az udvarban nagyszámú megmentett butor is van. Óriási embertömeg gyűlt össze az épület előtt. A két szárny megmentése annak köszönhető, hogy a palota köből épült és az egyes épületrészek egymástól vasajtóval vannak elkülönítve.

Konstantinápolyból táviratozzák, hogy sok jébből azt következtetik, hogy a *porta épületét felgyújtották*. Azokat a katonákat és egyéb öröket, akik a tűz kitörése előtt szolgálatban voltak, letartóztatták.

— **Félmillió röpirat a hadügyi költségvetés ellen.** A szocialdemokrata párt ma félmillió példányban röpiratot adott ki a hadügyi költségvetés emelése ellen. A röpiratot nemcsak a gyárak előtt, hanem kávéházakban, vendéglőkben is osztogatták s az mindenütt nagy érdeklődést keltett. Legközelebb ugyanez a röpirat megjelenik német, román, szerb és tót nyelven is. A röpirat éles szavakkal kell ki a katonai költségvetés ellen, mely újabbán 252 és fél millió korona terhet ró az országra. Magyarország államadóssága 5647 millió korona, ebből a legutóbbi esztendőben csak 290 millió korona kamattörlesztés esik. Es ehhez még az a rettenetes hadügyi költség. Hogy viselje ezeket a terheket ez a szegény ország? Statisztikát is közöl ez a röpirat, meg pontos adatokkal bizonyítja, hogy mennyivel több pénz költünk katonai czélokra, mint minden egyéb kulturális és szociális igényeink kielégítésére. A röpirat felszólítja a népet, hogy lépjen harcba ezek ellen a terhek ellen s az új, gazdag, szabad és művelt Magyarország érdekében szálljon sikra, a militarizmus tulkapásai ellen.

— **Hegyzárnó-játékosok szerencsétlensége.** A semmeringi bobsleigh pályáján nagy szerencsétlenség történt. A terraszról nagy közönség élvezte a délelőtti versenyeket. A verseny befejeztével történt az izgalom. Egy ötös szárnó mindjárt az első forduló után felborult. A bob vezetője *Grohmann Ervin* szörnyethalt. *Grohmann* igen rövidlátó s mivel délután sűrűn havazott, eltévesztette az utat s nem vette idejében észre a kanyarodót. A bob kormányosán kívül *halálosan sebesült meg* *De Maje asszony* is. Koponyacsonttörést szenvedett s mire az orvosi segítség megérkezett, már ő is meghalt. *Laronge* műrzuszlagi kerületi főnök kezét-lábát törte s fején is erős zúzódása van. *De Maje*, a bécsi Bankverein főtitkviselője, karját törte el. Egyedül *Forster*, aki a féknél ült, maradt sértetlen. Az ötös bob katasztrófája után közvetlenül még egy súlyos baleset történt. A felborult bobot kikerülő egy következő bobsleigh hirtelen fordult s a rajtaülő báró *Plener Szentkirályi* főhadnaggyal együtt messze repült le a lejtőn. A főhadnagy kifejezmitotta karját, báró *Plener* pedig arcán sebesült meg. Mikor a katasztrófa történt, az Erzherzog Johann-fogadó előcsarnokában nagy pánik támadt. Ott volt *Mária Alice* főhercegnő is, aki a téli sportot jött nézni a Semmeringre. A terraszról rohant le mindenki a sportpályára, a bobokat elvontatták s egyszeriben félbeszakadt a mulatság egész délutánra.

— **Minden anya gyermeke érdekében cselekszik,** ha annak cipőit valódi Palma-kaucuk-cipőszakkal látja el, mert ezáltal a modern hygienikus követelményeknek tesz eleget.

— **A szocialistavezér temetése.** Berlinben tegnap temették el *Singer Pál* szocialistavezért, a közönség óriási részvételével. A menet tizenkét órakor indult el. Három órakor még mindig sokan voltak a szomszédos utcában, akik esatlakozni akartak a menethez, amely csak öt órakor ért ki a temetőbe. A résztvevők számát százezerre teszik. A temetőben több beszédet mondtak. A rendőrség a rend fenntartására nagy készenléttel vonult ki.

— **Elhurcolt levelek.** *Zubovics* *Fedor* huszárkapitány, ki jelenleg a Szaharában vadászik, panaszos levelet irt hozzánk, hogy a pestmegyei *Visegrádra* küldött leveleit nem kézbesíti rendesen a posta. A helyes címzés dacára elhurcolják a leveleket a boszniai *Visegrádra*, vagy a csehországi *Visegradra*, ahonnan csak több heti késedelemmel, — vagy egyáltalában nem kerülnek elő. „De aemcsak leveleink — írja *Zubovics*, — de egész csomagok, friss hus, élelmiszerek, tavaly egy egész karácsonyfa sétált el Bosna-Visegrádra. És hiába megy ez ellen jelentős-jelentős után és panasz-panasz után a postaigazgatósághoz, a mizériák orvoslására nem történik semmi. Kapunk egy hivatalos értesítést, amelyben az áll, hogy a vizsgálat megindított, azután nincs tovább. Ezzel a tarthatatlan helyzettel én vagyok a legjobban megverve, aki a Szaharából küldöm leveleimet, ahonnan amugyis tizenöt nap kell, míg a levél Európába érkezik. Hátha most még elhurcolják a boszniai *Visegrádra*, ahonnan csak egy hónap multán kerül elő, akkor igazán hiába vár az ember választ olykor igen sürgős és határidőből kötött kérdéseire. Tavaly télen is nyolczszáz korona károm volt emiatt. Tettem is akkor egy feljelentést a postaigazgatóságnál, de azt a kitűnő választ kaptam rá, hogy pereljem az osztrák postát, mert a késedelemért ő a felelős. Egidén is már két levelet küldötték el Bosna-Visegrádra, holott én mindakettőre világosan rá vezettem, hogy az a „Budapest melletti *Visegrád*”-ra küldendő. Igazán itt volna már az ideje, hogy valami megkülönböztető előnevet adjanak *Visegrádnak* és úgy vegyék fel a postaállomások jegyzékébe, különben soha sem szabadul ki a nagy korrespondenciával bíró ember a zavarokból és kellemetlenségekből.” — Részünkről a legnagyobb készséggel adunk helyt *Zubovics* kapitány panasznának és mi is idejénvalónak találjuk, ha a panasz illetékes helyen meghallgatást és orvoslást nyerne. Igaza van *Zubovics* kapitánynak, hogy a magyarországi *Visegrádot* valami megkülönböztető melléknévvel kellene el látni. Mi sem könnyebb ennél. Nevezzék el *Magyar-Visegrádnak*, vagy *Duna-Visegrádnak*, tegyék ezt a külföldi postáknál közhírré, és akkor ezek a türehetlen állapotok egyszeriben véget fognak érni.

— **Csinos jutalom!** Nem érdemes becsületes megtalálónak lenni, kiviláglik abból a történetből, amelyről már vasárnapi számunkban tettünk említést. Ugyanis a zsidó patronázs-egyesület egyik reveltje, *Einzig Éva* az *Andrássy-uton* egy 211.000 koronás takarékkönyvet talált. A takarékkönyv, a melyet a nagykanizsai népbank állított ki, *Weiner Jakab* és neje, *Weisz Czeccilia* nére szólt. A könyvecskét átadta a kis leány az egyesület titkárnak, aki továbbította a rendőrségre. A takarékkönyv már a tulajdonosa, *Weiner Jakab* jamniapusztai földbirtokos és milliomos kezében van, aki nagylelkűségi rohamában *Einzig Évának* 10, azaz 10 koronát ajándékozott. Ezért nem érdemes vagyont találni.

— **Házasság.** *Sándor Pál* orszgy. képviselő és neje nevelt leányát *Micikét*, *Fekete Manó* e hó 12-én déli 12 órakor a dohány-utcai izr. templomban vezeti oltárhoz.

Morelli *Ferencz*, a m. kir. államrasutak mérnöke a mai napon eljegyezte *Fazekas Piroskát*, *Fazekas Ágostonnak*, Pest vármegyeispánjának unokahugát.

A *Kalvin-téri* református templomban ma délben kakathi *Bakos Géza* dr., Pestmegyei főszolgabírája, néhai kakathi *Bakos János* kir. ítélőtáblai bíró és neje, nemes *Muzsik Róza* fia vezette oltárhoz szentandrási *Jovanovich Sándor*, Temesmegye és Temesvár főispánja és neje, tiszabői *Hellebronth Laura* leányát, *Juditot*. Násznagyk voltak: a völgyény részéről *Szapáry István* gróf, a menyasszony részéről *Duka Géza* báró. A polgári házasságkötés alkalmával, amely tegnap a VIII. kerületi anyakönyvi hivatalban folyt le, *Molnár Viktor* titkos tanácsos, főrendiházi tag és *Kenessy István* cs. és kir. kamarás szerepeltek tanúként.

— **Diákok éhségstrájkja.** Odesszából jelentik nekünk: Az a 15 diák, akiket a múlt hónapban az itteni egyetemen történt zavargások miatt fogságra vetettek, még mindig le van tartóztatva. Olyan rosszul bínnak velük a vizsgálati fogságban, hogy a 15 diák éhségstrájkot kezdett.

— **Negyvenéves tanítói jubileum.** *Weisshaus Ignéz* kisvárdai állami iskolai tanító most ünnepelte tanítói működésének negyvenedik évfordulóját és ez alkalommal vonult vissza a jól megérdemelt nyugalomba. A jubiláns tanítót impozáns módon ünnepelte *Kisvárdai község* lakossága.

— Párisi urak egymás között. A legelőkelőbb párisi világnak a legesztantósabb botránja fakadt ki a legutóbbi napokban. Hősei Casimir-Perier, az egykori köztársasági elnök fia és Galicin orosz herceg. Casimir-Perier fel akarta vétetni magát egy úri klubba. A herceg ellenezte a felvételt. A két ur tegnap találkozott a boulognei erdőben. Összeveszttek. Aztán csúnyán összeverekedtek. Casimir-Perier végigvágott lovagló ostorával a hercegen. A herceg még az éjjel elküldte segédeit ellenfeléhez.

— Utezaí tragikomédiák. A szél végig-sívit az utczákon. Fölkapja a nők szoknyáját és lekupja a férfiak kalapját. Az aszfaltra hintett kőpor örült kavardással tánczol végig a járdán és a szembejövők szájába, orrába, szemébe furakodik. Tehát egymást érik az utezaí karambolok. Egy totykos napszamos, fejére borított pléhedényvel, halad át a kocsiuton. A pléh zörög. Nem látja, nem hallja, hogy egy automobil közeledik. A chauffeur már mesziről túlköl. Szirénája egyre szól. És amikor a napszamos még sem ugrik félre, a chauffeur a közmondásra gondol, s mint okosabb, ő enged, vagyis — kitér. De azt már nem tudja elhárítani, hogy az auto sárhányója ne érje a pléhet. Az edény pekoli zörgéssel esik a földre és a napszamos rémülten néz az auto után. Összefut az uteza népe.

— Mi történt?

— Elgázolta!... Egy auto gázolta el. Megjelenik a rendőr. Csendes szemlélője volt az egész jelenetnek, s most kurtán intézi el az esetet. Nem vesz elő „notesz“-t, czeruzát, hanem jól lehordja a napszamos.

— Vén hülye! — mordult rá. — Több a szerencséje, mint az esze. Bárcsak elgázolta volna.

Hideg volt, hidegen fujt a szél. A tömeg névetve oszolt szét és sietve folytatta az útját. A napszamos pedig fölszedte a pléhedényt, újra a fejére borította és szerencsésen eljutott a tulsó gyalogjáróra.

Elegánsan öltözött hölgy megy a Rákóczi-uton. Sietve szedegeti kicsi lábait, mert fázik. Termetes kofa halad mellette, ugyanabban az irányban. Nagy ivben kikerüli, mert — úgy gondolja, — nagy baj lenne, ha a csarnok tündére elvágódna és hatalmas testével palacsintává lapitana. Ettől a veszélytől megmenekült, de más történt. Párisi cipőjének sarka megcsuszott egy az aszfalthoz fagyott narancshéjon, s az urinó egész hosszában elterült. Némi kisebb zuzódásokon kívül más baj nem történt. De a hölgy nem sietett fölkelni: Ha már fekszem, — gondolta, — kipihenem magamat. Tüstént gyűrűben vették körül az arramenők. Ki a fejét fogta, ki a hóna alá nyulva emelte: kényszerítették, hogy fölálljon. A hölgy kedves mosollyal köszönte meg a kéretlen szolgálatkészséget. De nem mozdult. Minden áron pihenni akart. Csakhogy az emberszerető tömeg nélkül számított. Tizen is érdeklődtek:

— Nem bir járni?

— Talán kibicsaklott a lába?

— Hátha el is tört!

Akarva, nem akarva el kellett indulnia, mert a jó emberek még a mentőkért telefonáltak volna. De gondolatban dünyögte:

— Ezen a Rákóczi-uton még csak nem is pihenhet az ember!

— Orvtámadás az utczán. Ma délután félket órkor Vanó József 45 éves napszamos Lazafélé tartott a Külső Váci-uton. Mikor a barakok közelébe ért, egy eddig ismeretlen férfi hátulról nehálysor úgy fejbégátta egy súlyos borongzal, hogy Vanó eszméletét veszítette. Az arra járók akadtak rá s a mentőket hívták hozzá. Vanó súlyos agyrázkódást szenvedett, de állapota nem életveszélyes. A rendőrség megindította a nyomozást, de eddig még nem akadt a merénylő nyomára. Valószínűleg Vanó valamelyik barágosa követte el a merénylést.

— Mathuzsálem apó öngyilkossága. Egyik zemplénmegyei községben egy igazi Mathuzsálem apó dobta el az életét. Kisigmádon Juhász András százhet éves aggastyán az istállóban felakasztotta magát és meghalt. Ismerőseinek folyton panaszkodott, hogy már megunta öregsgét és hozzátartozói nem bínnak vele kiméletesen.

— Halászek halálveszedelmében. Madridból jelentik, hogy a spanyol partokon tegnap borzasztó vihar dühöngött, amely sok emberáldozatot követelt. *Penicólabán* 16 halász veszett a tengerbe és 50 halászbárka sorsáról mitsem tudnak. *Badalónából* érkezett jelentés szerint több halászbárkáról, melyeknek vissza kellett volna érkeznök. semmi hír nincs. A lakosságot nagy rémület fogta el. — *Helsingforsból* jelentik, hogy a Björke Söndből a tenger egy jégtömböt sodort el, amelyen 234 halász volt. A jégtömb Jamburg irányában halad. Miután a Björkerből tegnap délután elindított mentőcsónakok ma estig nem érkeztek vissza, azt hiszik, hogy a jégtömböt elérték.

— Milliomos fia a rendőrségen. Berlinben Thyssen Ágostont, az ismert milliomos tékozló fiát a rendőrség ma letartóztatta, mikor automobilon párbajra ment. Ugy történt a dolog, hogy Thyssen, aki fülig el van adósodva, összeveszett ügyvédjével, Borchert doktorral. A könnyelmű ifjú meggyanúsította az ügyvédet, hogy összejátszik hitelezőivel, amiért dr. Borchert inzulálta Thyssen Ágostont. Párbaj lett volna a dologból, amelyet ma reggel kellett volna megvívni, azonban a hitelezők neszét vették a dolognak s féltve adósuk életét, följelentették a rendőrségen, hogy párbajozni akar. Mikor Thyssen kiszállt az automobilból, a rendőrség már várta. De ott voltak a hitelezők is mindannyian, hogy esetleg ők akadályozzák meg a párbajt. Thyssen Ágostont a rendőrség letartóztatta.

— A dupla férj vőlegénysége. Február elsején nyomtalanul eltűnt Gyulai Gál Gyula nagyabonyi földbirtokos, akit nagyban keres most özv. Braun Ignáczné magánzónó és Ella nevű 17 éves leánya. A földbirtokos negyven éves és gyámság alatt van, négyezer korona apánaszt kap és két felesége volt már. Mind a kettőtől elvált. A múlt év áprilisában megismerkedett Braun Ellával, akit megszeretett s megígérte, hogy elveszi, mihelyt elválasztják a feleségétől. Braun Ignáczné nagyon megörült a földbirtokosnak. Az ismeretségből viszony lett, majd kölesönös szerelem és Gyulai Gál Gyula, akire több ezer hold földbirtok vár, akinek apja csász. és kir. kamarás, a nagypapja pedig generális volt, — bevonult a Dohány-utca 26. szám alá, özvegy Braunéhoz. Vagy tíz hónapig lakott ott. Ella ugy szerepelt, mint a felesége, így mutatta be mindenütt. Braunék türelmetlenül várták, mikor ér véget a gyámsági pör, mely százezrek birtokába juttatja Gyulát, Ellát és az özvegyet is. A közös háztartás ideje alatt Braunék tartották pénzzel, mindennel a nagyabonyi földbirtokost. Körülbelül ötszáz korona az az összeg, amelylyel Gyulát támogatták, Gyulát, aki február 1-én egyszerűen a faképnél hagyta őket. Özvegy Braun Ignáczné elment a rendőrségre és bejelentette Gyulai Gál Gyula eltűnését. Ezuttal említést tett a földbirtokos házassági ígéretéről is, meg azokról a szíveskedésekről, amelyekkel az eltűnt még tartozik nekik. A rendőrség keresi a házasság-ígéretét.

— Öngyilkos huszárhadnagy. Marosvásárhelyről jelentik: *Petracsék* Szigmond, az itteni 9. honvédszázad hadnagya, vagyonos somogymegyei földbirtokos fia, ma reggel öngyilkosságot követett el. A hadnagy reggelig pezsgőzött és azután lakására térve, kiküldte szolgáját, hogy teát készítsen neki. Alig ment azonban ki a szoba, dörrenés hallatszott ki a szobából, s mire visszafordult, a hadnagy kezében revolver füstlőgött, melylyel halántékán lötte magát és azonnal szörnyethalt. A fiatal hadnagy rendezett viszonyok között élt s az itteni társaság közkedvelt tagja volt. semmi irást nem hagyott hátra öngyilkosságára vonatkozólag; állítólag győgyíthatatlan betegség miatt követte el tettét. Temetése szerdán délután lesz.

— A benzínrobbanás áldozatai. A gyermekes könnyelműség nagy katasztrófát idézett elő Dombóváron. *Spitzer* Imre kereskedő két alkalmazottja, egy *Takács* József nevű szolga *Fein* Lajos inással benzint vitt a pinczébe. Már több vashordó benzint volt ott leraktározva s a benzín valahogyan kiömlött. Takács, hogy lássa, mennyi ömlött ki, gyufát gyújtott. A következő pillanatban hatalmas robbanás történt és a rozoga ház bedült, maga alá temelve a teljesen összeütközött szolgát és inast. A két több ezer korona.

— A herceg és a versenypárijája. Kasselből jelentik, hogy Arollsenben *Frigyes* waldecki és pyromonti herceget szombat délután, midőn belépett versenystállójába, egyik lova arcaán megharapta és meglehetősen súlyosan megsebesítette. A további veszedelmétől úgy menekült meg, hogy öklével rácsapott a harapós lóra. A herceg udvarmesterei hivatala kijelenti, hogy a baleset alkalmával a herceg orrán sebesült meg egy ló harapásától.

(—) Az Országos Magyar Izraelita Kéziművelődési Egyesület új intézményét: diákotközt nyit meg e hó folyamán a Ráday-utca 11-13. számú házban a szegénysorsú egyetemi és főiskolai hallgatók részére. Egyelőre a menza kétszáz egyetemi hallgatóra lesz berendezve és az ifjúság részére könyvtár és olvasóterem is rendelkezésre fog állani. Egy ebéd ára 50 fillér, ingyenes helyek is lesznek.

— A kocsis balesete. Vasárnap este az Akadémia-utczában két férfi és egy nő beszállott *Frank* Aladár egyfogatu bérkocsijába. A Visegrád-utczába hejtattak, ahol a nő kiszállt és a férfiak tovább mentek. A Podmaniczky-utca és Teréz-körut sarkán egyszerre lővés dördült el a kocsiiban. A golyó a bérkocsist hátán találta. A következő pillanatban a kocsi ajtaja felnyitott, a két férfi kiugrott belőle és futásnak eredt. A kocsi, akit a golyó csak könnyebben sebesített meg, üldözőbe vette őket és az egyiket sikerült is elfognia. Átadta a rendőrségnek. Az elfogott ember a főkapitányságon elmondta, hogy *Recska* Béla a neve és csapos. A társa *Kecskés* Menyhért mészáros. Nem volt szándékukban orvtámadást követni a kocsi ellen. *Recska* revolyvert mutogatott a barátjának és a fegyver véletlenül sült el. A rendőrség jegyzőkönyvet vett fel az esetről és azután elbocsátotta a csapatot.

— Egy férjre husz asszony. Homelben egy Kotsmel Dávid nevű érdekes koldusember hűnyt el, aki tekintélyes vagyont gyűjtött össze kolduspályáján. Mint naplójából kiderül, Lengyelországot koldusterületekre osztotta fel. Koldusbandát szervezett, amelyről tekintélyes sarcozt huzott. Eleinte maga is koldult, de később már fölöslegessé vált a személyes működése, mert már igen nagy vagyona volt. Érdekes, hogy a koldus több városban elegáns lakást tartott fenn és igen jól élt, sőt mint most a halála után kiderült, városként husz különböző és törvényes felesége is volt a nagyszerű koldusnak.

— Nizzában meglöpött budapesti ember. Nizzai jelentés szerint a kaszinó kijáratánál egy ismeretlen ember ellopta *Goldmann* Ernő budapesti építő pénztárczáját, melyben 15000 korona készpénz volt. *Goldmann* a lopást csak akkor vette észre, mikor már visszament a szállóba.

— A fürdővizbe fuladt gyermek. Schemmel Károly kapuvári dohánypagyáros szombat este nyolczéves Gusztáv fiával a kapuvári gőzfürdőbe ment. Mikor Schemmel kijött a vízből, szigorúan ráparancsolt, hogy ne menjen többé a vízbe. A fiú azonban nem törődött atyja intelmével, hanem a másfél méteres mély vízbe ment, ahol megluladt. Néhány percz mulva kijött az atyja a kabinból, de már akkor holtan huzták ki fiát a vízből.

— Megvadult lovak. Az V. kerületi Pozsony-uton *Naszádi* József fuvaroskocsis lovai megvadultak s nekírohántak a szembejövő *Schwartz* Armin gyárigazgató kétfogatu kocsijának. Az összeütközés oly heves volt, hogy a bakon ülő *Fehér* József kocsisa a kocsiról lebukott a fején súlyos sérüléseket szenvedett. Ugyancsak fején sérült meg a kocsiban ülő *Schwartz* Armin is. Az összeütközött ablaküvegek sértették meg arczát. Mindkettőjüket a mentők kötözték be.

— Ismét kiütéses tifusz. Szatmárnémetiből jelentik: Fernezely faluba egy Beregmegyéből hazatért ember kiütéses tifusszal tért haza. A főispán a tisztí főorvossal minden óvintézkedést megtett, hogy a betegség továbbterjedését megakadályozzák. Eddig 8-an betegedtek meg kiütéses tifuszban; két betegség halálos kimenetelű volt. A főispán a belügyminiszternek tájékoztató jelentést küldött.

— Villamos és bérkocsi. A Bálvány- és Mérleg-utczák sarkán ma este a közeli villamos 488 számú kocsija nekiszaladt a Mérleg-utczából jövő 893 számú egyfogatu bérkocsinak. A kocsit *Török* István bérkocsisségét hajtotta. A kocsi teljesen összetört, *Török* pedig könnyebb sérüléseket szenvedett. A rendőrség megindította a vizsgálatot, hogy az összeütközés kinek a hibájából történt.

— Letartóztatott zsebtolvajok. A rendőrség tegnap este két zsebtolvajt és egy zsebtolvajnőt tartóztatott le. Ezek: özvegy *Berger* Ignáczné, született *Bagyinszky* Erzsébet latvanhat éves rovtalmaltu telvajnö. *Stern* Menyhért negyvenhárom éves utazó-zsebtolvaj, akiket a defektívek a keleti pályaudvar III. osztályú várótermében lopáson értek tetten, a harmadik *Károly* Károly husz éves volt kereskedősegéd, akit a Podmaniczky-utca egyik villamos megállójánál fogtak el. Mind a hármat előállították a főkapitányságra, ahol kihallgatásuk után letartóztatták.

— A „Fekete kéz” Budapesten. A múlt évben írtunk még róla, hogy valaki megpróbálkozott a külföldi „Fekete Kéz” zsaroló szövetkezet mintájára hasonló fenyegető módon pénzre szert tenni. Több módú fővárosi polgár kapott halálfejes pénzt követelő levelet, de nem jöttek meg, hanem beszőlgettatták a ravasz kézírásokat a rendőrségnek. Az akkor megindított nyomozás nem vezetett eredményre s a halálfejes levelek küldözgetése szünetelt. Most aztán gyors egymásutánban 17 följelentés érkezett a főkapitánysághoz. A zsaroló leveleknek közös tartalmú felszólító levelet küldött ezzel a tartalommal: „Tegyen le kétezer koronát a Károly-körút 11. számú ház harmadik pinczeablakába, különben a halál fia, Fekete Kéz.” Többek között most Borowszky Károly miniszteri tisztviselő és egy honvédszázados tettek panaszt. A rendőrség megindította a nyomozást, keresi a halálfejeseket. A legtöbb kiszemelt áldozat egyszerűen zsebre vágta a levelet és napirendre tért fölötté. Így tett dr. Szulý Aladár csamegekereskedő is, akit két hónappal ezelőtt kerestek fel egy ilyen levél. Kétezer koronát kértek tőle, deendő a Kályn-kút lépcsőjére. Szulý doktor azonban nem tett le kétezer koronát, mint ahogy nem is érdekes komolyan venni a halálfejeseket.

— Párbajmánia az iskolákban. Már régen kísért az iskolákban a párbajmánia. Amilyen arányban harcolnak a párviadal ellen a társadalomban s amily arányban hódít a párbajellenes mozgalom, abban az arányban kap lábra az iskolákban a végzetes dolog. Egészen fiatal tacsók, akiknek lovagiasságról éppen olyan halvány fogalmuk van, mint magáról az életéről, kiállnak élet-halál viaskodásra. Fegyverekkel a kezükben törnek egymásra segédekkel, vagy segédek nélkül, ahogyan rövid észszel, tapasztalat és megfontolás nélkül elhatározzák, handabandáznak és magukat hősöknek képzelvén, társaik által hősöknek kiáltatnak ki. Sem a szülők nem gondolnak arra, hogy ennek a szörnyű visszaélésnek gátat vessenek, sem a professzorok. Most arról érkezik hír Sopronból, hogy ott két még egészen zöld, hogy ne mondjuk, sárgaszajú ifjonez kardpárbajt vívott s az egyik oly súlyosan megsebesült, hogy a karját amputálni kellett. Az ilyen korán tacsókát persze javítóintézetbe kellene küldeni, de első sorban az iskola fegyelmi hatóságainak kellene örködniök, hogy a mánia el ne harapózzék. Biztos tudomásunk van róla, hogy a fővárosi iskolák kiskorú tanulóit is nyakra-főre párbajoznak és semmi rendkívüli intézkedésről nem tudunk, mely az iskola részéről az ifjonezokat megrendszabályozná. A mostani tragikus eset talán alkalom szolgál az iskola vezetőinek, hogy a figyelmüket erre is kiterjesszék. De éppen ez a jellemző a dologban. Nálunk előbb mindig vérnek kell folynia, előbb tragikus eseményeknek kell bekövetkezniök, amíg észökbe jut az illetékes tényezőknek, hogy valamit tenni kell. Különben az eset a következő:

A soproni liceum e napokban rendezte rendezési diákmulatságát. A bálor két 17 éves diák egy urileány miatt összekülönbözött és elhatározták, hogy kardpárbajt vívnak. Két rozdás kardot vettek a városi zálogházban és ezzel a Paulin-féle kertben összecaptak. Mind a két fiú több helyen sebesült meg. Az egyik, Simkó Dezső nevű, bukarcján szenvedett súlyos sebet. Az elhanyagolt kezelés folytán vérmérgezést kapott és ma amputálni kellett a karját. A másik párbajhős: Paulini Vilmos hetedik gimnazista.

— Csecsemő a lépcsőházban. Tegnap este az Üllői-út 60. számú ház lépcsőházában egy honvédszázados egy hat hónapos csecsemőt talált. A csecsemő fehér párnába volt pölyázva. Bevitte a gyermekmenhelyre. A rendőrség nyomozza az anyát. A házbeliek két parasztruhás leányt láttak a lépcsőházban ácsorogulni. Azt hiszik, hogy ezek tették ki a csecsemőt.

— Megfagyott ember. Tegnap délelőtt Újpest határában a megyeri csárda közelében, Szilajpatak mellett a Budapestről jövő emberek egy félig megfagyott munkásembert találtak. Bevittek a Károlyi-kórházba, ahol meghalt. Kiltét nem tudták megállapítani.

— Budapesti detektívek egy vidéki gyilkosságnál. Krecsányi Kálmán államrendőrségi detektívönök a nagyteremiai esendőrség távirati megkeresésére két detektívet küldött le egy rejtélyes gyilkossági eset felderítésére. Az izgalmas eset részletei a következők:

Knáb Károly harminczkétéves nagyteremiai földbirtokos vasárnap reggel meggyilkolva találta a saját istállójában. Fején fejszecsapástól származó hatalmas vágás tátongott, agyvelője kilocsosant a földre, arczán két borzasztó kézzurás. A meggyilkolt zsebei ki voltak forgatva, órája, láncza, gyűrűi hiányoztak és eltűnt a tárczája is, amelyben négyezer korona készpénz volt. A gyilkosságot reggel hét órakor Radu Jaron, egy oláh béresgyerek vette észre. Ez a béres Knáb alkalmazotja volt és az istállóban kellett volna az éjt eltöltenie. Radu azt mondja, hogy a gyilkosság éjjelen kivételesen nem otthon, hanem egy bérestársánál aludt és csak reggel ment hazá. A esendőrök vállatára fogták Radut, aki tagadta, hogy része volna a gyilkosságban. Miután bünyöségére semmiféle bizonyíték nincsen, szabadon engedték. A helyszínén olyan nyomot nem találtak, amelyből a tettesre lehetne következtetni és így, nehogy sikertelen maradjon a nyomozás, budapesti detektívek segítségét kérték. Eddig pozitív eredmény még nincs. Knáb mulató, kártyás ember volt, aki állandóan nagyobb összeget hordott magánál. A detektívek most az után nyomoznak, hogy kivel kártyázott az utóbbi időben Knáb, mert a meggyilkolt birtokos néhány nappal ezelőtt ferblin nagy összeget nyert. A nagykikindai királyi ügyész két törvényszéki orvossal ma délelőtt Nagyteremira utazott a boncolás miatt. Az orvosok megállapították, hogy a gyilkosság még szombaton este történt és valószínűleg egy ember volt a támadó. A gyilkos előbb hátulról fejbe vágta Knábot, aki arczal a földre esett. A mérnyő ezután megfordította és az arczán is összeszurkálta áldozatát. Nagyteremian izgalommal várják a nyomozás eredményét.

— Vízikigyó a Dunán. Az Erzsébet- és a Lánchíd között ma reggel félkilencz óra tájban egy körülbelül harmadfél méter hosszú vízikigyó uszkált a víz felszínén. Az emberek százával néztek a ritka látványt, úgy hogy a Lánchíd járdáján a közlekedés egészen elakadt. A kigyó később eltűnt a hullámok között.

— Halálos baleset egy építkezésnél. A Lónyay-utca 41. szám alatti ház építkezésénél ma délelőtt halálos baleset történt. A munkások egész délelőtt az épület tetején voltak elfoglalva állványozással. Tizenegy óra tájban Vorák Károly 35 éves ács munka közben eddig még meg nem állapított módon mintegy öt emelet magasságu állványról lezuhant és borzalmasan összezuzott tagokkal, holtan került el a kövezeten. Holttestét beszállították a bocsztani intézetbe. A rendőrség megindította a vizsgálatot, hogy megállapítsák, nem tehel-e valakit felelősség a halálos balesetért.

— Vasuti szerencsétlenség. A berlini Hochbahn Baumschulenweg—Rixdorfi vonalán ma reggel nagy katasztrófa történt. Két ellenkező irányból robogó vonat összeütközött. A rixdorfi vonat két utolsó kocsija hat méter magasságból lezuhant és darbokra tört. Hat ember halálosan, más hat utas súlyosan megsebesült. Tizenötön könnyebb sérüléseket szenvedtek.

— Földrengés. Makóról jelentik: Tegnap délelőtt 10 és 11 óra között Nagyszentmiklóson néhány másodperczig tartott földrengés éreztek különösen az emeletes házakban. A földlökést földalatti moraj előzte meg. A lakosság közt a földrengés nagy pánikot okozott, mert az egész község lakossága érezte, különösen éreztek a rengést a porcellán és üvegereszkedésekben, hol az állványokon elhelyezett üvegek esőrpölyvé hulltak a földre.

— Életuntak. Tegnap este Pala Lajos huszonegy éves pénzügyőri fővigyázó a Városmajor-utca 73. szám alatt lévő pénzügyőri lakonyában szívenlőtte magát szolgálati fegyverével és nyomban meghalt. Tetének okát nem tudják. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. — A Lipót-körút 24. szám alatti vendéglőben Kézdivásárfalvai Benkő Rezső huszonegy éves műszerész jobbhalántékon lötte magát. A Rókus-kórházba vitték. — Tegnap este a Diós-utca 10. szám alatt lévő Heimbach-féle istállóba besurrott Bosana János negyvenegy éves volt műszaki hivatalnok és felakasztotta magát. Hegyesi János bérkocsissegéd azonban észrevette és levágta. Az életuntat bevitte a főkapitányságra. Itt elmondotta, hogy hetek óta állás és lakás nélkül kóborol a fővárosban, a felesége pedig szolgálatba állt a Rottenbiller-utczában egy uri családnhoz. Éhezett, fázott és végső elkeseredésében öngyilkosságra szánta magát. A főkapitányságon kijelentette, hogyha elbocsátják, újból megkísérli az öngyilkosságot. A rendőrség egyelőre őrizet alatt tartja az életunt hivatalnokot.

— Eltűnt 80.000 korona. Dr. Janny Gyula udvari tanácsos, egyetemi tanár, a Vöröskereszt-kórház főorvosa, ma délelőtt megjelent a rendőrségen és bejelentette, hogy Fehérváry-út 15. sz. lakásából eltűnt négy darab részvény, nyolczvan-ezer korona értékben. Mind a négy értékpapír a Posti Hazai Első Takarékpénztár részvénye. Hogy miként tűnt el a nagy vagyon, — lopás, vagy betörés útján-e, — nem tudja a professzor. A rendőrség megindította a nyomozást, kihallgatta a tanár alkalmazottait, de mindezekig bizles nyomot nem találtak.

— Az idegbeteg asszony öngyilkossága. Vasárnap délután két óra tájban az Erzsébet-körút 5. számú ház lakóinak feltűnt, hogy egy huszonöt-huszonhat év körüli uriasan öltözött nő bolyong a ház emeletén. Az első emeleten elhagyta a rózsaszínű sálját, a második emeleten levette a kabátját, a harmadik emeleten ledobta a kalapját és izgatottan rohant fel a negyedik emeletre. Szóltak a házmesternek, aki a különös viselkedésű nő után sietett, de már későn volt. Az asszony a negyedik emeletről leugrott és holtan került el a lépcsőház kövezetén. Az öngyilkosságról értesítettek a rendőrséget és a helyszínen megjelent rendőri bizottság az asszonynál talált egy karikagyűrűt, amelybe a következők voltak bevéve: „Ede, 1908. III. 31.” A pénztárczájában hét korona hatvan fillér volt és egy levél, melynek tartalma a következő:

„Imádott uram! Beteljesült tiéd, kívánsága mindenben, mindenben, mindenben. Gyenge, gyáva voltam. Összetett kezeim kérek, bocsáss meg. Tönkrevéim ogják rólam a legrosszabbakat beszélni. Bocsáss meg, imádott uram, bocsáss meg mindenért, de az utolsó, azt az egyszerű, gyalultatlan fakoporsót te add meg nekem. Töléd legyen meg az utolsó, imádott uram. A legmegtörlebb szívvel ölel, csókol a te élettelenem lett, igaz feleséged, a régi Ducid”. Alpar-utca 8., földszint 3.”

A rendőrség a levél alapján megállapította, hogy az öngyilkos uri asszony Buída Ede fővárosi polgári iskolai tanár felesége, Zelina Ida. Az asszony már régóta idegbeteg volt. A férje külföldi fordókra küldötte gyógyulást végett, de az asszony nemrég még betegében érkezett haza. Ekkor vidéki rokonainál keresett üdülést, de nem tudott megnyugodni s a múlt héten hazajött és tegnap valószínűleg pillanatnyi elmezavarásban öngyilkosá lett.

— Gázrobbanás. Borzalmas szerencsétlenség történt Temesváron Dauerbach György új bérpaltájában. A háziur lakása fölül erős gázszag áradt, mire előhívták Hackenburger Károly légszuszterrendezési vállalkozót, aki megvizsgálta a csöveket, de rendellenes dolgot nem talált. Vizsgálat közben Hackenburger gyufát gyújtott, mire hatalmas robbanás hullatszott. A gáz felrobbant. A háziur tízéves fiát, a házfelügyelőt és a vállalkozót földlöz csapta a robbanás ereje s mind a hárman súlyos sérüléseket szenvedtek. Hackenburger állapota igen súlyos.

— Halálozás. Czink Lajos, a pécsi városi felsőkereskedelmi iskola kir. igazgatója elhunyt Pécsen. Id. Lucatello Lipótné a dunagőzhajózási társaság nyug. kapitányának neje, szül. Stein Irma hosszas betegség után f. hó 5-én elhunyt. Temetése f. hó 7-én, kedden délután fel négy órakor lesz a Farkasréti temető halottasházából.

Özvegy Györky Abrahamné, szül. Orczy Sarolta báróné, ma hosszas szenvedés után 71 éves korában a nógrádmegyei Kis-Terennén meghalt. Elhunytát fia, Györky László, Viktor és István grófok, temesmegyei nagybirtokosok és leánya Alice grófné, férj. Sanct-Albino grófné gyászolják. Temetése szerdán lesz a kisterennci családi sírboltban.

x A dresszirozott kakas igazán ritka speczies. És a kinematográfia legújabbban egy olyan képpel lepte meg híveit, melynek burleszk főszerepét egy valósgos kakas játssza oly nagyszerű humorral, amelyet egy szárnyas háziállattól el sem várhatunk. Az extravágány és kacagtatóan komikus kép az Apollo-Színház teljesen új felhetti műsora keretében kerül bemutatásra.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különbö gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x Csak egy gondolat foglalkoztat minden embert és ez az, hogy mit vegyen hozzáartozóinak ajándékba. Ha csakugyan szép és nemes ajándékot akar, úgy vegyen egy jóminőségű hangszert, mely az egész családnak örömet szerez, ezimbalom, hegedű, gramofon és egyéb forgató hangszerek mind kellemes mulatságot szolgálnak. Ezek beszerzési forrásául, hol a legjobbat és legolcsóbbat kaphatja, Marnitz Frigyes műhangszerekészítő Budapest, VIII., József-körút 37—39. elismert szolid céget ajánljuk. Kérjen árjegyzéket.

x Royal Orfenum, Budapest Erzsébet-körút 21. Színházi és variété-műsor. Kezdeté 8 órakor.

x Bob hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Hangversenyek.** A feriae latinae közé tartozik Knote minden vendégszereplése. Igazi, "egyes Wagner-hős, pompás férfiaságával és nagyszerű hangtudományával teljesen rezonál a wagneri levegő viharos rezgéseire. Sem organuma, sem technikai kiváltsága, tiszta artiztikussága és előadói disztungválsága nem csökkent, amióta utoljára hallottuk és mégis mintha egy kicsit túlhaladna már az ő kivételes művészetének csúcspontján. Ez a zökkenés azonban csak muló incidens volt; a Walkür, Siegfried Schmiodeliedje, vagy a ráadásul adott Parsifal-zárójelenet alig eshet aprólékos lenczolgatás alá és nem is érdemel anatómiai tudakosságot. Nagyon nagy művész Knote és a Wagner-interpreátorok első harcvonalából még nem szorítja őt vissza — és sokkarillusztris közreműködését. József főhercegi zenekar Kerner István monumentális dirigálása alatt zavartalan élvezetet adott kísérő zenéjével; a közönség hálás kedvében volt, elragadtatással honorálta Knote minden számát és a zenekar illusztris közreműködését. József főherceg és Augustza főhercegnő emelték az est színtét és jelentőségét megjelenésükkel és elismerésükkel.

Az Akadémiai Zenekar mai harmadik (francia) hangversenyén Debussy Tékózló fiújával gyűjtötte össze a fővárosi zenekari pikantériára éhes publikumát. A nagy francia mester első műve mai harminchetedik évében is friss érdekességben ragyog, Massenet hatását kellemesen elhíntve hatalmas és színes melódiák tengerébe. A szoprán-szólamot Medek Anna, a két férfiszerepet, Simeont és Azaelt Szemere és Székelyhidy énekelte. Medek Anna Lia sok finom eleganciát és hangbéli készséget kívánó áriáját, duettjét és terselljét megiepő fölényvel és teljes illúzióval énekelte, minden ízében kidolgozottan és nagy, egyhangú sikert hódítván. Székelyhidy és Szemere művészi munkája ellen természetesen szintén nem lehet semmi észrevételünk, a zenekar azonban egy kissé gyengének és bizonytalannak bizonyult ahhoz a drámai effektusokkal és izzó tűzökkel telített hangulathoz, amelyet ki kellett volna váltania. Medek Anna különben második sikerét Augusta Holmes két gyönyörű ó-francia dalával érte el; amelyeket Rékai Nándor pompásan hangszerelt át; különösen a Charmante Marguerite simult a közönség szívéhez és Medek Anna stilizáltan bájos felfogásában imponánsul is érvényesült a dal minden édes ékessége. Az estét D'Indy zenedrámájának, a Fervaalnak nyitánya kalauzolta be és Widor Simfonia sacra-ja zárta be. Antaffy Zsuzs orgonaszólamában. A D'Indy-zene természetesen csendes hatást váltott ki, Widor komor nagyszerűsége, egyházi ének-jellegű chorálja azonban lenyűgözte a hallgatóságot, bár a zenekar — érthető okokból — erre a kemény feladatra sem tudott minden jóindulata és kiváltsága ellenére sem egészen uteremni. Fauré Pelleas és Melisandéját hallottuk még, mind a három tétel: az Introduction, Fileuse és Adagio sok kedves ritmikai képet és novitást adott és főleg a harmadik tétel mély melancholiája volt meghallgatásra érdemel. Az estélyt előkelő és lelkes publikum tapsolta át. (k. m.)

(*) **Az Operaházban** holnap, kedden „Lohengrin“ kerül színpadra, a következő szereposztással: Eliza — M. Medek Anna, Ortrud — Haselbeck Olga, Lohengrin — Anthes, Telramund — Rózsa S. Lajos, a király — Ney B., a hirdető — Várady S., lovagok — Pichler, Kertész Ö., Kárpát és Adám. Az előadást Kerner István karnagy vezényli, rendezi Alszeghy Kálmán főrendező. (Évi bérlet 26. sz., kezdete 7 órakor.) — Szerdán „Lakmé“ van műsoron, a főszerepekben Sándor E., Ambrusné, Arányi, Szemere fellépésével. (Évi bérlet 27. sz.) — A csütörtökön új betanulással színrekerülő „Zsidónó“ dalműben Dömötör, Hajduné, Venczell, Székelyhidy, Rózsa S. Lajos lépnek fel új szerepekben, a régi szereplők közül Lunardi, Mihályi, Ney B. működnek közre. — Kuz Zelma kamaraénekesnő, az általános Közjótékonyági Egyesület javára rendezett előadásban vendégszerepet mint Mimi a Puccini „Bohémélet“-jében. Ezen jótékonycélú vendégszereplés kapcsán még fellép vasárnap a „Tévedt nő“-ben is.

(*) **„Az arczkép“ főpróbája.** A Magyar Színház szerdán, a hó 8-án színrekerülő újdonságának, Földes Imre legújabb darabjának, „Az arczkép“-nek, holnap, kedden délelőtt 11 órakor lesz a sajtó meghívott képviselői előtti főpróbája.

(*) **Ujházi Nyíregyházán.** Hétfőn este a nyíregyházi urivilág által zsúfolásig megtelt nyíregyházi színházban vendégszereplelt Zilahy Gyula debreczeni színtársulatával Ujházi Ede. Szabolcs megye egész mágnás- és zseni-társasága megjelent a színpadon a helyőrség tisztikarával, a megyei és a városi előkelőségekkel egyetemben. A közönség viharos ovációkkal köszöntötte a mestert.

Előbb Constantin abbé vendégeit, Simo Ferencz alkalmi bluetjét; azután „Constantin abbé-t“ adták elő és az egész estét át-lelkes ünneplésben részesítették a mestert.

(*) **A Zeneegyesület hangversenye.** Az Országos Magyar Zeneegyesület f. é. február hó 5-én, vasárnap délelőtt tartotta első házi hangversenyét. Dr. Herrman Antal, az egyesület alelnöke lendületes szép szavakban ismertette az egyesület célját. Az első szám Chopin „Bölcsődala“ és Liszt „Tarantellája“ volt, melyet Abarbanell Aladárné zongoratanárnő adott elő finom színezéssel és bravúrával. Ezután Mascagni „Santuzza románcát“, Kurucz János „Reggelig“ és Vendéghegyi Géza „Örök az élet“ című dalát énekelte nagy hatással Pataky Ferencné urnő. A hegedűszám helyett Ihar Ferenc kurucz dalokkal gyönyörködtette a hallgatóságot. Majd Bakó László operanékes, a Nemzeti Színház művésze néhány szép dalt énekelte. Végül Stefan János Böhme Oszkár „Ballet-jelenetét“ adta elő.

(*) **Vernissage a Művészházban.** Rendkívül nagyszámú és előkelő közönség jelenlétében nyitották meg vasárnap délelőtt 11 órakor a Művészház művészeti egyesület Városligeti fasor 6. szám alatti ideiglenes helyiségében a Kóvér Gyula újabb festményeiből rendezett gyűjteményes kiállítását. Az ünnepélyes vernissageon az egyesület igazgatóját gróf Teleki Géza elnök, Iványi-Grünwald Béla alelnök, dr. Rózsa Miklós művészeti igazgató, gróf Zichy István és Borsányi Frigyes képviselték. Molnár Viktor államtitkár, akit a Kisfaludy-Társaság közgyűlése akadályozott a megjelenésben, megígérte a nála járt küldöttségnek, hogy legközelebb tekinti meg az érdekes kiállítást. Az illusztris vendégeknek a kiállító művész: Kóvér Gyula szolgált magyarázatokkal. A művásár is nagy érdeklődéssel indult meg.

(*) **Gaiduschek-vernissage a Művészotthonban.** Gaiduschek Erzi művészi fényképkiallítása vasárnap délelőtt nyit meg a Művészotthon Váci-utcai termében, feltűnő nagyszámú közönség érdeklődése mellett. A kiállítás hétfőtől kezdve a nagyszerű Palmié-társulattal együtt tekinthető meg a Művészotthonban (IV., Váci-utca 9. sz.) délelőtt 10-től este 8 óráig. Belépő díj egy korona.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* **Aschaffenburg tanár előadása.** Aschaffenburg Gusztáv, a kölni egyetem tudós tanára, a Good Templár rend meghívására „A bűnözés lecsüszése“ címen előadást tartott ma az Ujváros-háza közgyűlési termében. Az előadást dr. Madzsar József, a rend elnöke vezette be; az elnöki emelvényen kivül még Návay Szabó Sándor vallás- és közoktatásügyi államtitkár és dr. Stein Fülöp kir. tanácsos foglaltak helyet. A tudós előadó kiindulva a jelenkor bűnügyi viszonyainak jellemzéséből, mely fölöttebb elszomorító képet nyújt, a bűnözés okainak tárgyalásába kezd. Felhasználva egyes bünelelményeknek az évszázadokkal való szoros kapcsolatát, megvilágítja miképen lehetséges az, hogy egyes bünelelmények keletkezését oly indokok hozzák létre, melyek előttünk öntudatlanok maradtak. — Majd áttér az előadó a szociális helyzetre, mely a kriminalitást szerfelett nagy mértékben befolyásolja, különösen ha a szükség fogalmát nem tulságos szorosán értelmezzük. A legáltalánosabb és egyuttal legjelentékenyebb okai a bűnözéseknek ivási szokásainkban gyökereznek. Lombroso a született bűnözőre vonatkozó tanainak fejtegetése alkalmul szolgál előadónak arra, hogy megállapítsa, miszerint a legtöbb bűnözőt valamely általános silányság „Minderwertigkeit“ jellemzi és hogy számunknak kell a társadalmilag értéktelen embereknek nagy tömegével. A bűnözés elleni küzdelemnek mindenekelőtt a nyomor ellen való biztosítás mellett a legnagyobb szerepet az ivási szokások leküzdése játszza. A már elkövetett bünelelményekkel szemben a büntetést és nevelést kell alkalmaznunk. A büntetésnek elrettentő hatása nem fog érvényesülni, ha a megbűnhődésnek egy nagyszabású nevelési rendszer bekapcsolása útján más jelleget nem adunk. A nyers és hatástalan megbosszulási elvből a fejlődés folyamán a büntetési rendszernek nevelőssé kell kialakulni; de ha ez sem vezet sikerre, úgy nem marad más hátra, mint a javíthatatlanok kiközösítése. Az előadásban nagyszámú előkelő közönség volt jelen; képviselve volt a jogászegylet és a fővárosi ügyészi és védőügyvédi kar is. Aschaffenburg tanár holnap ismét előadást tart, amelyen a prostitúció-kérdés szociális jelentőségével fog foglalkozni.

* **A Kisfaludy-Társaság ünnepe.** A Magyar Tudományos Akadémia nagytermében vasárnap délelőtt tartotta a Kisfaludy Társaság ünnepi közgyűlését amelyen nagy és disztungvált közönség

jelent meg. A vallás- és közoktatásügyi miniszter képviseletében dr. Balogh Jenő államtitkár, a Magyar Tudományos Akadémia képviseletében Heinrich Gusztáv, az egyetem képviseletében ifj. Szinnyi József jelent meg a közgyűlésen. Az ünnepi megnyitó beszédet Beöthy Zolt elnök mondotta. Beszéde visszaemlékezés a társaság és ezzel együtt a magyar irodalom multjának legutóbbi 50 esztendőjére. Magának a Kisfaludy Társaságnak történetében évfordulót is jelent ez a közgyűlés, mert ötven esztendővel ezelőtt 1861-ben kélt új életre és kezdett új munkába tizesztendei kényszerű hallgatás után a társaság. A hosszas éljenzessel fogadott beszéd után Vargha Gyula főtitkár terjesztette elő jelentését az elmúlt esztendőről. Első sorban Mikszáth Kálmánról beszél, aki tavaly ilyenkor még a társaság felolvasó asztalánál ült. A főtitkár összefoglalja néhány szóban a társaság ideai működését, ugyszintén a kebelében alakult Shakespeare-bizottság munkáját is. A tetszéssel fogadott főtitkári jelentést Kozma Andor titkárnak a társaság pályázatairól szóló jelentése követte. Tudatta, hogy a lejárt pályázatok nem voltak sikeresek, mert a díjakat nem adták ki. Ezután megkezdődtek a felolvasások. Elsőnek Jakab Ödön lépett a felolvasó-asztalhoz és bemutatta Lejárt istenek című költeményét. Riedl Frigyes rendes tag „A koreszmék hatása Petőfőre“ című tanulmányát mutatta be, amelyben meggyőző erővel fejtegeti, hogy Petőfi költészetére kényszerítő erővel hatottak korának eszméi. A magvas tanulmányt nagy figyelemmel hallgatta a közönség és a felolvasót zajos ovációban részesítette. Ezután Kozma Andor mutatta be Bárd Miklósnak „Philemon és Baucis“ című idillikus költeményét. Végül Váradi Antal olvasta fel Gárdonyi Gézának „Világtalan Minka“ című elbeszélését. A hallgatóság jól mulatott a naplólapok naiv és kedves humorán. A közgyűlés után a Continentál-szállóban lakoma volt, amelyen a Gyulai-serleggel kezében Alexander Bernát emlékeztet meg Madách Imréről, a félszázaddal ezelőtt megszületett „Ember tragédiájá“-nak halhatatlan költőjéről.

* **Balogh államtitkár előadása.** Balogh Jenő közoktatásügyi államtitkár február hó 5-én, vasárnap délután, felolvasást tartott gróf Károlyi Lászlóné Múzeum-utcai palotájában. A felolvasáson díszes előkelő közönség volt jelen. Balogh államtitkár „A növekedés és a társadalom kötelessége“ címen tartotta meg érdekes és tanulságos előadását. Megkapóan változta a vidékről felkerült eselődéleányok szomorú sorsát, akik az idegen nagyvárosban teljesen magukra vannak hagyva és önkéntelenül is a bűn és pusztulás fertőjébe merülnek. A társadalom segítségét kérte a szerencsétlen, jobb sorsra érdemes leányok érdekében. Az államtitkár felolvasását lelkes éljenzessel fogadta a díszes közönség és a legnagyobb elismeréssel adózott gróf Károlyi Lászlónénak, aki alkalmat nyújtott e kiválóan érdekes és tanulságos felolvasás megtartására.

* **Az Orsz. Irodalmi Szövetség közgyűlése.** Az Országos Irodalmi és Közművelődési Szövetség vasárnap délelőtt tartotta meg rendes évi közgyűlését a Magyar Tud. Akadémiában. A közgyűlésen, amelyen jelen voltak többek között Balogh Jenő államtitkár, Giesswein Sándor prelátus-kanonok, Pekáry Ferencz főkapitány-helyettes, Csengerly János egyetemi tanár, Szávay Gyula, Pekár Gyula, több vidéki irodalmi és közművelődési egyesület képviselője és kulturális életünk számos munkása. Pekár Gyula, a szövetség ügyvezető alelnöke nyitotta meg. Szundy Károly a szövetség legutolsó évi működéséről számolt be. Magaly Gyula pénztáros pedig a számadásokat terjesztette elő, amelyeket a közgyűlés Géguss Dániel számvizsgáló-bizottsági elnök javaslatára elfogadott. A közgyűlés utolsó pontja a választások megejtése volt. Balogh Jenőt és Szivák Imrét a szövetség tiszteletbeli tagjaivá választották.

* **Népművelés.** A Bárczy István és Wildner Ödön szerkesztésében (főmunkatárs: Wessely Ödön) kethetenként megjelenő Népművelés februárius eleji száma teljesen a könyvtárügynek van szentelve. A tartalom a következő: Ignatus: Alma Mater, Szabó Ervin: Mit olvasnak és mit olvasnak? Köhalmi Béla: Könyvtár és szabadtanítás. Ozorai Frigyes: A nyilvános könyvtár és az iskola. Staindl Mátyas: Gyermekkönyvtárak. Somogyi Mihály: Laboratóriumok a népházban. Diener László: Centralizáció a könyvtárügy terén. Basch Imre: Könyvtár és közönség. Migray József: Szennyirodalom és gyógyszer. Málna Béla: Az újabb magyar könyvtárépületek. A nyilvános könyvtárügy Európában címen sorra kerülnek azok az országok, ahol ezen a téren már számbavehető eredmények vannak. Ausztria (Pikier Blanka); Franciaország (Gárdonyi Albert); Magyarország (Horváth Károly); Nagybritannia (Staindl M); Németország (Enyvvári Jenő); Olaszország (Gárdonyi A.); Oroszország (St. M.). A „Jegyzetek és esetek“ s a „Könyvek“ rovatában napi és a könyvtárügygel vonatkozásban levő dolgokat találunk.

Nyilttér.

A rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

bobsleighem örült száguldásához képest és semmi sem ér fölvevő a gyönyörűséggel. Hogy nem veszedelmes-e? Eppen nem! Baleset ellen megvéd ügyességem, meghülés ellen pedig Fáy valódi sodeni ásványasztillái, a melyekből mindig van a számban, ha szánkózom. Ez az ideális apróság valóságilag nélkülözhetetlen már nekem. Egy dobozt 1 korona 25 fillért lehet kapni minden szakbavágó üzletben, a hasonló hangzású névvel ellátott utaztatot azonban határozottan vissza kell utasítani.

Főképviselőt Magyarország és Ausztria részére: W. Th. Guntzert, cs. és k. udv. szállító, Wien, IV/I. Grosse Neugasse 17.

Szálloda átvétel.

Van szerencsém a n. é. közönségnek b. tudomására hozni, hogy **Keszthelyen** a

Bronner szállodát

Schreiber Mór urtól megvettem. Kérem a n. é. közönséget, hogy jóindulatát reám átruházzon sziveskedjék.

Tisztelettel

Schiffer Miksa

szállodás.

2902 millió frank vagyoni!

Legliberálisabb biztosítási feltételek!

THE MUTUAL

new-yorki életbiztosítási társaság.

Alapított 1843-ban.

Tisztán kölcsönös! Részvényesei nincsenek!

7.5 milliárd frank biztosított összeg.

1910-ben a biztosítottak között felosztandó nyeresemény **64.250.000 frank.**

Az összes biztosítottak minden évben részesednek az üzleti nyereségen. Egy-egy kötvényre eső egyévi nyereségrész az elmúlt esztendőben az évi díjnak 10-16%-át tette ki.

Magyarországi vezérigazgatóság: Budapesti, VI., Andrássy-ut 20.

Mulatságok.

✘ A Magyar Gazdasszonyok jubilaris bálja. Ötven éves évfordulóját ünnepelte tegnap, vasárnap este a Magyar Gazdasszonyok Országos Egyesülete rendkívül fényes álarcos bál keretében. A Vigadó terme gyönyörű látvány volt; a pajzán nyüzsgés-forgás elvességet hozott mindenfelé. Az álarcos bál szerencsésjétekkel kezdődött. A pódium előtt, amelyen kabaretet rendeztek, nagy volt a tolongás. Vider Ilonka végtelen pajzansággal énekelt, Stephanides kísérte zongorán, utána gróf Kinszkyne Pálmay Ilka lépett fel, a közönség hatalmas ovációval fogadta, miért a hálás művésznő énekelt, táncolt és gyönyörködött a közönséget, majd Ferenczy Károlyval együtt énekelt a Nebántsvirág-ból, még Kurucz F. Károly énekelt és zongorázta saját szerzeményű szép magyar dalait, ezután volt a Chantecler-felvonulás, ezt Feld Irén rendezte. Nagyon szép volt az álarcos bál; a dícséret, a siker hatalmas koszorúja első sorban Gruz Albertinét, a 200 tagú bizottság elnöködjét, a fényes társaság fáradhatatlan, lelkes vezérét illeti, akinek nagyban segítségére voltak a háziasszonyok.

✘ A Püszér-, Vegyes- és Kiskereskedők Országos Egyesülete vasárnap este tartotta meg ezidei estélyét a Royal termében. A mulatságot Koffer Berthold, Czeglédi Árpád, Rudas Antal és Hartmann Jenő sikerült vonóséggyese vezette be. Báder Dóra az Operaház új tagja művészi énekelőadását megérdemelt ovációval fogadták. Jól mulattak Sarkadi Aladár, a Vigaszínház tagjának humoros mókái is. Komlósi Emma pedig Oláh Józsi cigányzenekarának kísérete mellett magyar népdalokat énekelt nagy ünneplés közepette. Elismerésre méltó buzgalmat fejtett ki a mulatság rendezése, különösen ennek vezetősége: Faragó József, Elek Arthur, Friedmann Jakab, Berger Miksa, Wirth Zsigmond, Gira Zoltán, Mogyoróssy János és Krausz Alfréd. Az estélyen megjelent dr. Vázsonyi Vilmos orsz. képviselő is, az egyesület díszelnöke. (A másik díszelnök: Hoffmann Mihály királyi tanácsos családgyászja miatt meg nem jelenhetvén, sürgönyileg mentette ki magát). Éjfél tájban „Bors”

czimmel egy alkalmi lap jelent meg, Kovács Hermann és Berger Róbert elmés szerkesztésével. A szépszámu közönség vidám hangulatban kezdett a tánczhoz, mely reggelig tartott.

✘ Az Ujságkiadó Tiszviselők közkedvelt báljukat márczius 5-én fogják a Royal-szálló nagyszobájában megtartani. A táncmulatságot nagyszabású hangverseny fogja megelőzni, melyben a fővárosi színházak több elsőrangú művésze és művésznője fog közreműködni. A tánczenét a honvédeknek fogja szolgáltatni. A bálbizottság hivatalos irodája az Ujságkiadó Otthona helyiségében Andrássy-ut 11. sz. alatt van és az érdeklődők számára naponként délután 2-3-ig annak fővilágosítást a bál dolgában.

FŐVÁROS.

(A tejkereskedés rendezése. Egyre fontosabb kérdéssé női ki magát a tejkereskedés rendezésének a dolga. A tej drágulása, a tejelő állatállomány csökkenése, a különböző állapotbetegségek, a tejhiány következtében folyton nagyobb mérvű hamisítás a legkomolyabban kötelezi az intéző köröket a tejkeredés sürgős megoldására. A kérdéshez a mai napon hozzátul Ziegler Nándor vásáresarnok-igazgató, aki a tanácshoz intézett jelentésében a kérdés minden részletére kiterjeszkedve állást foglal ebben a jelentős ügyben. Szerinte a székesfőváros egész területén, úgy a vidékről szállított, mint az itt termelt tej a vásáresarnoki szabályzat tervezetét dolgozott ki, mely a lényegét képező az állam javasolt szabályrendeletének. Természetesen szükséges lesz ezt büntető szankcióval is ellátni és a kihágásokat megállapítani. Különösen fontos, hogy a hatóságoknak megadassék a jog, hogy egyes községekből, ahol járványok uralkodnak, a tej és tejtermékek behozatalát bizonyos időre eltilthassa és a notórius hamisító községi lakosokat a székesfőváros területéről, vagy legalább a vásáresarnokokból és piacokról bizonyos időre, vagy véglegesen kitalthassa. Ezek az intézkedések — véli az igazgató — a tejkereskedelmet javítanák, a hamisítást csökkentenék, de a tej áránál nem idéznek elő változást, mert a drágulásnak gazdasági okai vannak).

(Orvosi kinevezések. A főpolgármester az új Szent János-kórházban berendezett Röntgenlaboratorium vezető orvosa dr. Dax Albertet, a kórház sebészeti osztályába pedig segédorvossá dr. Szaller Miklóst nevezte ki.

(A szalámigyárosok kérelme. A szalámigyárosok most már harmadszor fordulnak a városhoz, hogy engedje el nekik a vásári és egyéb díjakat, viszont a behozott szalámira vesse ki az elvesztett díjat. A közigazgatási ügyosztály most megállapította, hogy a főváros a kérelem teljesítésével évenként 40.000 koronát veszítene, de kockázatlan a vágóhid jövedelmességét is, mert a nagyvágók, akik a szalámigyárosoknak vágnak, azonnal valamelyik szomszédos községbe tennék át telepüket. A főváros közérdeke teljén megköveteli, hogy eddigi álláspontjához ragaszkodjék a kérelmet most se teljesítse.

(Hómunkák. A legutóbb esett hó eltakarítási munkálatainál a köztisztasági hivatal vasárnap éjjel 536 rendkívüli munkást, hétfőn nappal pedig a rendes személyzetén kívül 696 rendkívüli munkást és 280 hófuvarozó kocsit alkalmazott. Az eltakarítás költsége hétfőn estig, amikor a munkálatokkal el is készültek, 31.212 koronát tesz ki.

TANÜGY.

= A megyesi magyarság sérelme. A nemzetiségieknek az is egyik sokat hangoztatott panaszuk, hogy államférfiaink az iskolákkal — magyarosítanak. A való tények erre a panaszra is ráczáfolnak. Ha a szélső és oláhság közé ékelt megyesi és megyesváros-vidéki magyarság sérelmes panaszát meghallgatjuk, különös tapasztalator szereshetünk az ugynevezett iskolai politikánk felől. A megyesi magyarok már 25, azaz huszonöt esztendő óta kérvényeznek, küldöttségeknek az államnál egy polgári iskoláért. A város már a telket is megajánlotta erre a célra és huszonöt év óta a kormányok, még a legnemzetiszinübb kormányok is, mindig azzal ütötték el, utasították el a megyesi magyarság kérelmét, hogy nincsen — pénz! Értjük meg jól, hogy a nemzetiségiek közé ékelt magyaroknak magyar iskolára akkor sincsen pénz, amikor a mindenkori kormányokat jó számítással támogató szászok segesvári középiskoláját kétszáz ezer, brassói iskoláját négyszáz ezer koronával támogatta a — magyar kormány. És még azután mi panaszkozunk, mi esodálkozunk, hogy az erdélyi részen renegatókká fajulnak az elhagyott magyarok!

= Uj egyetemi tanár. A kolozsvári egyetemen évek óta üresen volt a magyar művelődéstörténelem tanári széke. Személyi tekintetektől nem töltötték be a tanszéket mostanáig, amelyre Takács Sándor és Varju János piaristákat is emlegettek. Különösen Takács fejtett ki kiválóan gazdag irodalmi munkálkodást e téren, most végre megtörtént a kinevezés. A király dr. Erdélyi László pannonhalmi benczés főiskolai tanárt a kolozsvári tudományegyetemen a magyar művelődéstörténeti tanszék nyilvános rendkívüli tanárává nevezte ki.

= Rendkívüli tanári állások az orvosegyetemen. Hírhelyről jelentik, hogy a király megengedte, hogy a budapesti tudományegyetem karán rendkívüli tanári állások szerveztessenek. Ezen állásokkal tanártestületi ülési jog nem jár, betöltőjük azonban a tanári fizetést élvezik.

EGYESÜLETEK.

(—) A Lipótvárosi Kaszinó művész-matinéja. A Lipótvárosi Kaszinóban fényes sikertű művész-matiné volt vasárnap délután. Bradsky Bozsena prágai művésznő egész sorát adta elő Strauss Oszkár, Kepler Bogumil és Bradsky György humoros dalszerzeményeinek s úgy művészi énekével, mint közvetlen előadási módjával zajos tapsra ragadta a nagyszámu hallgatóságot. Nagy hatást ért el Duncan Izidóra tánczainak parodisztikus utánszával is. A közönség meleg ünneplésben részesítette a művésznőt. Csütörtökön, február 9-én művészt lesz a Lipótvárosi Kaszinóban. A hangversenyen közreműködnek Donalda Paulina, a londoni „Royal Conventgarden” színház primadonája, Mayr Richárd cs. és kir. kamarazenekar, a bécsi udvari opera tagja és Keéri-Szántó Imre zongoraművész.

(—) A Művészet és Művelődés Magyar Nők Köre e hó 7-én, kedden d. u. félhatkor Royal-szállóbeli klubhelyiségben hangversenyt rendez, amelyen közreműködnek: Stark Antal dalénekes, Stössel Irma ismert hegedűművésznő és Hesi Erzsébet zongoraművésznő. A kíséretet Müller Eugénia zenetanár, a hangverseny rendezője, vállalta el. A hangverseny után tea is lesz.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A gyilkos orvos bünpüre. Dr. Panesenko, a mérgekeveréssel és gyilkossággal vádolt orosz orvos bünpürében újabb, váratlan fordulat következett be. Szentpétervárról jelentik, hogy a tegnapi tárgyaláson a fővádlott, Panesenko orvos visszavonta eddigi töredelmes vallomását s mikor a bíróság elnöke felolvasta előtte a vizsgálóbíró jegyzőkönyvét, Panesenko azt válaszolta, hogy egy szó sem igaz, azért vette magára az egész gyilkosságot, mert a vizsgálóbíró azt ígérte, hogy akkor szeretője, Muravieva menekül a vizsgálati fogságból. Mivel azonban még most is vádolják Muravievát, nincsen semmi oka, hogy önmagát bájba keverje.

§ Felmentett apagyilkos. Temesvárról jelentik: Az ottani eskütszék ma tárgyalta Zsukutz Kozta budinezi lakos bűnügyét, aki apját egy baltával agyonütötte. A tárgyaláson kiderült, hogy az öreg Zsukutz Athariz Valóságos réme volt családjának, fiatal menyét állandóan szerelmi ajánlatokkal üldözte s amikor ezt a menyecske elpanaszolta urának, aki szemrehányást tett apjának, az késsél támadt fiára. Egy nyí összeszólatka, ből keletkezett a gyilkosság is. Az esküdtbíróság nem bűnösnek mondotta a vádlottat, míg a törvényszék is felmentő ítéletet hozott.

§ Az áruház tolvajai. Fischer Emil három hónapi alkalmaztatása alatt közel 4000 korona értékű selymet lopott a Fischer Simon és Társa nagykereskedő cégtől. A lopott selymet feleségével segítségével zálogosította el. A múlt év december 30-án a detektívek az egyik zálogházban kérdőre vonták Fischernét s a meglepett asszony töredelmesen bevallotta, hogy férje megbízásából vitte elzálogosítani a lopott selymet. Fischert és feleségét erre tartóztatták. Ügyükben ma volt a főtárgyalás dr. Madarassy bíró elnöklésével. A tárgyaláson az elnök bejelentette, hogy időközben a károsult cég Fischer Emil ellen panaszát visszavonta, mire a bíróság ezt a vádlottat nyomban szabadlábra helyezte s ellene a további eljárás megszüntette. Így eskik az orgazdaság büntetvével vádolt Fischerné ügye került ma tárgyalásra. A bíróság a beismerésben lévő asszonyt dr. Faludi Oszkár védő meghallgatása után az enyhítő körülményekre való tekintettel egy havi fogsáza ítélt, amelyet azonban az elszenvedett vizsgálati kitéléssel kitélőnek vett.

SPORT.

() Vasárnapi mérkőzések. Corinthian-díj. BTC—TTC 2:0 (1:0). Az első komoly mérkőzés az új szezonnal. Az elmúlt évhez képest mindkét csapat teljesen új felállításban szerepelt. A BTC reorganizált csapatában kitűnően bevált Ficzere és Kőszegi. Klasszikus játékot produkált Szendrői. A TTC csapatában sok az új ember. Halfsorából hiányzik a két Weisz és Jergenz s csatársorából Fekete, akit Ruz nem tud pótolni. Az első félidőben a BTC játszik a széllel kedvező oldalon s Kőszegi egy alkalommal egész közelről a kapuba gurítja a labdát. Half-time után a TTC jön félsúlyba, azonban a helyzetet kiaknázatlanul hagyó TTC újra Kőszegi révén a második goalt kapja. Biró Szűsz Hugó.

Training-mérkőzések. MTK—KAOC 1:1. FTC—URAK 2:0. MAC—FIAK 5:0. 33 FC—III. KTYE 3:3. NSC—ETC 7:2. UTK—Hungária 1:2. BAK II.—Gutenberg 10:0.

() Bajnoki skiversey. Tegnap folytak le Tátraszéplakon Magyarország 1911. évi ski-bajnoki versenyei, amelyből az osztrák Gerin Richard került ki győztesen. Részletes eredmény a következő: Magyarország 1911. évi ski-bajnoksága: 1. Gerin Richard (Oesterreichischer Ski Klub) 1.53 pont, 2. Weiss (Bielitz) 1.82 p. 3. Kaczander Ernő (Budapesti Egyetemi Turista E.) 2.58 pont. 6 km-es szenior-verseny. 1. Gerin R. (Bécs) 12 p. 51 mp., 2. Weiss (Bielitz) 14 perc 14 mp., Kaczander E. 14 p. 13 mp.

Ugrás (seniorok részére). 1. Weiss 10 méter. 2. Gerin 9 méter. 3. Kaczander Ernő 8.50 méter. Ugrás (juniorok részére). 1. Pétery Jenő (Magyar Ski Club) 5.20 m., 2. Delmár Viktor (MSC) 5.10 méter.

Ugyancsak Tátraszéplakon folyt le a hó 2-án az ideai második szánkó-verseny a következő eredménnyel:

Hölgyverseny. 1. Schön Lujza (Budapest), 2. Schön Emmi (Budapest), 3. Kunsch Irma (Munkács), 4. Hőzker Adolfné (Budapest), 5. Zaburzeski Miksáné (Kattowitz, Németország).

Férfiverseny. 1. Lukács Gyula (Budapest), 2. Schön Rezső (Budapest), 3. Schwabe Pál (Berlin), 4. Ringer Gusztáv (Berlin).

Kezdők versenye. 1. Konopi Kálmán (Ódvas, Aradmegye), 2. Thuránszky Mária (Budapest), 3. Konopi Kálmán (Ódvas).

() Budapest birkózó-bajnokságai. A Törökvs Sport Egylet tegnap fejezte be a csütörtöki ünnepnapon megkezdett nagyméretű birkózóversenyt. A tegnapi folytatásos versenyre is zsúfolásig megtelt a régi országház tanácskozó terme, ahol a versenyeket megtartották. A Budapest székesfőváros bajnokságáért kiírt birkózó-verseny végleges eredménye a következő:

Pehelysúly: 1. Papp (Törökvs), 2. Márkus (Ódvas), 3. Szász (Törökvs), 4. Székér (MTE). Könyvsúly: 1. Ruzicska (BAK), 2. Radvány (BAK), 3. Steiner (MTE). Középsúly: 1. Varga (BAK), 2. Miskai (BAK), 3. Maróthy (BAK). Nehézsúly: 1. Fischer (MTK), 2. Sipeljus (MAC), 3. Pető (MTK).

() A korcsolyázó-bajnokságok. A bajnoki meeting második napján nagy érdeklődés mellett folytak le a versenyek. A gyorskorcsolyázó bajnokság harmadik futamát Gyurmann nyerte meg és ezzel a bajnokságot is. A műkorcsolyázó bajnokságot Szende walkoverben nyerte meg. Kitűnően végzett gyakorlatjaival a legnagyobb pont-számot érte el. A vasárnapi eredmények ezek:

Bajnoki gyorskorcsolyázó-verseny, 5000 méteres futam. 1. Dr. Gyurmán Dezső (BKE.) 10 p. 33.5 mp., 2. Wampetich Imre (BKE.) 11 p. 13.1 mp.

1500 méteres országos gyorskorcsolyázó-verseny. 1. Voith József (KKE.) 3 p. 3.3 mp., 2. Harasztli Lajos (BKE.) 3 p. 11.9 mp., 3. Marczinkiewicz Lajos (KKE.) 3 p. 13.9 mp.

Bajnoki műkorcsolyázó verseny. Bajnok: Szende Andor (BKE.) 327 és fél ponttal (versenytárs nélkül.) Orsz. műkorcsolyázó-verseny urak részére. 1. Somodi András dr. (Kolozsvári Egyetemi AC.) 170 és fél pont, 2. Hegyi Zoltán (KEAC.) 140 és fél pont, 3. Kemény Pál (BKE.) 131 pont.

Orsz. műkorcsolyázó-verseny hölgyek részére. 1. Baum Józsa (BKE.) 98 és áthatod pont, 2. Quittner Olga (BKE.) 96 pont, 3. Zollner Paula (BKE.) 83 és fél pont.

Műkorcsolyázó-verseny vidékieknek. (1. Somodi András dr. (KEAC.) 82 és kétharmad pont, 2. Hegyi Zoltán (KEAC.) 68 pont, 3. Liechtenekert László (Székesfehérvári KE.) 48 és fél pont.

() Jég hockey-match. Magyar válogatott csapat—Slávia 3:3. A nagyobb tréninggel rendelkező s már több erős mérkőzést játszott cseh csapat kemény munkát adott a mieinknek és csak a II. félidőben sikerült a csehek vezető goalját kiegyenlítenünk, amikor Hevesi ment halfnak és Krempele csatárnak. A magyar csapat új összeállításban különben jó, csak több tréningre volna szüksége. Biró: Minder volt.

KÖZGAZDASÁG.

Az 1910-ik év külkereskedelmi mérlege.

— 121.8 millió korona behozatali többlet. —

Budapest, február 6.

Tudja Ausztria jól, hogy miért ragaszkodik olyan görcsösen a közös vámterülethez és a közös bankhoz — Magyarországhoz. Mert rajtuk él, milliókat keres nálunk. Lecafófolhatatlanul igazolják ezt a külkereskedelmi statisztika lesújtó adatai, amelyek azt bizonyítják, hogy Magyarország évről-évre nagyobb összegeket adózik Ausztriának. Így volt ez 1909-ben, így volt 1910-ben és így lesz ez mindaddig, míg csak ki nem vivjük teljes gazdasági függetlenségünket. Mídon 1909-ben 107.9 millió korona behozatali többletet mutatott ki a külkereskedelmi statisztika, azt a rendkívül súlyos tételt azzal igyekeztek magyarázni, hogy 1909-ben inséges buzatermés volt s magunk is idegenből hoztunk buzát. De 1910-ben nem volt rossz a buzatermés és fölöslegünk is volt és a külkereskedelmi mérleg mégis 121.8 millió korona behozatali többlettel zárult. És ez ellen más menekvés nincs, mint csak az — önálló vámterület. A központi statisztikai hivatal ugyanis most tette közzé a magyar szent korona országainak 1910. évi december havi külkereskedelmi forgalmáról szóló közleményét, mely egyúttal a teljes 1910. esztendő külkereskedelmi forgalmáról tartalmaz ideiglenes jellegű adatokat. Ezek az adatok azonban óriási meglepetést és csalódást keltenek. A külkereskedelmi forgalmunkról legutóbb megjelent havi közlemény szerint ugyanis külkereskedelmi mérlege az 1910. esztendő első tizenegy hónapjában összesen 68 millió K-ás, Ausztriával szemben pedig 51.1 millió Koronás behozatali többlettel zárult; ezzel szemben a ma megjelent közlemény szerint a teljes 1910. évi külkereskedelmi forgalom összesen 121.8 millió koronás, Ausztriával való forgalmunk pedig 117.6 millió koronás behozatali többlettel eredményezett. A behozatali többletnek ezt a feltűnő nagy emelkedését nem a december havi forgalom alakulása okozta. A magyarázatot abban találjuk, hogy míg a január—novemberi időszakban az értékek még azon egységértékek alapján számítottak ki, amelyeket az értékmegállapító bizottság az 1909-re állapított meg, addig a most megjelent közlemény számára a bizottság a legfontosabb kiviteli cikkeinkre új egységértékeket állapított meg. Az új egységértékek a kivitelünk alakulására legnagyobb befolyással bíró áruk: a gabonaneműknél és a lisztnél az 1910. évi áralakulásnak megfelelően természetesen sokkal alacsonyabbak az előző éviéknél és így kivitelünk összértékét erősen kisebbitették.

A ma közölt statisztikai adatok szerint behozatalunk értéke az előző évi 1808.2 millió koronával szemben az 1910. évben 1776.3 millió koronát tett, elsősorban természetesen azért, mert az 1909—10. évi campagne nagy buzabehozatalából sokkal kisebb rész esett az 1910 naptári évre, miut az előző évre. Az Ausztriából származó behozatal ezzel szemben az 1910. évben ismét emelkedett és pedig 1310.4 millió koronáról közel 1348 millió koronára. Kivitelünk értéke a múlt évi 1700.2 millió koronával szemben az 1910. évben csak 1654.5 millió koronát; az Ausztriába irányuló kivitel az 1910. évi 1288.5 millió korona helyett csak 1230.1 millió koronát tett. Ez a nagy esőkenés elsősorban a gabona- és lisztáraknak már említett hanyatlásával függ össze. Áruforgalmunk mérlege, mint említettük az összes forgalomban 121.8, Ausztriával szemben 117.6 millió korona behozatali többlettel zárult.

A részletes adatok közül csak annyit említünk meg, hogy behozatalunkban — mint mindig — első helyen a textilpar gyártmányai állanak 464.2 millió koronával, amiből 444.9 millió korona illeti Ausztriát. Pamutszövetekből behozatalunk egymagában 174.7 millió koronát tett, gyapjuszövetekből pedig 137 millió koronát. Konfekcionált árukából behozatalunk értéke 108.9 millió korona

volt. Legfontosabb kiviteli cikkeink ezuttal is a gabonaneműk és a liszt. Az utóbbiból 1910. évi kivitelünk 208 millió koronát tett, amiből 193.7 millió korona értékű áru Ausztriába szállított. Buzakivitelünk értéke 81.3 millió korona volt. A vágó- és igásállatok kivitele az előző évi színvonalon maradván 293.6 millió korona értéket képviselt. Czukorból kivitelünk az előző évhez képest 18.3 millió koronával emelkedett és 64.7 millió koronát tett; nyers czukorból kivitelünk az előző évi 113 millió koronáról 12.9 millió, homok- és kristály-czukorból 24 millió koronáról 35.2 millió, egyéb finomított czukorból pedig 10.3 millió koronáról 15.7 millió koronára emelkedett. A faneműk kivitele jelentéktelenül 70.7 millió koronáról 72.6 millió koronára emelkedett s legtovább 49.9 millió koronát a fűrészelt és bardsolt műfajért kaptunk.

Mint ezekből az adatokból látható, Ausztriával szemben fokról-fokra romlik külkereskedelmi mérlegünk, míg más országokkal szemben javul. Miért ragaszkodunk tehát a közös vámterülethez?

Nagy nyugdíjazások a MÁV-nál. Megirtuk már, hogy a MÁV-nál az év őszén történt nyugdíjazások csak bevezetését képezik annak a nagy-szabású nyugdíjazásnak, mely az év tavaszán fog bekövetkezni. Bár értesülésünket bizonyos oldalról cáfolni igyekeztek, ma már hivatalosan is megerősítették közléseinket. E szerint saját kérelmükre nyugdíjaztatnak Fogarascher Károly fölleőr március 31-én, Alexy János és Hoffmann Róbert főfelügyelők pedig április 30-án. Szolgálati érből nyugdíjaztatnak április 30-án: Stiegler Lajos, Bende Oszkár, Luby Gyula és Hölzl Gusztáv főfelügyelők, Kosztolányi Lajos Béla, Schmidt Gyula, Deutsch Adolf, Höke Kálmán, Szele Ferencz, Füredi Izidor, Muzik Miklós, Voit Károly, Eberhardt Béla, Richter József, Bazsó Pál és Kafka Károly felügyelők, Toldy Vilmos és Karafiáth Győző főmérnökök, Stosius Ernő, Filesz Károly, Winter József, Wallner Godofred, Gyürky Béla, Alexy Béla, Nyitray Ede, Kovács Ferencz, Simonyi Pál, Sümegi Fülöp, Bassó József, pásztori Pászthory Dénes fölleőrök és Stolarsik Károly főmérnök. Ezenkívül 36 hivatalnokot ismét át-helyeztek május 1-ére Szegedre a vasuti központi leszámoló hivatalhoz.

Veszedeles alkuterv? E czimen a gazdasági lapja, a „Köztelek“ a következőket írja: „Mint teljesen megbízható bécsi forrásból értesülünk, az osztrák kormány megint újabb módot eszelt ki az argentinai husbehozatali engedélynek a magyar kormánytól való kieroszakolására. Azt az ajánlatot tette ugyanis, hogy amennyiben kormányunk korlátlan mennyiségű argentinai husnak Ausztriába leendő beviteléhez hozzájárulna, ő viszont cserébe hajlandó volna a beviteli utalványok rendszeresítésének az osztrákokkal való elfogadtatására. Nem is tétélezhetjük ugyan fel a magyar kormányról, hogy ilyen alkudozásba könnyelműen belemerne, de a helyzet tisztázása érdekében mégis rá kell mutatnunk arra a körülményre, hogy a beviteli utalványok rendszere éppen úgy javára válnék Ausz-

Gyomorfájdalmakat enyhít!

Rögtöni hatás mutatkozik gyomorgörcs, gyomorhurut köllika, esőmör, étvágytalanság, böfögés, felfúvódás, rosszullét, kimerültség, hányinger, kellemetlen szájjiz, oldalszurás, láz és migrén stb. hasonló bajnál, ha

„Novicum“ székelyhavasi gyomorke-ször honiszert használja. Kapható a készítőnél:

KÁRPÁTI JÓZSEF

Arkos-Sepsiszentgyörgy 5. szám.

Egy nagy üveg ára 2 kor. Egy közép üveg 1 kor. 20 fill. és egy kis üveg 60 fill. Postán legkevesebbet küld 3 nagy, 5 közép vagy 10 kis üveget 6 kor. utánét mellett a készítő vagy a Magyarországi főraktár: Balla Sándor „Hunnia“ gyógyszerháza Budapest, VII. /11, Erzsébet-körút 56. szám.

triárak, mint hazánknak. Mi főként a malmok iránt való előzékenységből sürgetjük behozatalukat, de arra a baleságra korántsem vagyunk kaphatók, hogy a jogos kívánság fejében Ausztriának kármentes árát fizessünk, vagy éppen állattenyésztésünk milliókra menő érdekeit tegyük kockára, amivel az argentinai husbehozatal további engedélyezése egyértelmű volna.

A német bankkamatláb leszállítása. Rövidesen a második irányadó jegybank is leszállította rátáját, még pedig éppen olyan arányban, mint az Osztrák-Magyar Bank. A Német Birodalmi Bank ugyanis ma délelőtt tartott tanácsülésében a hivatalos kamatlábat 5 százalékról 4 és fél százalékra csökkentette. Természetesen a jegybank eme kamatláb leszállítása ténye a magánkamatlábba is jelentős befolyást gyakorolt, jóllehet a rátának teljes egy százalékkal való leszállítását remélték. Ugy lát-ezik azonban, hogy a Reichsbank vezetősége még mindig nem látja a helyzetet olyan színben, mely megengedné a hivatalos kamatláb egy százalékkal való leszállítását. Különben az Osztrák-Magyar Bank is ugyanerre az álláspontra helyezkedett szombaton, mikor csak fél százalékkal mérsékelte rátáját. Csak hogy nálunk még erre sem számítottak, minthogy a legutóbbi kimutatásában is még 100 millió adóköteles bankjegyforgalom szerepelt.

Tagosítási ügyek. A tagosítási ügyekben eljáró állandó gazdasági szakbizottság, mely az illetékes miniszteriumok képviselőiből szervezve, dr. Bartók József államtitkár elnöke alatt működik, tegnapi tartotta az évben első ülését, melyen dr. Börcsök Andor, törvényszéki bírő, a szakbizottság titkára előterjesztette a bizottság múlt évi működésére vonatkozó adatokat. Ezek szerint a szakbizottság a múlt évben *százhét* községi tagosítási kérdéssel foglalkozott; százezer esetben a bizottság a tagosítást a részletesen megjelölt gazdasági feltételekkel hasznosnak s célszerűen keresztülvihetőnek mondta ki, hat községre nézve pedig megállapította, hogy ott a tagosítás gazdasági szempontból nem lenne hasznos és így még nem engedhető. A tagosítási ügyek emelkedő száma azt mutatja, hogy mióta az 1908. évi VIII. és XXXIX. t.-cz. alapján a tagosítás nem kizárólag a jogi szempontok, hanem a gazdasági érdekek szaktörvényi figyelembevételével történik, az elaprózott birtokok összesítése gyorsabban halad, ami a gazdasági kultúra szempontjából igen fontos közérdek.

Lanyha irányzat az értéktörszén. Az értéktörszén ma egy kis elyengülés volt észlelhető s ez annál feltűnőbb volt, mert a pénzücs helyzetét éppen nem indokolja a tartózkodás. A jegybankok egymásután szállítják le a kamatlábat s a pénzkínálata is, az egész vonalon tapasztalható. A mai áreszkendést egyes kisebb spekulánsok idézték elő, akik forszírozott kínálatra jegyeztették az értéket alacsonyabb árfolyamra. A mai áreszkendésnek azonban semmiféle jelentősége nincsen s ok sincs arra, hogy ezt nagyobb hanyatlás kövessen.

Megtartják az ipari tanfolyamokat. A mostani kormány hivatalba lépése után tudvalegileg beszüntette az ipari tanfolyamokat, ami igen nagy esapás volt kisiparunkra nézve. Annál örvedesebb, hogy most Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter, engedve az ipari körök sürgetésének, február hónaptól kezdődőleg Budapesten és a vidéken az ipar csaknem minden ágára kiterjedő tanfolyamok megtartását rendelte el. Budapesten kívül a következő városokban lesznek tanfolyamok: Eger, Fiume, Losonc, Miskolc, Nagyvárad, Orosháza, Pécs, Sopron, Szabadka, Szekesfehervár, Szolnok, Szombathely, Ujvidék és Zombor. A miniszter a legnagyobb súlyt a tanfolyamok gyakorlati irányára fekteti és arra, hogy azok lehetőleg megfolyojenek az iparosok legsürgősebb szükségleteinek. Ezért is különös súlyt fektet arra, hogy a tanfolyamokon csak mindenképen megfelelő és főképen gyakorlatilag kiválóan képzett egyének tanítsanak és elrendelte, hogy az iparosoknak mód nyujtassék, hogy az egyes tanfolyamoknak csak az a részét látogathassák, amelyre legjobban szükségük van; így például egy tanfolyamnak csak a rajzi, vagy csak a műhelygyakorlati részére is lehet jelentkezni. Különösen érdekes és mindenképen helyes a miniszternek az az újítása, hogy az ipari könyvvitelt a jövőben nem elméleti oktatás keretében fogják tanítani, hanem néhány gyakorlatilag képzett szakember el fog járni az arra

szoruló iparosokhoz és egyénenként be fogja vezetni őket az üzemüknek megfelelő könyvviteli tudnivalókba, sőt, ami a legérdekesebb, könyveiket fel fogja fektetni és a könyvelést is megkezdi velük. A tanfolyamok rendezését a miniszter a magyar királyi technológiai iparmuzeumra bízta.

A Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön R.-T. tökeemelése. A Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részvénytársaság tegnapi tartotta 18-ik rendes közgyűlését, amelyen az igazgatóság azt az indítványt terjesztette elő, hogy a társasági részvénytőke 12.500 darab 400 korona n. é. részvény kibocsátása által 15 millió koronáról 20 millió koronára emeltesék. A közgyűlés az indítványt egyhangulag elfogadta s kimondotta, hogy az eddigi részvényeseknek az átvételi jogot 7500 darab új részvényre akként ajánlja föl, hogy öt régi részvényre egy új részvény jusson 425 korona kibocsátási árbán. A fennmaradó ötezer darab részvény, valamint a régi részvényesek által átvételi jog utján netán át nem veendő részvények elhelyezéséről az igazgatóság már gondoskodott és azoknak szabadkézből való eladását biztosította. A közgyűlés felhatalmazta az igazgatóságot, hogy az új kibocsátású részvény után teljesítendő befizetések időpontjait saját hatáskörében állapítja meg.

A közgyűlésen Tojnay Lajos v. b. t. t. elnököl s azon 48 részvényes jelent meg, akik 3004 darab részvényt képviseltek. A kereskedelmi miniszterium képviselőiben dr. Ady Pál osztyaltanácsos jelent meg. Az igazgatóság jelentése mindenekelőtt felemlíti, hogy a társaság, üzleteinek folytonos fejlődése által indítatva és üzletkörülnék kibővítése céljából részvénytőkéjét ötmillió koronával felemelte és ezt a műveletet teljes sikerrel keresztülvitte. A múlt év üzleti eredménye az előző évről áthozott maradvánnyal együtt 977.643 korona 73 fillér nyereséggel zárul. Az igazgatóság javasolja, hogy ebből az összegből a tartalékalapra 100.000 koronát, az igazgatóság részére 91.693 korona 40 fillért, a tisztviselők részére 27.508 korona 02 fillért, a választmány részére 10.000 koronát a tisztviselői nyugdíjalap gyarapítására 5000 koronát, a fennmaradó 743.442 korona 31 fillérből 25.000 darab 400 koronás részvény után osztalék fejében részvényenkint 25 koronát fordítsanak, a többi pedig, szám szerint 118.442 korona 31 fillért az 1911. évi üzleti eredmény számlájára vezessék át. Miután a közgyűlés a nyereség hovatfordítására vonatkozó javaslatot egyhangulag magáévá tette és a felmentvényt minden irányban megadta, az igazgatóság azt az indítványt terjesztette a közgyűlés elé, hogy a társasági részvénytőkéket 12.500 darab 400 korona névértékű részvény kibocsátásával 15 millió koronáról 20 millió koronára emelje fel. A közgyűlés ezt az indítványt is egyhangulag magáévá tette és kimondotta, hogy az eddigi részvényeseknek az átvételi jogot 7500 darab új részvényre akként ajánlja föl, hogy öt régi részvényre egy új részvény jusson 425 korona kibocsátási árbán. A fennmaradó ötezer darab részvény, valamint a régi részvényesek által átvételi jog utján netán át nem veendő részvények elhelyezéséről az igazgatóság már gondoskodott és azoknak szabadkézből való eladását biztosította. A közgyűlés felhatalmazza az igazgatóságot, hogy az új kibocsátású részvény után teljesítendő befizetések időpontjait saját hatáskörében állapítja meg. Ezután a választásokra került a sor. Új igazgatósági tagok lettek: váncsai Fábri Samu és báró Radvánszky Antal. A felügyelő-bizottság új tagjai lettek: Barta Sándor (uj), dr. Feleki Béla, pándi Horváth Zsigmond, szempezi Krammer Benő (uj), dr. Spett Ferenc és Tsuk Sándor. Választmányi tagok: Ahonyi Emil (uj), Golwig Móricz (uj), Herzog Ignác, dr. Hedeés Antal, gróf Hugonnai Kálmán, id. Lónyay Sándor (uj), dr. Okolicsányi Zoltán (uj), Ploszek Ferenc, Steiner Ferenc, dr. Tóth István (uj), Tömör János (uj), Vogel Gyula és Zsigmond Gyula. Végül az alaptökeemeléssel, ugyszintén a jelzálogkölcsön közeli felvételével és a záloglevél-kibocsátással kapcsolatos alapszabálymódosítást ejtették meg és az intézeti tisztviselők és szolgák nyugdíjszabályzatának némely rendelkezését is megváltoztatták. A részvényesek nevében dr. Arányi Gusztáv mondott köszönetet az igazgatóságnak és a tisztviselői karnak buzgóságáért. A közgyűlést követő igazgatósági ülésen a váltózárt főnökét, Hirschl Hugót aligazgatónak nevezték ki.

A Józsefvárosi Bank közgyűlése. A Budapest-Józsefvárosi Bank és Takarékpénztár Részvénytársaság vasárnap tartotta évi rendes közgyűlését Baumgarten Sándor elnöke alatt. Az évi jelentés felemlíti, hogy az építő iparágak folytatódólagosan nagymérvű fejlődésnek indultak, ami a társaságra is anyagilag eredményes volt, mit a mérleg is konstatalhat. A betétállomány 1 millióval, a künlevéségek 2 millióval emelkedtek. Az évi mérleg 91.257 korona 35 fillér tiszta nyereséggel zárul. Az igazgatóság javasolja, hogy ebből az összegből a jutalékok levonása után a tartalékalaphoz 4500 korona helyett 18.000 koronát csatoljanak, míg a részvényesek 6 százalékos osztalék fejében részvényenkint 12 koronát kapnak, melyet már e hó 6-tól fel is vehetnek. A jelentés melegen emlékszik meg Házsinszky Károly elhunyt igazgatósági tagról és emléktét jegyzőkönyvileg örökítik meg. A közgyűlés a jelentést egyhangulag tudomásul vette, a felmentvényt megadta és dr. Hartmann Elek részvényes indítványára az elért nyeres eredményért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott az igazgatóságnak és az ügyvezető-igazgatónak. Végül a felügyelőbizottság eddigi tagjait újból egyhangulag megválasztották, mire a közgyűlés véget ért.

A Hazai Takarékpénztár sorsjegyeinek húzása. A Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület nyereség-kötvényeinek folyó hó 6-án délután 4 órakor megtartott sorsolásánál: a 300.000 koronás főnyeremény az 5219 sor 29 sz. sorsjegyre, a 40.000 koronás nyeremény a 3657 sor 38 sz. sorsjegyre, a 20.000 koronás nyeremény a 3689 sor 48 sz. sorsjegyre esett.

Szappan- és gyertyagyárosok országos kongresszusa. Vasárnap tartották meg a hazai szappan- és gyertyagyárosok országos kongresszusukat. A kereskedelmiügyi kormány képviselőiben megjelent Edvi Illés Aladár miniszteri osztálytanácsos. A kongresszust megelőzőleg az érdekelte nyolcvannál több gyáros megalakította a Magyar Szappan-, Gyertya- és Illatszeryárosok Országos Egyesületét. Az alakuló közgyűlést Székely-Doby Géza vezérigazgató nyitotta meg. Miután Edvi Illés Aladár miniszteri osztálytanácsos a miniszter megbízásából válaszolt az elnök üdvözlő szavaira, a közgyűlés nagy lelkesedéssel elhatározta az egyesület megalakulását, mire az alapszabályokat felolvasták és elfogadták. Elnökké megválasztották dr. Lukács György v. b. t. t. orsz. képviselőt, a Budapesti Bank R.-T. elnökét, alelnökké pedig Székely-Doby Géza vezérigazgatót és Schützer Samu gyáros. Aztán megalakították az egyesület nyolcvan vidéki kerületét. Az alakuló közgyűlést délelőtt tizenegy órakor az országos kongresszus követte, amelyen Edvi Illés Aladár miniszteri osztálytanácsos és Gaul Károly muzeumi igazgató elnököltek. Az első előadást Gerster Miklós ipari főfelügyelő tartotta „Hlő elajok felhasználása a szappangyártásban” címen. Utána Leimdorfer Joachim professzor az állami zsiradékgyártási állomás vezetője „A szappanipar technikája” címen fejtette föl a szappanipar melléktermékeinek a kihasználási módját. A közgazdasági előadást dr. Mahler Lénárt ipari egyesületi titkár tartotta, aki a szappan- és gyertyaipar helyzetét tárgyalva, több konkrét indítványt nyujtott be a szappan- és gyertyaipar helyzetének szanalására. Délután két órakor banket volt a miniszteriumi vendégek tiszteletére, négy órakor pedig a délutáni ülés vette kezdetét, amelyen a betérjesztett technikai és gazdasági indítványokat tárgyalták és a szükséges határozatokat hozták.

A Viktória gőzmalom üzleti eredménye. Ismeretes, hogy a fővárosi malmok között az utóbbi időben egy olyan egészségtelen irányzat kapott lábra, mely az ipari tevékenység helyett a börzespekulációkban keresi a lisztgyárak boldogulását. Ennek az egészségtelen irányzatnak a Pesti Viktória-gőzmalom volt a kezdeményezője és vezére. Ugy lát-ezik, a malom ismét szerencsésen örült a — törszén. Az elmúlt évben ugyanis 719.868 korona 25 fillér tiszta nyereséget ért el akkor, mikor az összes malmok erősen panaszkodnak a lisztpiacz rossz felvevőképessége miatt. A felügyelő-bizottság javaslata szerint 300.000 koronát rendkívüli tartalékolásra fordítanak s részvényenkint 40 korona (13 százalék) osztalékot fizetnek a múlt évi 36 koronával szemben.

Magánmérnökök a magyar iparért. A magyar magánmérnökök és építési vállalkozók körében egyre szélesebb hullámokat ver az az elégedetlen-

Reggelizés előtt fél pohár

SCHMIDTHAUER-féle

használatára valódi átlás gyomorbetegségeknek és ezékekorulatásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Éls óveg 40 fillér, nagy óveg 60 fillér.

ség, amely a Danubius hajógyárak a fumei hajócsúszda építése körül követett amaz eljárása miatt támadt, hogy a hajógyár ezt a több mint három millió forintot költött külföldi vállalkozóra bízta. A szövetség választmányai mai ülésében elhatározta, hogy ebben az ügyben sürgős felterjesztést intéz a kereskedelemügyi miniszterhez azzal a kéréssel, hogy azt a nagy sérelmet, amelyet a hajógyár ipari érdekeinken és a magyar műszaki ipar érdekeinként, orvosolja, mert lehetetlen dolognak tartja a szövetség, hogy a miniszter jóváhagyjon egy olyan szerződést, amely ezzel a munkával külföldi vállalkozó céget akar megbízni. A szövetség egyúttal azt a kérelmet terjesztette a kereskedelemügyi miniszter elé, hogy a magyar iparnak és vállalkozásnak teljes elégtételt szolgáltatasson azzal, hogy a külföldi vállalkozóval megkötendő szerződést nem hagyja jóvá és újabb, kizárólag magyar vállalkozók részvételével megtartandó versenytárgyalást rendel el.

Az állatjárványok. A múlt hét ismét rontott a már-már szépen javuló helyzeten. A lépfene és a rühkór léptek föl ismét nagyobb erővel s az állategészségügyi hatóságoknak ugyancsak erőteljes védekezésre kell szorítkozniuk, ha a kórok terjedését meg akarják akadályozni. A ragadós száj- és körömfájásban, ugyancsak a sertésveszében újabb betegedés nem fordult elő. Magyarország állategészségügyét egyébként a következő hivatalos kimutatás tárja elénk:

A betegség neve	Összesen közleg udvar		A múlt héttől képest több közleg udvar		kevesebb közleg udvar	
Lépfene	111	115	10	6	—	—
Veszétség	164	173	—	—	3	2
Takonykór	29	31	—	—	—	—
Száj- és körömfájás	5313	25861	—	—	301	3423
Juhhimlő	62	212	—	—	7	16
Ivartszervi hólyagos kiütés	8	15	—	—	—	—
Rühkór	79	166	7	70	—	—
Bivalyvesz	2	2	1	1	—	—
Sertésorbanca	71	117	—	—	6	22
Sertésvesz	396	1180	—	—	43	108

A Budapesti Bank új igazgatósági tagjai. A Budapesti Bank Részvénytársaság a hó 11-én tartja idei rendes közgyűlését. A közgyűlésen három új igazgatósági s két új felügyelő-bizottsági tagot választanak. Az igazgatóság új tagjai lesznek: báró Radvánszky Antal, dr. Glücksthal Sámuel és Brössler Ignác, a felügyelő-bizottságba beválasztják dr. Láng Ignác orvost és Grünbaum Jakabot.

Az Építőmesterek Szövetségének bomlása. Az Asztalosmesterek Szövetsége kimondotta, hogy az összes asztalosmesterek kilépnek az Építőiparosok Országos Szövetségéből. Ez a határozat csak következménye annak, hogy az asztalosmesterek nemrég kollektív szerződést kötöttek munkásaikkal, mert az építőiparosok szövetsége megtilt tagjainak mindennemű megegyezést a munkásokkal. A szövetségnek ez a tiltó parancsa hosszú elkeseredett harczoknak volt az okozója, mely az asztalosipart nemcsak megbénította, de majdnem teljesen tönkretett sok asztalosmestert. Az asztalosmesterek tehát jobbnak találták elszakadni a szövetségtől, munkásaikkal szerződést kötni s ezt ma hivatalosan tudatták a szövetséggel. Az asztalosmesterek egyúttal felhívást intéztek munkásaik-

hoz, akikkel ezt a kilépést tudatják s felhívják őket, hogy miután most már senki sem bontja meg a munkások és munkaadók közötti békét, elvárják a munkásoktól, hogy ők is azon lesznek, hogy a béke fenmaradjon s nem fognak újabb harcot indítani a munkaadók ellen. A munkások között természetesen nagy örömet keltett az Építőiparosok Szövetségének — amelyet a munkások csak kutyaszövetségnek neveznek — bomlása. Minden valószínűség szerint legközelebb a lakatosmesterek, akik hosszú harcz után szintén szerződést kötöttek a szövetség tilalma ellenére, szintén kilépnek onnan.

Az Esztergom-Szászvárosi Kőszénbánya Részvénytársaság igazgatósága ma tartott ülésében megvizsgálta és megállapította az 1910. évi zár számadásokat. A nyereség- és veszteségszámla jelentékeny leírások után 1909. évi áthozatallal együtt 426.208.36 korona tiszta nyereséget mutat. Az igazgatóság a február 22-re egybehívott közgyűlésnek azt fogja javasolni, hogy részvényenként 10 korona (5 százalék) osztalékot adjon. Az igazgatóság az elért eredmények és az elkészített előirányzatok alapján meglehetősen konstatálta, hogy a társaság viszonyai konszolidálódtak és hogy a több évi megszakítás után most megkezdett osztalékfizetés a jövőre is biztosítottak látszik.

Fizetéképtelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetéképtelenségeket közli: Halász Armin kereskedő Sátoraljaújhely; — Winterstein Simon vegyeskereskedő Győr; — Ellmann Testvérek kereskedő Nagyszalonta; — Mika József vászonkereskedő Zágráb.

Üzletvezetés Nagyváradon. Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter ma délelőtt a képviselőházban Nagyvárad harminczötödik küldöttségét fogadta. A küldöttség nevében Hlatky főispán arra kérte a minisztert, hogy az 1911. évi költségvetésbe felvett államvasuti üzletvezetőségek egyikét Nagyváradon állítsa föl. A miniszter megígérte, hogy a nagyváradiak kérését a legnagyobb jóindulattal fogja kezelni. A küldöttség tagjai a választ éljenzéssel vették tudomásul.

Egybehívott közgyűlések.

(A zárjelben levő kelet azt jelenti, hogy a részvények deponálására ez az utolsó nap.)

- Február 7. Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű r. t. rendk. kgy.) tokeemelés, d. e. 10 óra.
- Budapest-Lipótvárosi tkp. (r. k.) d. u. 4 ó.
- Február 11. Budapesti Bank Rt. (r. k.) d. e. 12 ó.
- Pesti Hengermalom r. t. (r. k.) d. e. 11 óra.
- Február 14. Országos Iparbank r. t. (rendk. kgy.) d. e. 10 óra tokeemelés.
- Február 14. Általános Bank r. t. (r. k.)
- Február 18. Hazai Bank rt. (r. k.) d. e. 12 óra (febr. 8.)
- Pesti Magyar Kereskedelmi Bank (r. k.) d. u. 5 (február 15.)
- Magyar Bank és Kereskedelmi r. t. (r. k.)
- Február 20. Salgótarjáni kőszénbánya r. t. (r. k.) (február 11.)

Akar Ön szellemes lenni? Akar a társaságban tekintélyhez jutni? Akarja, hogy kellemes társalgónak tartják? Olvassa el a **"Társasági művészet"** rendkívül érdekes könyvet! Megtudhatja ebből, mint viselkednie, hogy férfit, nőt, alavalt, felebarátot egyaránt megbájosson! Korrekst utmutatója lesz az **élet minden helyzetében**, balokon, bankettelnél, esküvőkön, stb. stb. Áttekinthető kivonatot (tartalomjegyzéket) ingyen, bérmentve küld **DEÁK**, Budapest, Rákóczi-ut. 20.

TŐZSDÉK

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, február 6.

A Készárupiaczon ma kifejezetten szilárd volt az irányzat. Bőséges kínálat mellett a malomok igen jó vételkedvet mutattak és mérsékeltén magasabb árak fizetése elől sem zárkóztak el egészen. Mivel másrészt az árubirtokosok nem voltak valami nagyon rátartósak, igen élénk forgalom fejlődött ki, amelynek a folyamán mintegy 66000 q buza kelt el a szombatinál 5 fillérrel drágább árakon. A legdrágább eladási ár 12 kor. volt 80 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 11.35 korona 74 kilós pancsovai buzáért. Egyéb gabonaművek közül a rozs és a tengeri 10 fillérrel drágább, a zab változatlan, az árpa szilárd. Forgalmába került: 700 q rozs 7.85—7.92 és fél koronás árakon, 200 q zab 8.70 koronás áron és 500 q tengeri 5.80 koronás áron. A határidőpiazcon a mai üzlet barátságos hangulattal és a szombati zárlatnál némileg magasabb jegyzésekkel indult meg. A forgalom folyamán változó volt az irányzat. Kezdetben igen élénk forgalom mellett még tovább emelkedtek az árfolyamok, amelyek később aztán nyereségi realizálásokra legyöngyültek kevésbé. Igen szilárd volt ma a májusi tengeri, amely ciklusban sürgős fedezések és élénk véleményes vásárlások voltak napirenden. Az áprilisi buza 2 fillérrel a tegnapielőtti zárlaton fölül, 11.48 koronán indult, 11.52-ig még tovább emelkedett, aztán 11.43-ig ment vissza és zárlatkor 11.44 koronán maradt. A szombati zárlathoz viszonyítva, végeredményképen ma az áprilisi buza 3 fillérrel, az októberi buza 1 fillérrel, az áprilisi zab 5 fillérrel gyöngyült, az áprilisi rozs 2 fillérrel, a májusi tengeri 3 fillérrel javult.

A készárúüzlet jegyzéke a mai tőzsdén a következő volt:

Éruza	kilós	ár 100 kg.	kilós	ár 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	23.35—23.70
"	76	22.80—23.15	80	23.45—23.80
"	77	23.05—23.45	81	—
"	78	23.25—23.55	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	23.20—23.50
"	76	22.65—22.95	80	23.25—23.60
"	77	22.90—23.25	81	—
"	78	23.05—23.35	82	—
Festvidéki	75	—	79	23.25—23.60
"	76	22.75—22.95	80	23.30—23.70
"	77	22.90—23.35	81	—
"	78	23.10—23.45	82	—
Bánsági	75	—	79	23.20—23.65
"	76	22.55—22.95	70	—
"	77	22.85—23.20	81	—
"	78	23.10—23.35	82	—
Décskai	75	—	79	—
"	76	22.75—23.00	70	—
"	77	22.90—23.25	81	—
"	78	23.25—23.45	82	—
Rozs I-rendű új	—	—	—	16.00—16.10
középműnségű új	—	—	—	16.85—17.05
Árpa takarmány I-rendű	—	—	—	16.50—17.00
II-rendű	—	—	—	15.90—16.40
Zab I-rendű	—	—	—	17.50—17.80
II-rendű	—	—	—	17.10—17.40
tengeri belöldi ó	—	—	—	11.60—12.00
"	"	"	"	"

Kötetett:

Buza, Tiszavidéki: 400 q 80 k 23.90 K felső, 200 q 79 k 23.90 K felső, 1700 q 79.5 k 23.90 K, 100 q 79 k 23.90 K, 100 q 79 k 23.90 K, 2400 q 78.5 k 23.90 K, 1000 q 78 k 23.90 K, 15000 q 78 k 24.— K, 400 q 78 k 23.80 K, 5600 q 77.8 k 23.75 K, 500 q 77.8 k 23.75 K, 400 q 77.5 k 23.80 K, 1000 q 78 k 23.90 K, 400 q 79 k 23.90 K, 250 q 77.5 k 23.90 K, 100 q 77 23.50 K, 100 q 76.5 k 23.20 K.

Tiszavidéki: 150 q 76.5 k 23.20 K, 400 q 77 k 23.10 K.

Fejérmegyei: 2000 q 78.2 k 23.80 K, 300 q 78 k 23.70 K, 450 q 77.5 k 23.40 K, 150 q 75 k 23.40 K.

Pestvidéki: 400 q 79 k 23.80 K, 200 q 79 k 23.70 K, 400 q 78.5 k 23.75 K, 600 q 77.5 k 23.60 K, 325 q 77 k 23.30 K sárga, 110 q 76 k 23.20 K, 300 q 77 k 23.10 K, 100 q 75 k 23.— K.

Felsőmagyarországi: 9500 q 79 k 23.80 K.

Pancsovai: 6000 q 74 k 22.70 K.

Bánsági: 5500 q 74.7 k 22.70 K.

Rozs: 200 q 15.55 K, 300 q 15.80 K, 200 q 15.60 K kp. pp.

ÖN MAGÁNAK

ellensége, ha üzleti költségeit csökkenteni nem

igyekszik.

Kérjen mintákat sokszorosító viaszpapiros és festék

dobozárunkból Roneo vagy bármely más rendszerű sokszorosító gép számára.

Áraink és minőségeink minden versenyen felül állnak.

ZILAHAI és SZABÓ Irógép és Irodaberedézési szaküzlete

Budapest, VI. kerület, Mozsár-utca 9. szám.

Réztisztító pasztánk felülmúlhatatlan! Sokszorosító- és irógépszalag-festékes kezeket pillanat alatt tisztít.

Telefon 139—90.

Telefon 139—90.

Zab: 200 q 17.40 K kpf.
Tengeri: 500 q 14.60 K kpf pp.
Az árak 100 kilogramonként, koronaértékben értendők.

A határidőpiacon kötetett:

Table with columns for commodity names (Buza, Rozs, Tengeri májusra, Zab) and their prices for different dates (1911-re).

3 Óra 30 percet korábban:

Table with columns for commodity names (Buza, Rozs, Tengeri májusra, Zab) and their prices for a specific date (1911-re).

Budapesti gabonaforgalom.

1911. február 3-tól 1911. február 5-ig.

Table with columns: Értékelt, Elszállított, méter mássa. Rows for Buza, Rozs, Arpa, Zab, Tengeri, Liszt, Körpe.

Értéktőzsde.

A mai előtőzsdén szilárdan indult az üzlet, később azonban az árnyereség az egész vonalon elveszett, mert abécsei arbitrázs inkább eladott, mint vásárolt.

olesőbb áron folyt a vásár. A helyi árupecsét nyugodt, tartott volt. A járadékpiac ma is üzletelen, változatlan volt.

Az előtőzsdén kötetett: Osztrák hitelrészvény 677-678, Magyar hitelrészvény 869.75-871.25, Osztrák-magyar államvasút 748, Déli vasút 116, Jelzalog bankrészvény 507.50-508, Rimamurányi vasműrészvény 688.25-689.

A déli tőzsdén kötetett: Osztrák hitelrészvény 676.50-677, Magyar hitelrészvény 868-869.75, Osztrák magyar államvasút-részvény 746.75, Déli vasút 115.50, Jelzalog bankrészvény 507.75-508.50.

Az utőtőzsdé irányba változatlan árfolyamok mellett nyugodt maradt. Kötetett: Rimamurányi 687.25-688, Városi villamos 403.50, Magyar bank 763.50-765.

Bécsi gabonafőzsde.

Bécs, január 6. (Saját tudósítónktól.) A külföldi árjegyzések és a hideg időjárás következtében az irányzat valamivel szilárdabb lett.

Jegyzetelt buza: Tiszavidéki 12.25-12.75, báni 11.95-12.40, székesfehérvári 12-12.40, mosoni és győri 11.60-11.95, felsőmagyarországi és csepeli 11.60-12, déli vasúti 11.55-11.95.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, február 6. A külföldi szilárd árjegyzések hatása alatt és mivel a heti ellátáskor pénzösség jelentkezett, az előtőzsde szilárd irányzattal és

élénk forgalommal nyílt meg. Kulisszértékek közül Skoda-részvények jelentékenyen emelkedtek, de egyébként a piac némileg nyugodtabb lett.

10 óra 45 perczkor. Osztrák hitel 678.50, Magyar hitel 870, Laenderbank 539.50, Union 644.50, Államvasút 747.75, Déli vasút 114.75.

1 óra 30 perczkor. Osztrák hitel 676.50, magyar hitel 870, Laenderbank 539.50, Union 643.50, Anglo 327.50, Bankverein 567.50.

Ecs, febr. 6. (Magyar értékek zárlata). 4 százalékos arany-járadék 111.65, Tiszai és szegedi kölcsön-sorsjegye 156, Magyar hitelbank részvénye 867.50.

Fécs, febr. 6. (Osztrák értékek zárlata). 4.2 százalékos papír-járadék 93.05, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.10, 1860-as sorsjegye 327.40.

KULCSÁR SÁNDOR Bronzárú- és csillárgyár. Világító testek légszesz., aczotylon- és villamos világításra. Budapest, VI., Dessoefly-utca 9-11. Ulcso gyári arak. Telefon 25-44.

Budapesti értéktőzsde. 1911. február hó 6-án.

Main table with columns: Mai záró árfolyam (PéNZ, ÁRU), Államadósság és más kölcsönök, Bankok részvényei, Különbeféle vállalatok részvényei, Bányák és téglagyárak részvényei, Közlekedési vállalatok részvényei, Biztosítói társaságok részvényei, Sorsjegyek, Pénznemek és váltók árfolyama, Vasművek és gépgyárak részvényei, Könyvnyomdák részvényei.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, február 6. (Értéktőzsde.) A vasipar helyzetéről szóló kedvező jelentések hatása alatt a tőzsde az új hét elején szilárdan indult, de az üzlet, mely eleinte sok helyütt igen élénken alakult, később lényegesen csökkent, mert az itteni bankkamatlábnak csupán 1/2 százalékkal való csökkentése esalódást okozott és tartózkodásra adott okot. Az érdeklődés középpontjában ismét bányaeértékek állottak, melyek jelentékeny javulást értek el. Előnyben részesültek Laura-kohó és harpeniek, utóbbiak oly hírekre, melyek kielégítő féltévi zárlatról szóltak. Bankok iránt is élénk kereslet volt, különösen a Deutsche Bank részvényei. Vasutak közül csak a Santung-vasut részvényei voltak szilárdabbak, gőzhaós és villamosági részvények el voltak hanyagolva. A szabad forgalomban az Aumetz-Friede kohó részvényeket, kapcsolatban a vállalat kedvező helyzetéről szóló jelentésekre, ismét élénkebben adták-vették. Hivatalos zárlat után az üzlet az árfolyamok sekély változása mellett igen szűk határok között játszódott le. Erősebben csupán varsó-bécsi vasut csökkent, realizációk következtében. A készáruipiac ipari értékei szilárdak voltak. Napi pénz 4 százalék és alább, magánkamatláb 3 1/2 százalék.

Berlin, febr. 6. Zárlat. (Saját tudósítónktól) Zárlatkor jegyezték: 4.2 százalékos papírjárdék —, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 99.— osztrák hitelrészvény 213.10 Déli vasut 2.50, orosz bankjegyek 216.—, 4 százalékos új orosz kölcsön 146.— Disconto Comandit 195.5— Dinamitruszt 187.37, Harpeni 190.40. Unifikált török járdék 94.20, 4.2 százalékos ezüstjárdék —, 4 százalékos magyar aranyjárdék 94.—, Magyar koronajárdék 92.10, Osztrák-magyar államvasut 157.75 Bécsi váltóár 85.15, Olasz járdék —, Alt. villamosági Edison 263.8—, Gelsenkircheni 211.10 Laurakohó 175.30.

Frankfurt, febr. 6. Zárlat. 4.2 százalékos papírjárdék —, 4 százalékos osztr. ar-jár. 98.90. Magy. ar-jár. 94.10 Osztr. hitelint. részv. 213.—, Osztrák-magyar államvasut 158.—, Eszaknyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.35, Bécsi Bankverein 142.62. Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön 77.6—, 4.2 százalékos ezüstjárdék 93.10, Osztrák koronajárdék 93.20, Magyar koronajárdék 92.25, Osztrák-magyar bank 133.50, Déli vasut részvény 205.18, Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 85.16, Párizsi váltóár 81.30, Union bankrészv. 160.—, London, febr. 6. Angol consol —.

Hamburg, febr. 6. (Zárlat.) 4.2 százalékos ezüst járdék 96.9—, 1860. sorsjegy —, Déli vasut 20.65 4 százalékos aranyjárdék 93.30, Osztrák hitelrészvény

213.15, Osztrák-magyar államvasut —, Olasz járdék 102.4—, 4 százalékos Magyar aranyjárdék 94.25.

Páris, febr. 6. (Zárlat.) 3 százalékos francia járdék 97.65, Osztr. aranyjárdék 101.15 Magyar arany járdék 96.0—, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 5.5—, 3 1/4 százalékos Olasz járdék —, Déli vasuti elsőbbségi kötv. 286.—, 5 százalékos marokkói járdék 5.4—, 4 százalékos 1890. román kölcs. 97.10, 4 százalékos amort. románjár. 1905. 34.5—, 5 százalékos orosz járdék 105.35, 4 és fél százalékos 1903. orosz járdék 10.1—, 4 százalékos spanyol jár. 94.35, 4 százalékos unifikált török jár. 93.92, Török sorsjegy 2.—, Török dohányrészvény 998.— Osztrák földhitelintézet 1426, Osztr. Länderbank 592.— Magyar jelzálogbank —, Banque de Paris 1846, Banque Ottomane 701.—, Osztrák-magyar államvasut 81.5—, Déli vasut 120.—, Meridionalvasut —, Hartman gépgyár —, Rio Tinto —, Sucrerie d'Egypte 92.—, Tula 434.—, Urlikányi kőszén 187.—, Chartered 46.75, De Beers 48.—, East Rand 195.50, Jagersfontein 216.50, Trans. Land Comp. 6.7—, Váltó Amsterdamra (rövid) 204.18, Váltó német piacokra (rövid) 130.5—, Váltó Bécsre (rövid) 105.—, Váltó Belgiumra (rövid) 1/10, Olasz aranyváltó rövid 2/10, Váltó Svájcra (rövid) —, Csekk Londonra 253.05, Magánkamatláb 3 1/2.

Üzleti tudósítások.

Kőbányai sertéspiac.

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül — fill. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 157—159 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kilogramm terjedő sulyban, 162—166 fillér, Közép (páronként 240—280 kgr.) 170—173 fillérig.

Sertéslétszám: 1911. évi február hó 3. napján volt készlet 16965 darab. — 1911. február hó 4—5-én felhajtott 132 drb, — 1911. február 4—5-én elszállított 259 drb, 1911. február hó 6. napjára maradt készletben 16845 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: csendes.

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és közbiztonsági igazgatóságától 1911. február 6-án. Előző napi eladatlan maradvány 869 drb sertés, 49 drb süldő, 1 drb malacz. Mai felhajtás 1355 drb sertés. Összesen 2224 darab sertés, 49 drb süldő, 1 drb malacz. Eladatott 1849 darab sertés. Mai maradvány 375 drb sertés, 49 drb süldő, 1 drb malacz.

Árjegyzés. Zsirtsertés. Öreg I. rendű 350 kgr. felül elsősulyban —, életsúlyonással 145—160 fill. Öreg II. rendű életsúlyonással 150—156 fill. Öreg silány életsúlyonással 144—150 fillér. Fialat nehéz 300 kgr felül életsúlyonással 156—174 fillér. Fialat közép életsúlyonással 154—178 fillér. Fialat könnyű

120 kg.-ig életsúlyonással 162—180 fillér. Hussertés könnyű 140—300 kgr.-ig életsúlyonon. 168—178 fillér. A vásár irányzata élénk. Az árak változatlanok.

Bécsi vágómarhavásár.

(Saját tudósítónk telefonjelentése.) A st. marxi központi vásárcsarnokban ma megtartott marhavásáron felhajtott 3692 drb magyar, 562 drb galicziai, 558 drb németországi.

Jegyzések kilogrammonként élő sulyban: III. minőségű 76—88 fill., galicziai hizókkör I. min. 110—119 fillér, II. min. 96—108 fill., III. min. 90—94 fill., német hizókkör I. min. 106—116 fillér, II. min. 96—106 fill., III. min. 90—94 fill., legelő ökr 78—90 fill., silányabb — fill., bika 78—102 kor., tehén 56—66 kor., 100 kilogrammonként, a fogyasztási adóval együtt.

Kőbányai sertéspiac.

Február 6. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli) 157—159 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kgr.) 162—166 fillér. Magyar szedett: Közép: (páronként 240—280 kgr.) 170—173 fillér. Sertéslétszám: 1911. évi február 3. napján volt készlet 17,965 drb. 1911. év február 4—5. napján felhajtott 139 drb. 1911. év február 4—5. napján elszállított 259 drb. 1911. év február 6. napjára maradt készlet 16845 drb. A hizott sertés üzletirányzata csendes.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Parcellázás a főváros VII. kerületében.
Az Erzsébet királyné-ut tőzsom-sédságában, a villamos mentén.
Eladás 6 évi részlettörlesztésre.
Utca rendezés, csatornázás, víz- és gázvezeték már munkába vétetik. Magánosok, iparosok vagy fuvarosoknak közelsége és jó közlekedése miatt nagyon alkalmas.
Bővebb felvilágosítás kapható a tulajdonosnál:
Békesi József Irodájában. Budapest, VII. ker., Almasi-utca 1. Telefon 57-42.

GÁRDÁHUSZÁROK

— REGEL. —
Írta: **E. SCYRBOV.**

Arccokon látszott a rémület s bár nagy volt a bizalmuk a győzelem iránt, most mindenki félt. Tudták, hogy Blücher vezeti az ő fiaikat, tudták, hogy a braunschweigi herceg is a táborban van, de a francziák győzhetetlen híre megremegtette mindnyájuk szívét. Szinte fellelegzettek, mikor egy órai pihenés után a fehérlasok felszedték sátorfájukat s megindultak tovább a porosz birodalom felé.

— Az uton semmi különös nem történt. Ellenségnek sehol nem látták hírét sem az előre küldött csapatok. Már három napja voltak uton s már Gerához közeledtek az előcsapatok. A jelentések pedig napról-napra egyformán hangzottak: „Minden nyugodt ellenség támadásra nincs kilátás.”

Davost a parancsnok, már toporzékolt dühében s már-már kelezését sejtett, mikor a császári futár megérkezett. A zárt parancsban a főhadtest állása volt leírva s egy utasítás, mely az előrenyomulást siettetette. A ezél tehát Berlin, — mondotta Davost. — Nekünk tehát Gerából Altona felé kell venni utunkat.

Gyönyörű őszi alkonyat volt, mikor az előre küldött kúrraszírok megközelítették Gerát.

— Itt kell éjjelre maradnunk, — jelentette ki Viktor. — mert gyors iramunkat a tüzéség és a gyalogság nem bírja követni. Az előretolt őrségeknek kiadta a parancsot, hogy a falun túl üssenek tanyát s a magaslatokat szállják meg, míg ő maga elszállásolja legénységét a faluban. Marmout őrmestert négy kúrraszírral kiküldötte, hogy

kvártélyt szerezzen a legénységnek, ő maga pedig csapatával a község háza elé vonult. A falu már csendes volt s a lakosság riadtan szaladt össze, mikor megtudta, hogy katonák érkeztek. Könyörögtek, hogy ne hántsák őket s a kapitány alig tudta megnyugtanni a felzaklatott kedélyeket.

Közben Marmout is visszaérkezett s jelentette, hogy a tisztek jó része elfér a grófi kastélyban, a melléjük beosztott legénység pedig a közeli gazdasági épületekben. Egyszermind kijelentette, hogy a kastély magaslaton áll s így alkalmas arra, hogy az országotat mindkét oldalról figyelemmel lehessen kísérni s amellettel teljes kényelmet nyujt.

— Ki lakja a kastélyt? — kérdezte Viktor.

— Az özvegy grófné — felelte Marmout és egy kisasszony.

— Beszéltél velük?

— Nem. Egy szolgálóval izent be, hogy a földszintet és az emelet egy-két szobáját nagyon szívesen átengedi annál is inkább, mert nem használja senki azokat.

— Rendben van. A többiek hol vannak elszállásolva?

— A közeli házakban s a gazdasági épületekben, — felelte az őrmester.

Viktor a csapat felé fordult. A parancsnokságot átadta Grandmorainé. Ő maga pedig Marmouteal és néhány közlegényvel elindult az őrségek megsejtelésére. A kastély előtt lovagoltak el, s mikor Marmoute figyelmeztette, hogy itt szállásolta el, ő maga is úgy találta, hogy a hely nagyon alkalmas.

— Tehát lesz egy nyugalmas éjjelünk, — sóhajtott.

Aztán tovább lovagolt az őrmesterrel ki a mezők felé.

Grandmorain a kastély előtt felállította az őrséget, a kastélyban rendelkezésükre bocsájtott termék egyikét kijelölte a szolgálat-

tevő őrmester számára. Blanchard, a morózus szélesvállu őrmester elmosolyodott, mikor meglátta az ágyat.

— Hej-haj! — csak ennyit mondott, de aki ismerte, az jól tudta, hogy mit jelent ez a kijelentés.

— Blanchard! itthon vannak a házbéliek? — kérdezte végül a hadnagy.

— Nem tudom, hadnagy ur! — felelte az őrmester. — De azonnal utánna nézek.

— Jól van. De siessen, mert beszélni akarok velük az élelmezés miatt.

Az őrmester eltávozott, de kis vártatva visszatért azzal, hogy a ház tulsó szárnyában talált egy hölgyet meg egy idősebb urat. A férfi nem beszéli a francia nyelvet, de a nő felvilágosítást adott. Kijelentette, hogy mindent rendelkezésükre bocsájt, ami a házban található.

— Nagyon furcsa személy, — folytatta az őrmester s aztán egészen a hadsegéd füléhez hajolva, annak a nézetének adott kifejezést, hogy minden valószínűség szerint kém.

— Miből sejtji? — kérdezte a hadnagy izgatottan.

— Hát igen különös dolog. — Azt kérdezte, hogy a gárdisták erre jönnek-e?

— Mit felelt?

— Azt mondtam, hogy nem tudom, milyen csapatok vannak beosztva a hadtesthez.

— Kérdezze meg azonnal, hogy fogad-e a kisasszony.

Az őrmester ismét eltávozott. Most már látszott rajta az izgatottság. Ugy gondolta, hogy valami nagy dolognak jött nyomára s felfedezésével szolgálókat tehet hazájának. Rövid idő múlva visszajött s jelentette, hogy a kisasszony szeretne beszélni a parancsnokkal.

(Folyt. köv.)

VIZALLÁS.

Table with columns for location (e.g., Dunas, Szeged, Győr), date (febr. 4, febr. 6), and scores for various subjects.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Február 5. —

Kinevezések. A földmiveltésügyi miniszter a gazdasági műszaki hivatal létszámában Munkácsy Sándor főmérnököt műszaki tanácsosná, Moser István, János...

az igazságügyminiszter Tomcsányi Albert dr. budapesti törvényszéki joggyakornokot a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszékhez és Tóth János dr. budapesti I—III. ker. járásbírói dr. Vaisz-féle alapítványi joggyakornokot a budapesti büntetőtörvényszékhez jegyzőkké;

a vallás- és közoktatásügyi miniszter Bod. Pétert, a nagyszabeni állami polgári leányiskola igazgatójával megbízott állami tanítóképző-intézet, továbbá Oberoly János, Erdélyi Lajos dr. és Bittenbinder Miklós budapesti állami tanítóképző-intézet tanárokat, valamint Balázs Endre máramarosszigeti és Snael Ferencz budapesti állami tanítóképző-intézet tanárt kinevezte a VII. fizetési osztály 3-ik fokozatába.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter Exner Leó hódmezővásárhelyi állami övönöképző-intézet, ezenkívül Versényi Gábor kolozsvári, Kriech Jenő lévai, Thaisz Lajos losonci, továbbá Horvay Ede, Standó Béla és Stepanko Albert budapesti, valamint Menich Antal pozsonyi állami tanítóképző-intézet tanárokat, végül Lubinszky Emília budapesti állami tanítóképző-intézet tanitónőt és Málnai Mihály dr. budapesti országos izr. tanítóképző-intézet tanárt a VII. fizetési osztály 3. fokozatába;

Szaryassy Margit, Korchimárosné Buzogány Mária és Jubáné Polereczky Jolán budapesti Erzsébet-női iskolai felsőbb leányiskolai tanitónőket, továbbá Nyakas József bajai állami tanítóképző-intézet tanárt, azután Csizsár Sándor és Kun Alajos budapesti, Svarba József lévai, Somló Bertalan máramarosszigeti állami tanítóképző-intézet gyakorló iskolai tanitót, végül Major J. Gyula budapesti országos izr. tanítóképző-intézet gyakorló iskolai tanitót, végül Major J. Gyula budapesti országos izr. tanítóképző-intézet tanárt a VIII. fizetési osztály 3. fokozatába;

Bock Ida, Ulrich Vilma, Erős Ilona, Fischerné Szében Antónia és Tamássyné Gálb Anna budapesti Erzsébet-női iskolai felsőbb leányiskolai tanitónőket, továbbá Gyémánt Miklós pápai, Barcsai Károly temesvári, Pócsa József bajai, Hudegh Béla zánóváraljai, Schönvizer János iglói állami tanítóképző-intézet gyakorló iskolai tanitót, valamint D. Veres Julia pozsonyi, Berényi Irén győri és Tabódy Ida pozsonyi állami tanítóképző-intézet tanitónőket a IX. fizetési osztály 2. fokozatába;

végül Hary Vilma és Dulez Irma budapesti Erzsébet-női iskolai felsőbb leányiskolai, valamint Révész Györgyné sepi-szentgyörgyi és dr. Ferenczné Zakariás Mária kolozsvári állami tanítóképző-intézet tanitónőket a X. fizetési osztály 3. fokozatába nevezte ki.

A marosvásárhelyi ítélőtábla elnöke Gráczy Ferencz dr. dícsoszentmártoni lakos ügyvédjelöltet a marosvásárhelyi ítélőtábla kerületébe díjtalan joggyakornokká;

a pécsi ítélőtábla elnöke Gebhardt Antal dr. pécsi lakos ügyvédjelöltet a pécsi ítélőtábla kerületébe díjtalan joggyakornokká;

a marosvásárhelyi törvényszék Seibriger Emil dr. marosvásárhelyi lakos ügyvédet a törvényszék területére a német nyelvre állandó hites tolmáccsá;

a temesvári törvényszék Hemmen János dr. ügyvéd ujaradi lakost az ujaradi járásbíróshoz állandó német tolmáccsá nevezte ki.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter Halál Vendel zalaegerszegi lakos, valamint Kiskoru János nevű fia „Berényi“-re, Kiskoru Grünhut Jakab budapesti lakos „Gárdonyi“-ra, Csekő Géza illés budapesti lakos „Pálkás“-ra, Kiskoru Abrudán János brassói

lakos „Árpád“-ra, Friedmann Jenő budapesti lakos „Fenyő“-re, Kron Imre budapesti lakos családi nevének „Kallós“-ra kért átváltoztatását megengedte.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter Joó Andor községi járásbírósi jegyzőt a jászberényi járásbíróshoz helyezte át.

Pályázatok. A győri, a nyitrai és a rózsashegyi törvényszékek elnökehez 1—1 jegyzői állásra két hét alatt; a szolnoki törvényszék elnökehez az abádszalóki járásbírósnál betöltendő telekkönyvezetői állásra két hét alatt; a besztekerébányai törvényszék elnökehez az ottani járásbírósnál betöltendő jegyzői állásra két hét alatt; a kaposvári törvényszék elnökehez a csurgói járásbírósnál betöltendő albirói állásra; Sopron város tanácsához irnoki állásra február hó 15-éig; a kolozsvári törvényszék elnökehez albirói állásra két hét alatt; a nagyváradai törvényszék elnökehez jegyzői állásra két hét alatt nyújthatók be szabályszerűen fellestelt kérvények.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése

Hazánkban az utóbbi 24 óra alatt az ország keleti felén, meg az északnyugati megyékben leginkább a határon és szórványosan a Dunántulon is fordult elő havazás; a csapadék mennyisége többnyire a határmegyékben meghaladta az 5 mm-t s néhol a 10 mm-t is. A hőmérséklet nappal kissé magasabb volt, mint az előző napon és a maximum 8 C. fok volt Fiumében, a minimum pedig —11 C. fok Tatrafüreden. Számos helyen viharos szél uralkodott hófúvással.

Prognózis a következő 24 órára

Elvétve, inkább csak keleten, havazás és hószüvedés várható.

(Sürgönyprognózis: Elvétve csapadék, hidegebb.)

Table with columns: Allomás, Legnagyobb hómm. 700 +, A hőmérséklet Celsius szerinti, Szélirány és erője, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmérséklet max. min.

EGYETERTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatal igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

A „Pesti Victoria gőzmalom“

t. cz. részvényesei tisztelettel meghívotnak a

f. évi február 13-án, hétfőn, d. u. 3 órakor,

a Magyar Fővárosi Malomegyesület helyiségeiben (V. ker., Mária Valéria-utca 12. szám, II. emelet) tartandó

44. rendes közgyűlésre.

NAPIREND:

- 1. Két részvényes megválasztása a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére.
2. Az igazgatóság évi jelentése, a felügyelő-bizottság jelentése, az 1910. évi mérleg jóváhagyása és a felmentvény megadása.
3. Nyereség hovatfordításának és az osztaléknak megállapítása.

Azon t. cz. részvényesek, kik ezen közgyűlésen résztvenni kívánnak, az alapszabályok 24. §-a értelmében*) tartoznak részvényeiket a szelvényekkel együtt legkésőbb f. évi február 10-éig a társaság pénztáránál (V. Ujpesti rakpart 22.) letéti elismervény ellenében, mely egyuttal belépti jegyül szolgál, letétbe helyezni. Ugyanott február 6-ától kezdve a felügyelő-bizottság évi jelentése a mérleggel együtt a t. cz. részvényesek rendelkezésére áll.

Budapest, 1911. február 4.

Az alapszabályok 24. §-a: „Ugy a rendes, mint a rendkívüli közgyűléseknek csak azon részvényesek szavazatképesek, kiknek részvényei legalább két hónappal a közgyűlés előtt a társaság részvénykönyvében nevékre irattak és kik ezen részvényeket három nappal a közgyűlés előtt a társaság pénztáránál letéti elismervény belépti jegyül szolgálat.”

Meghívó.

A nagymihályi takarékpénztár, ipar és kereskedelmi bank részvényesei az 1911. évi február hó 23-án d. e. 10 órakor az intézet tanácsstermében tartandó

XL. évi rendes közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívotnak.

Közgyűlési tárgysorozat:

- 1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítőinek megválasztása.
2. Az igazgatóság- és felügyelő-bizottság jelentése az 1910. évről.
3. A zárszámadások megvizsgálása és a felmentvény megadása.
4. A nyeresemény felosztása s az osztalék megállapítása.
5. Az igazgatóság jelentése az intézeti házátalakítása tárgyában.
6. 1 felügyelő bizottsági tag választása.
7. Esetleges indítványok tárgyalása.

Az igazgatóság.

Alapszabályaink 43. §-a értelmében a közgyűlésen szavazati jogával élni kívánó részvényes tartozik részvényeit, vagy azok tulajdonjogát igazoló okiratot a közgyűlés előtt 5 nappal az intézetnél letétbe helyezni.

Meghívás.

A „Zólyomi takarékpénztár részvénytársaság“ t. cz. részvényesei meghívotnak az intézetnek 1911. évi február hó 26-án délután 3 órakor a város ház termében tartandó

rendes évi közgyűlésére.

A közgyűlés tárgyai:

- 1. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére kiküldendő bizottság választása.
2. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság évi jelentése.
3. Az 1910. évre szóló zárszámadások és a mérleg bemutatása, felmentvény megadása az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére.
4. A tiszta nyereseménynék s évi osztaléknak mikénti megállapítása.
5. Az alapszabályok módosítása.
6. A kilépő igazgatósági- felügyelő-bizottsági (3 rendes és 1 póttag) és választmányi tagok helyeink választás utján való betöltése.
7. Más, esetleg beérkezendő indítványok tárgyalása.

Figyelmeztetnek a t. cz. részvényesek, miszerint, amennyiben szavazati jogukkal élni akarnak, részvényeiket az alapszabályok 16. §-a értelmében a közgyűlés megtartása előtt 3 nappal — folyó év február hó 22-én déli 12 óráig tényleg mellett az intézet pénztáránál letéti elismervénynek szelvényeseknek.

Zólyom, 1911. január 21-én.

Drottner Pál, igazgató.

SZÍNHÁZAK.

Kedd, 1911. február 7-én.

(NEMZETI SZÍNHÁZ)

A balga szüz.

Színmű 4 felvonásban. Írta: Henry Batallio. Fordította: Abrányi Emil.

Személyek:

De Charance herceg Gál
De Charance K. Hegyesi M.
De Charance Diane Pálffy E.
De Charance Gaston Dessó
Armaury Marcel Odry
Armaury P. Márkus E.
Roux Abbé Pethes
Ketty Kelemen M.
A herceg titkára Szőke
Első pincér Balassa
Második pincér Sugár
Lucy Munkácsi M.

Kezdetű 1/8 órakor.

Fővárosi Városligeti Színház

Kury Kára felleptével

A halhatatlan lump.

Írta: Dörman Felix Zenéjét szerző: Eysler Edmund. Fordította: Hervay Frigyes.

Személyek:

Treytay Lujza Küry K.
Ritter János Sziklai K.
Anna Hudacek
Jankel Róza Lányi E.
Rumpelmayer Kabók
Florian Szalay
Mimi Hidy I.
Baumgartner Lublószy
Reisleitner Bihary
Reisleitner Veszprémi

Kezdetű 1/8 órakor.

M. kir. Operaház.

Lohengrin.

Regényes dalmű 3 felvonásban. Szövegét és zenéjét írta: Wagner. Richard. Fordították: Böhm G. és Ormay F.

Személyek:

Lohengrin Anthes
Elza Medok A.
Ortrud Haselbeck
Telramund Rozsa S.
A király Ney B.

Kezdetű 7 órakor.

Várszínház.

Nincs előadás.

(KIRÁLY SZÍNHÁZ)

Fedák Sári vendégléptével.

Czigányszerelme

Operette 3 felvonásban. Szövegét írta: Bodánszky Robert és Willner A. M. Zenéjét írta: Lebár Ferencz.

Személyek:

Dragutin Péter Papir
Zorika, leánya Bendinor
Jolan, huga Balogh E.
Körösházi Ilona Fedák S.
Józi Raskó
Bolesku Jóni Tóth
Koresmáros Németh
Dimitreanu Csige
Julesa Erdel B.
Mosa Sáfány

Kezdetű 1/8 órakor.

Fővárosi Orfeum

VI. Nagymező-utca 17. sz.

Waldmann Imre igazg.

Ma és minden este

Tenka MERIAN

japáni varázslócsoport.

kutyaszínháza és további 14 attrakció.

Az előadás kezdete 8 órakor.

Jegyelővétel 10-1 és 3-6 óráig a nappali pénztárnál.

HUBERT J.E. cs. és kir. udv. szállító POZSONY

TOST és MOLNÁR

kereskedelmi-, díszítő- és tájkertészete

BUDAPEST, VII. ISTVÁN-UT 50.

Elvállal ablak és erkélydíszítéseket. Kertek, parkok tervezését, alakítását, fenntartását. Alkalmi és állandó díszítéseket. Téli kertek berendezését, minden e szakba vágó munkát. " " " "

Telefon: 88-75. Telefon: 88-75.
Külső telep: Gyarmat-utca 25.

CIMBALMOT

10 koronás részletfizetésre
10 évi jótállás mellett
az általánosan elismert legszolidabb kiszolgálásáról híres

Reményi Mihály

cég

a magyar kir. zene-akadémia házi hangszerkészítője szállít.

Budapest, Király-utca 58. sz.
Arjegyék és prospectus díjtalan.

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÜT 31 TELEFON 110-3

Minden este 8 órakor

a kolosszális februári új műsor ::

General Edward La Vine
a legjobb komikus zsonglőr.

Kornai Berta az Isteni éj
című operettben mint Ámor.

Uj bohózat.

Bros. Carr kreol táncospár

FARFALLA, párisi excentrique; Simon et Paris, ókori kóklerék, trójai falóval. Zelinescu, román tánczosport. Uj Cirkusz és még 8 attrakció.

A ROYAL-CABARET új műsor. Csupa új nagyszerű ének- és táncszám. — Hajnali 5 óráig egyzene (Károly Vincze zenekara) — A legvidámabb budapesti hely. Minden Csütörtök, vasár- és ünnepnap délután 5/2 órakor mecskelt helyére nagy gyermek előadás, az összes attrakciók felleptével.

TYURIN!!

használata után nincs többé baromfivész.

1 nap alatt megszűntet mindenféle vérszt.

Sok számos elismerő bizonyítja, orvosi bizonyítványok igazolják a szer kitérősségét, minden gazdaembernek szüksége van rá. Ahol ezen szert használják, ott baromfivész nincs, s hosszú időre vérsztmentesíti a baromfiakat. 1 nap alatt megszűnteti a vérszt. Minden üveghez külön használati utasítás. Egy liter tartalmazó üveg ára 4 korona. Megrendelhető a főraktárosnál:

Dr. ODOR BÉLA gyógyszerésznél ::
Sürgönyözim: ODOR NAGYENYED. — Naponta / posta-szétküldés. — Szabadalmazva és törvényileg védve.

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

Szenzációs ujdonság!
FEGYVERGYAKORLAT.
A lomniczi csucs tetején

Bohózatok. Írták Glinger és Tauszig, ford. és átd. Steinhardt. Steinhardt, Hunyadi, Szőke Szakáll és elsőrangú külföldi számok. — Ejtéltől reggel 5 óráig cabarett, belépődíj nélkül. — Vasár- és ünnepnapokon délután előadás fél helyárrakkal kezdete fél négy órakor. — Jegyek: d. e. 10-1-ig és d. u. 3-6-ig a mulatóban és egész nap a Hirsch-féle nagytőzsdében Andrássy-ut 19. és a Hungária-fürdőben.

Vasár- és ünnepnap délután előadás fél helyárrakkal. Kezdetű fél 4 órakor.

? Minden szobának dísz.

Szőnyegujdonság!
300/200 cm. nagyságu nyírott Jacquard-szőnyeg elpusztíthatatlan minőségben

6 frt 20 kr.-ért kapható

Szőnyeg-udvar
Király-u. 32. (az udvarban.)
Vidéki rendelések pontosan eszközöltek.

Kiváltunk

ZÁLOGBAN

levő arany- és ezüstékszereket, sorsjegyeket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.

MANNHEIM SIMON ÉS FIA
Budapest, IV., Párisi-u. 5.
(Főpostával szemben.)

Heti műsor:

Február hó	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Várszínház	Vigaszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Fővárosi Városligeti Színház	Uránia	Hangversenyek
8 Szerda	A rajongó Bolzay lány	Lakmé	—	A medikus	Az arckép	Czigányszerelme	A halhatatlan lump	A vasut	Casals Pablo Vigadó (H.)
9 Csütörtök	Bábjáték	Zsidónő	Tudós nők	A testőr	Az arckép	Czigányszerelme	A halhatatlan lump	A vasut	—
10 Péntek	III. Rikhard	Bohémélet Jótékonyceú előadás	—	A medikus	Az arckép	Czigányszerelme	A halhatatlan lump	A vasut	—
11 Szombat	Bábjáték	Isabella-bál	A három testőr	A testőr	Sárga lilium	Czigányszerelme	A halhatatlan lump	Az Országos Szín-művészeti Akadémia előadása.	—
12 Vasárnap	déltűn: A boszorkány este: Bábjáték	A tévedt nő	—	Az ismeretlen táncos A medikus	A kis lord Az arckép	János vitéz Czigányszerelme	A muzsikuskány A halhatatlan lump	—	—

Szén és kocsz nagyban és kicsinyben Salamon Jakab és Társaság

Budapest, V., Erzsébet-tér 5. sz.

Telefonszámok: 73-96, 73-97, 73-98.

SZINHÁZAK.

Kedd, 1911. február 7-en.

MAGYAR SZINHÁZ.

Karenin Anna.

Dráma 4 felvonásban. Irta: Tolstoj után Guitaui.

Személyek:

Karenin gróf Sebestyén
Anna, a felesége G. Kertész E.
Obonszki herceg Kertész
Wroszky gróf Göth
Miajkaja grófné Báthory G.
Cserbatzky herceg Réthel
Serpuchovszky herceg Partos
Levin Papp
Kitty Tóth I.
Tverszkoi hercegnő Csatai J.
Norisztono grófné Gerő I.
Szomatov Huszár
Szomatovné Zala K.
Jachvita hadnagy Vándor
Makhotin Tsuróczy
Tábornok Doh
Nasztja P. Tárnoki G.
Sergiusz Lakos V.

Kezdeté 1/8 órákon.

ÓGYSZINHÁZ.

A testőr.

Vígjáték 3 felvonásban. Irta: Molnár Ferenc.

Személyek:

A színész Csontos
A színésznő Mészáros
Kritikus Szerényi
Színésznő anyja Haras:th H.
Hitelező Vendrey
Szobaleány Molnár A.
Férfolytató Rónaszék

Kezdeté 1/8 órákon.

URANIA SZINHÁZ.

A vasút.

Kezdeté 1/8 órákon.

ROYAL-ORFEUM.

VII. Erzsébet-kört 31.

Este 8 órákor legelsőrangú színházi- és variété-előadás.

Kornai Berta vendég szereplése az Isteni éj című Dostal operetthez. Partnerrei: Szalon-tai Ferike, Palásthy, Barszoni-Sarkadi, General Edward La Vine a világ legkitűnőbb kómikus zsonglőre. Trezi Szűcsné, bohózat. Játsszák: Viola Giza, Solti Hermin, Nemeth Tancsi, Barszoni, Lugossy, Tartalla francia excentrique; Simon et Paris; Zelnesou; Uj Csirkusz.

Bross Carr kreol táncospár Solti Hermin a ka aptúvel és a Palkó notával. Uj kupa! Az apám egy japán. Tréfák szceniozott dalok. Minden csütörtök, vasár- és ünneppal délután 3/4 órákor mérsékelt helyre nagy gyermekelőadás az összes attrakciók fellépésével.

APOLLO-PROJEKTOR

Égészszínház-utca 1-3. Telefon 68-39.

1911. február 6-tól február hó 9-ig a teljeseen új félneti műsor: A havasi vadász (ballada). Brest (francia hadikikötő). — Bandika vállalkozik (tréfa). Rablóhistoria (drámai jelenetek). Tivoli (tájkép). A rendőrségi (kacszagtató mókák). — Arnyánczok (silhouette felvétel). A kakas (burleszk jelenetek). Braganza Johanna (történelmi dráma).

Legközelebbi műsorváltozás csütörtökön, február 9-én. Az első előadás hétköznapokon d. u. 4 órákor, vasár- és ünneppal d. u. 7/4-kor kezdődik.

Miért utánozzák a

DIANA

sósbor-szeszt?

Ma már köztudomású, hogy csakis olyan cikket utánoznak és hamisítanak, melyeket a közönség megkedvel és nagyban vásárol. Mert magától értetődik, hogy olyan cikket nem érdemes utánozni, mely nem fogy és a közönség nem ismer. Manapság egyedül a

Diana-sósbor-szeszt

utánozzák legtöbbször, mert ez a cikkek rövid egy év alatt az egész világot meghódította. Alig van manapság olyan ház, — legyen az bármilyen gazdag, vagy bármilyen szegény, ahol

Egy üveg

DIANA-sósbor-szeszt

ne volna látható.

Hogyan utánozzák a Diana-sósbor-szeszt.

Először is vesznek a DIANA-sósbor-szeszhez hasonló kinézésű üvegeket, vignettákat és csomagoló-papírokat. A folyadékot ugyanolyan színre festik és hasonló szagot adnak. Természetes, hogy az igazi gyógyértékét nem tudják megadni, amire különben az utánczok nem fektetnek súlyt. Az utánczok a legfőbb súlyt arra helyezik, hogy *külsőleg hasonlítson a csomagolás az eredeti Diana-sósbor-szeszhez*. Sokan utánozzák a hirdetés szövegét és annak alakját is. Egy szóval mindent elkövetnek, hogy a valódi Diana-sósbor-szeszt vásárlókkal összetéveszték a saját utánczatukat.

Határozottan kérien Diana-sósbor-szeszt.

Ez esetben meg kell nézni, hogy minden üvegen látható-e az „Erényi-Diana-sósbor-szeszt” felírás: látható-e a vörös vignetta; látható-e a plomba; látható-e a sárga külső csomagoló-papír, melyen vörös nyomás van.

Meg kell nézni azt is, hogy az üveg nem volt-e nyitva, hogy a folyadék valódi-e?

Erényi Béla

gyógyszerész

Budapest, Rápoly-körút 5. sz.

(Póztán legkevesebb 6 üveg szállítható utánvétel mellett.)

Minden üvegnek plombálva kell lenni.

Egy üveg Diana sósbor-szeszt	Egy nagyüveg Diana sósbor-szeszt	Egy legn. üveg Diana sósbor-szeszt
44 fill.	1.10 K.	2.20 K.

Vigyázzon jól az utánczatokra, mert csak az a valódi, a mely üvegen látható feltűnően a két szó: DIANA-SÓSBOR-SZESZ.

WERTHEIMER-ORFEUM

VI., Szerecsen-utca 35. szám. Igazgató: Wertheimer Lajos. Telefonszám: 4-49.

Kezdeté este 8 órákor. Csupa sláger! Csupa újdonság!

A szenzációzás februári műsor.

Családi kavardás Das jüdische kind bohózat. operett.

A lengyel bibliai operett-társulat állandó vendégjátéka.

Uj szólók, mesés attrakciók! Az emeleti téli kertnek csodás, új műsora van.

Harminez szépség fellépte.

Szombaton, február 11-én nagy á'a' csobál, Kezdeté éjjelkor. Vasár- és ünneppal délutáni előadás, mérsékelt helyárral. Kezdeté délután 1/4 órákor. — Jegyek kaphatók az orfeum pénztáránál és a Hunária fürdőben.

Tokaji bortermelők Társ. R.-T. Tokaj.

Elnök: Herczeg Windischgraetz Lajos.

Boraink hirneve az egész földgömbön ismeretes! Eredetisége s fölülmulhatatlansága tette azzá!!

5 kg. postakosár:

3 palack 0.5 lit. 1904. évi zamatos szamorodni	—	—
3 " 0.5 lit. 1904. évi 3 puttonos aszu	—	—
1 " 0.5 lit. 1901. évi kiváló szamorodni, kosár	—	K 12.—
3 palack 1 lit. 1904. évi zamatos szamorodni	—	K 7.10
3 palack 0.7 lit. 1901. évi kiváló szamorodni	—	K 7.40
3 palack 0.5 lit. 1901. évi kiváló szamorodni	—	—
2 " 0.5 lit. 1901. évi 4 puttonos aszu, kosár	—	K 15.10

Ládában:

20 palack 0.7 literes 1904. évi zamatos szamorodni	K 36.—
12 palack 0.5 literes 1904. évi 3 puttonos aszu	K 40.80
12 palack 0.5 literes 1901. évi 4 puttonos kövér aszu	K 55.20

Hordóban:

60 liter 1903. évi finom tokaji aszaltali bor	K 60.—
60 " 1907. " pecsénye bor	K 72.—
60 " 1904. " zamatos szamorodni bor	K 90.—
60 " 1901. " kiváló szamorodni bor	K 138.—

A csomagolásért, hordóért és ládáért semmit se számítunk fel. Megrendelő vasúti állomásra bérmentve küldünk minden rendelést. Részletes árjegyzékkel szivesen szolgálunk.

Szőlőoltványok

szőlővesszők és finom érmeleki bork beszerzésére legmegelőbben ajánljuk a legjobb hírnévnek örvendő

SZÜCS SÁNDOR FIA

szőlőtelepét Bihardlószezen.

Képes árjegyzéket tanulságos tartalommal ingyen és bérmentve küld a cég. Ezen árjegyzéknek egyetlen másolat sem szabadna hiányozni, mert sok mindenkit érdeklő dolgot tartalmaz. Tehát senki el ne mulasztja egy levelezőlapon kérni. Készlet: 3 millió.

Olcsó és pontos kiszolgálás. Több ezer elismerő levél.

FOLIES CAPRICE

Téli helyisége: Révay-utca 18. szám. Igazgatók: Lathner és Keleti. Főrendező: Rott Sándor. Telefon: 14-22. Előadás kezdete 1/8 órákon.

11 órákor? Ma Újdonság:

„Ungestörte Flitterwochen“

Bohózat 1 felvonásban. Irta: Satyr. Rendező: Rott Sándor.

Ma megelőzi 9/8 órákon.

„Török szerencséje örök“

Bohózat 1 felvonásban. Irta: Faun. Rendező: Rott Sándor.

Jegyek elővételben a nappali pénztárnál d. e. 9-11-ig és d. u. 2-6-ig. — Kenti különlégségi tőzede, Andrássy-ut 29. és Sopronyi nagyteremben, Rákóczi-ut 1. szám. 12 óra után az I-ső emeleti Casino de Parisban a világ legelső ének- és táncszínház fellépte.

„COLOSSEUM“ NAGY BIOGRAF

IV., Irányi-utca 21. Veres Pálné-u. sarkán, a Sashör mellett.

Az elegáns közönség mozgatófényképtérme.

És rangú műsor, pompás új felvételek. A külön teremben

ALABASTRA

szabad térben mozgó éneklő és tánczó alakok. Előadás d. u. 4/2 órákon, vasár- és ünneppal d. u. 3. órától 11 óráig.

Helyárak 20 fillértől 1 koronáig.

BUTOR

Költözködés miatt az egész raktárt készpénzért és részletre kiárusítjuk. Műbutor Kereskedelmi Részvénytársaság, Budapest, IV., Aranykő-utca 5. szám. Telefon: 71-52.

MINDENKI

aki irrodákban, hivatalokban, üzletekben a gyárakban a tisztaságot, kényelmet és egészséges életet szem előtt tartja.

AZ „A. B. C.“-NÉL

hygien tisztított kölcsontrülközőknek, portörölközőknek, padlóruhákhoz bevezetését, nagyon olcsó kölcsondíj mellett házhoz szállítva és hetenként pontosan cserélve, okvetlen meg-

KEZDI.

„A. B. C.“ Egyesület Fehérnemű Kölcsonzó Vállalat, Eötvös-utca 30. szám. Telefon 46-86.

Külön osztály vendéglők részére.

MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR

BUDAPEST, VII. KERÜLET, RÁKÓCZI-UT 32. SZÁM, A RÓKUS-KÓRHÁZZAL SZEMBEN.

saját érdekükben felhívja az összes sérülteket, hogy az összes kulturálmokban szabadalmazott, különösen páratlan czólszerőségű kicserélhető nyomlappal ellátott **MULTIFORME sérvkötőkről** prospektust kérjenek. Ezen

Sérvkötő a legmesszebbmenő igényeknek is megfelel **Műláb** a lehető legjobb kivitelben **Műkéz** a legbiztosabb kiállításban **Műfüző**

Támogatók, egyenestartók, haskötők, gummiharisnyák stb. mérték szerint jótállás mellett készülnek.

Hygienikus különlegességek! + Képes árjegyzéket kb. 1000 ábrával, ingyen, bérmentve és diszkrétan küldünk.

Világhírű eredeti angol The Champion és Premier

kerékpárokat dupla harangcsapágygyal és szabadfutóval, 3 és 5 évi jótállással, minden árfelértéssel nélkül szigorúan az eredeti gyári áron havi 12 és 15 koronás részletre adjuk és

kerékpár-alkatrészeket

az egész világon létező összes kerékpárhoz, külső és belső gumikat, csengőket, lámpákat, pedálokat, láncozatot, konuszokat és összesét óriási forgalmunk következtében melyen leszállított **nagyban eredeti gyári áron szállítunk** vidékre is barnová

LÁNG JAKAB és FIA

kerékpár- és alkatrész nagykereskedők
Budapest, VIII. kerület, József-körút 41. szám.
Ft. kizárólag: Baross-tér 4. és Budán: Margit-körút 6. Díszárjegyzékünk 1000 képpel kerékpár- és alkatrészekről ingy. és bérmentve.

Magyar királyi államvasutak üzletvezetőségére Zágráb.

234-I.-1911. szám.

PÁLYÁZATI HIRDETÉMÉNY.

A magyar királyi államvasutak Zágráb-Fiume vonalán fekvő Cameral-Moraviceza állomáson rendszeresített pályaeorvosi állás megüresedésén, arra ezennel nyilvános pályázatot hirdetünk.

Ezen állás évi 1800 korona tiszteletdíj, 200 korona vonalpótlék, 400 korona fuvarátalány, összesen 2400 korona illetmény és szabad lakással van járadalmazva.

Felhívjuk mindazokat, kik ezen állásra pályázni óhajtanak, hogy folyamodványukat, a születési bizonyítvány, orvostudori oklevél vagy annak hiteles másolata, erkölcsi bizonyítvány és az egy évi kórházi gyakorlatot igazoló bizonyítvánnyal felszerelve eddigi gyakorlatuk és alkalmazásuk közlése mellett „A m. kir. államvasutak üzletvezetőségének Zágráb” című alatt legkésőbb ez évi február hónap 20-ig terjesszék be. Ezen határidőn túl beérkező kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Előnyben részesítenek azok, kik hivatalos magyar nyelven kívül a horvát nyelvet legalább szóban is bírják.

A pályázni kívánók tájékozásul közöljük, hogy a szóban forgó állás működési köre kizárólag Gomirje állomástól kizárólag Skrad állomásig terjed és ezen vonalszakasz hossza 31.900 km. A vonalszakaszba esnek Vrbovsko, Cameral-Moraviceza, Brod-Moraviceza állomások 1788 gyógykezelésre jogosított taggal.

A pályaeorvosi székely közelében 23 község tartozik, melyekben körülbelül 350 házban 2500 lélek lakik, a pályaeorvos a pályaeorvosi teendők mellett magángyakorlatra is számíthat.

Zágráb, 1911. évi január 29-én.

Az üzletvezetőség.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerfelett gazdag tapasztalatai alapján, melyeket a kórház hűgyszerű és bujakkóros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

DR. FABINYI

specialista nemi bajokban emeritált kórházi orvos

gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít a rendszeres foglalkozás megzavarása nélkül mindennemű

nemi betegséget

(hűgysófolyást, sebeket, syphilit és önfertőzésből támadt idegbajokat.)

Meglepő az eredmény férful gyengeségnél (impotentia) még öregebb egyéneknek is.

Biztos siker folytán a honorárium utólag is fizethető. Levélre díjtalanul válasz. Kívánatra gyógyszeres kezelés délelőtt 9-3-ig, és este 5-7-ig.

Budapest, Rákóczi-ut 8/A. szám.

(Ajánróház a Pannónia szállóval szemben.)
Lepcsőházi bejárati. Külön városbák.

Állattudományok, állatkezelés és állatkevelőknek
Most jelent meg!

NE BÁNTSD AZ ÁLLATOT!

Az állatvédő törvények példákban, 80 képpel.

Írta K. Nagy Sándor
Második kiadás.

Ára 3 kor.
Kiadja a Franklin-Társulat Budapest

Kapható:

LAMPEL R. könyvkereskedése,
(Wodianer F. és Fiai) részvénytársaság, Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 21. m. minden könyvtárakban

Tankönyveket és Segédkönyveket

vegyen

Magyarország legrégibb és legnagyobb tankönyvkereskedésében

LAMPEL R.

könyvkereskedése

(Wodianer F. és Fiai) részvénytársaság

Budapest, VI., Andrassy-ut 21.

Itt kapható

az elemi, polgári, közép-, felsőbb leány-, kereskedelmi- és magániskolákban és a szaksiskolákban használt minden levő minden tankönyv és segédkönyv a legújabb kiadásban

Postai megrendelésre a beérkezés napján azonnal elintéztetnek.

A kiadásunkban megjelent összes tankönyvek jegyzékét kívánatra kézzelgőggel megküldjük.

LAMPEL R. könyvkereskedése

(Wodianer F. és Fiai) r.-t.

Budapest, VI., Andrassy-ut 21.

Hirdetmény.

A Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölcson Részv.-Társ.

1911. február 4-én tartott rendes közgyűlése elhatározta, hogy a Társaság jelenleg 15 millió korona alaptőkéjét 5 millió koronával, és pedig 12.500 darab egyenként 400 korona névértékű, névre szóló újabb részvény kibocsátása által 20 millió koronára felemeli; ez új kibocsátás részvények az 1911-ik üzletévtől kezdve részesednek a Társaság üzleti eredményében, mihez képest az 1911-iki üzletévre vonatkozó osztalékszolvénnyel kezdődő szolvénnyel lesznek ellátva.

A közgyűlés határozatából kifolyólag ezen új kibocsátás 12.500 darab részvény közül 7.500 darab részvényre nézve a jelenlegi részvénybirtokosok részére elővételi jog biztosított a következő módzatok mellett:

1. Minden öt darab korábbi kibocsátású részvényre átvethető egy darab új kibocsátású részvény. Ötlet nem osztható számú régi részvényekre elővételi jog nem gyakorolható.
2. Az elővételi jog folyó évi február 11-étől február 18-áig bezárólag Budapest: a Társaság pénztáránál (VI., Andrassy-ut 5.) és Triestben: a Filiale der k. k. priv. oesterreichischen Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe című intézetnél

gyakorolható a korábbi kibocsátású részvénykönyvek szabályszerű jegyzék kíséretében való benyújtásával. Ugyanott rendelkezésre állanak a benyújtás alkalmával kitöltendő nyomtatványok.

3. Egy darab új kibocsátású részvény átvételi ára 425 koronában állapított meg, mely összeg után f. é. január 1-étől kezdve a befizetés napjáig a Társaságnak 5% kamat, továbbá fokozatos bélyeg fejében K 1.26 fizetendő.

A befizetések a következő részletekben eszközölnők:

- a) az elővételi jog gyakorlása alkalmával, azaz 1911. február 11-étől február 18-áig bezárólag 225 K — f és 5% kamat 1911. január 1-étől, bélyegilleték fejében pedig 1 " 26 "
- b) 1911. márczius 11-étől márczius 18-áig bezárólag 200 " — " és 5% kamat 1911. január 1-étől.

Megjegyezzük, hogy a két részlet egyszerre is befizelhető.

4. A befizetések részvényutalványok kiszolgáltatása által igazolhatók, mely utalványok, ha az illető részvényes az összes befizetéseket az előirt időben teljesítette, 1911. július 1-étől kezdve végleges részvényekre cseréltetnek ki.

Felhívhatunk tehát azon t. részvényesek, akik a fenti ár és módzatok szerint elővételi jogukat gyakorolni kívánják, hogy korábbi kibocsátású részvényeiket f. évi február 11-étől legkésőbb folyó év február 18-ik napjáig bezárólag az új kibocsátású részvényekért a fentiek szerint járó összeg egyidejű befizetésével nyújtsák be, minthogy a fenti időpontra túl minden elővételi joguk megszűnik.

A megállapított befizetési határidők elmulasztása esetén a társasági alapszabályok 7. §-a értelmében fogunk eljárni.

Budapest, 1911. február hó 4-én.

Az igazgatóság.

ÉVŐESZKÖZÖK

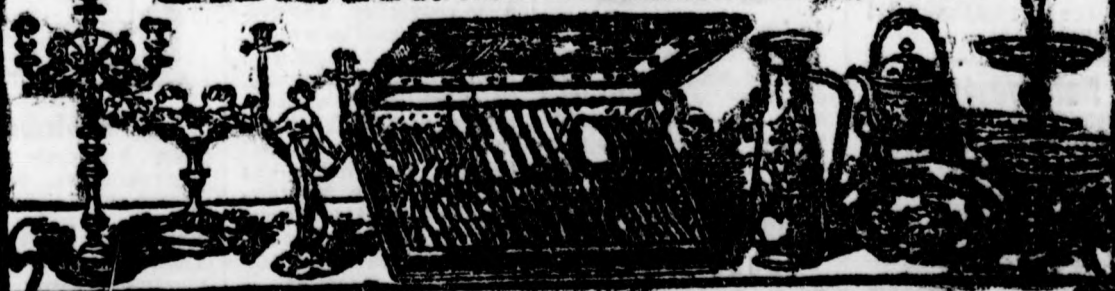
EZÜSTBŐL ES ALPACCA EZÜSTBŐL

DISZTÁRGYAK. ALKALMAJÁNDÉKOK

A LEGELŐNYÖSEBBEN

POLGÁR KÁLMÁN ESZERTÉLEPE

BUDAPEST, III. Erzsébet-körút 29. sz.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLDÖ GONDOT FORDÍTOK. ÁR JEGYZÉK 2000 PÁZZAL BÉRMENTVE KÜLDÖK.

B hirdetés rovatban minden szö... egyszerű beiktatása közönséges... betűkből 4 fillérrel, kompakt... betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

B hirdetés rovatban minden szö... egyszerű beiktatása közönséges... betűkből 4 fillérrel, kompakt... betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények,
ekmáypénzszekrények, használhatók és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Bálvány-utca 6—C.

Házasságokat
diszkrétén közvetít Faragó Jenő, Rákóczi-ut 80. (Vagyonyos férjhezmenendők állandóan előjegyezve.)

3 fiatal orosz
kisasszony mindegyike 100,000 koronával, 40 év körüli gyermektelen özvegy 150,000 koronával; 33 éves keresztnyő hölgy 125,000 koronával; teljesen független úri nő 120,000 kor. vagyonnal stb. stb. azonnal férjhez ohajtának menni. Gyors elhatározású jellemesurak ha vagyontalanok is, írjanak a címre: L. Schlessinger, Berlin 18. 10277

Diszkert-kedvelők
kérjenek arjegyüket az Első magyar diszkertnyó farskolától. — Tulajdonosa Copony Ede, Kőrmend, 120 fajta tülevélűfák, lombfák, sortfák, díszcserjék kaphatók.

Akar
ön szellemes lenni? Akar a társaságban tekintélyhez jutni? Akarja, hogy kellemes társalgónak tartásák? Olvassa el a „Társalgás Művészete” című művet. Megtudhatja ebből, mint viselkedjek, hogy férj, nő, aliatvalót, felelősséget egyaránt megkövéltsön. Korrekt utmutatója lesz az élet minden helyzetében! Pénzt még ne küldjön, miután tartalomjegyzéket ingyen, bementve küld Deák, Rákóczi-ut 80.

Pénzszekrényeket
tíz- és betörésmenesteket ajánl olcsó áron Budapesti pénzszekrénygyár, Bákos-u. 4/b.

Papirhéju diót,
mézédés téli szőlőt postakosaránként 3.60, nemes birsalmát, téli csemegealmát 2.60, mázsánként 38.—, ecetes ugorkát, paprikát 2.60, házilag főzött mézédés szilvalekvárnak kilóját 1.30, különleges barack lekvárnak 2.60, valódi barackkonyak 5 kgos üveggel 20.— koronáért. Gyümölcskivitel Csongrádról.

Fajborokat
lefejtvé kölcsönhődoban hektóliterenként 44 koronáért, papirhéju diót postakosaránként 3.50. Gyümölcskivitel Csongrádról.

Marónt, narancsot,
ezitromot, datolyát, papirhéju diót, fűgét, orosz teát, vegyesen postakosaránként 2.60 koronáért szállítja Gyümölcskivitel Csongrádról.

Butorvásárlók
figyelmébe! Szállítunk mindennemű butorberendezést helyben és vidékre. Készpénzért vagy rendkívül előnyös fizetési feltételekkel, Bekerédy-utca 10. Modern lakberendezési vállalat. — Nagy díszes butoralbum 8 korona. 10345

Vigyázzon
ha meghűlt és vásároljon valódi Réthy-féle csukorkát 60 fillérért.

Juniperus
(nemes boróvicska) 4 literes posta-tartály bémentve K 10,50 Barla József konzervgyára Felka (Szepesmegye). 29315

MAGANTANULOKAT
polgári iskolai, gimnáziumi, kereskedelmi-iskolai magánvizsgálatokra, érettségire felkészítéssel előkészít.

Joghallgató
ajánkozik magyar, német, francia felolvasónak, fordítónak, magyar-német levelezőnek, magántanulók előkészítésére középiskolai tantárgyakból. — Levelek a kiadókivatalba intézendők „Török” jellege alatt.

Nevelőnőket
német, francia, angolokat zene nyelvismerettel, bonneokat azonnali belépésre ajánlok, magyar okleveles nevelőnőket zene és nyelvismerettel sürgősen keresek. Szegheőné S. Lujza intézete Budapest, VI., Dessewffy-utca 22. 29324

Ki akar
egyéves önkéntes lenni? erettség nélkül. Felvilágosítást, prospectust ingyen küld Járosvy Lajos tanintézete (Lichtblau-féle) Debreczen. Állami felügyelet! Átlag 80% sikerrel vizsgázik. 10236

Zálogcédulákat
veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100,000 koronáig költségmentesen kiváltok és teljes értéket kifizetem.

Singer Jakob
ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarján. 27553

Amerikai óra,
mutató és számlap nélkül.

Az óra két számcsoporthoz áll. A felső számsor az órát, az alsó pedig a percet mutatja. Rézlemezre is szállítjuk. Ára 76 korona. — Kérje legújabb amerikai újdonságaink arjegyzeit!

Szent László Intézet
BUDAPEST 27. Veress Pálné-utca 16. sz.

Rayonképviselők
ugynökök és reprezentatív viszontelárusítók kiképzés nagy ösméretű tanfolyamokhoz. Könyvek, egy szabadalmazott kézi eljárással készíthető képek, amelyekhez keresetnek. Csak jó megjelenésű kauziumképes acquistiteurök lesznek figyelembe véve. Havonta 1000—1200 kor. jövedelem. Molnár M. Lajos szerkesztő Budapest Rottenbiller-utca 10 Mo. — Prospektusok ingyen.

Ajtók, Ablakok,
vasredőnyök, használtak és újak, bármilyen méretben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utódánál
BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123. Telefon: 682—80. Alapították 1886-ban.

A t. cz. gazdaközönség
az iparvállalatok figyelmébe ajánlom 1884 óta fennálló gazdasági és iparszemélyzeteket elhelyező irodámat. Gazdatiszták, gépészek, kovácsozók, molnároknak, szesz-főzők, kertészek, kezesek és felelősséggel, főnököknek díjmentesen elhelyeztetek. — Krakauer Armin, VI., Ó-utca 39. sz. 29891

EUFON
tölcser nélküli beszélőgép
2 koronás heti részletre kapható. Kérjen Eufon jegyzéket!
Szent László Intézet Bpest 27 Veress Pálné-u. 16. sz.

Parlamenti
gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar-német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémiái tanárok által oktató szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyama. Alapította Markovics Iván 1863-ban. Biztos állás közvetítés. Közérve nyíltva szept. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gabelberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10. sz.) Címre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolájára írógépektől s más hirdetésünket utánzó újabb tanfolyamoktól független. — Telefon 64—68.

25 koronáért
készülnek saját műhelyemben mérték után remek szabásban, finom kivitelben divatos férföltönyök vagy télikabátok finomszövetekből. Lichtman Sándor férfiszabómester, Budapest Rottenbiller-utca 4/A. sz. Vidékre posztóminták bémentve, helyben szabászatot kívánatra házhoz küldöm 28592

Tisztviselői kölcsönt
közírtviselőknél és katonatisztviselőknél előjegyzéssel és előjegyzés nélkül. Jelzálogkölcsönt 60 évre. Váltakölcstől kereskedők, iparosok és magántisztviselőknél gyorsan és előnyösen folyósított.

Soha nem létezett.
Rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk teljes lakásberendezéseket, valamint egyes butodarabokat helyben és vidékre 3 évi részletfizetésre. Nagy díszes butoralbum 1.— korona. Kíoh lakásberendező, Budapest, Bezerédy-utca 10. 10345

Temetkezési
vállalkozók, intézetek, egyletek, társulatok részére képes nagy arjegyüket kívánatra ingyen küld a Budapesti Ravatalgyár Rézv.-társ. Nagymező-u. E. 46.

Legjobb likörök
és rum készíthetők kivonatimmal. Egy üveg ára 60 fillér. 10 üveget 6 koronáért küldök bémentve. Arjegyüket kívánatra. Réthy Béla gyógyszerész Bekéscsaba.

BUTOR
30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferenciek-tere 3 télemelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek, mahagóni és palisander butorok, úri szobák, angol börgarnitúrák és tejszín berendezett minlaszobák, keleti szőnyegek, csillárok. — Telefon 82—13. 28589

A gyermekáldást
2 vagy 3 számra meghatározni, nagyon okos dolog és sok pénz megtakarításal jár. Az erre vonatkozó pontos utasítást, a melyért sok ezer hálaírat beérkezett, titoktartással küldi 90 fillér magyar levélbéllyel ellenében Frau A. Kaupa, Berlin S. W. 247, Lindenstrasse 51. 28626

Fürdőkádak
magy. kir. szab. fűtéssel jégsekények, foteuil és gyermekkádak kaphatók

Wiesel Adolf
Váci-körút 47. Podmaniczky-utca sarok. Telefon 91—20. 28793

Veres áfonya
befőtt, szépségi, 5 kilós postakosár K 7. Barla József konzervgyára Felka (Szepesmegye). 29317

Zálogcédulákat
veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100,000 kor. költségmentesen kiváltok és teljes értékét kifizetem. 736

SCHILLER IZIDOR
ékszerkereskedő Budapest, Sip-utca 8. sz.

GOETHE: TORQUATO TASSO.
Színmű öt felvonásban. Fordította CSENGERI JÁNOS. Ára 2 korona. Kiadta a FRANKLIN-TÁRSULAT Kapható: LAMPEL R. könyvkereskedésében (Wodianer F. és fiai r.-t.), Budapest, VI., Andrássy-út 47. és minden könyvkereskedésben.

Alkalmi vásár
az összes hangszeréből. Mélyen lezállított árak.

MARNITZ FRIGYES
Budapest, VIII., 4. József-körút 37—39 sz. Óriási raktár gramofon és lemezekben. Kérjen arjegyüket külföldön.

BUTOR
üzletünk felosztása
folytán minden elfogadható áron kiárusítjuk úgy a raktáron, valamint a még munkában levő asztalos- és kárpitos-butorokat, bútor-szöveteket, különféle függönyöket és anyagokat és az üzlet-hez tartozó tárgyakat.

Patyi Testvérek
BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 7. sz. Pannónia-szálloda mellett.

30 koronáért
készülnek saját műhelyemben mérték után remek szabásban, finom kivitelben divatos férföltönyök vagy télikabátok finomszövetekből. Lichtman Sándor férfiszabómester, Budapest Erzsébet-körút 1. sz., I. em. Vidékre posztóminták bémentve, helyben szabászatot kívánatra házhoz küldöm. 28592

Szabók részére
mindennemű zsinór, gomb és szabó-kellék képes nap arjegyüket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részv.-társ, Nagymező-utca 46.

Pénzi
akar Ön azonnal butorra, zongorára, varrógépekre, kerekpárokra és mindennemű kereskedelmi árucikra, akkor forduljon bizalommal csak a régi Tauber céghez, Baross-ter 15. sz. Fiókület: Klauzál-ter 2. Telefon 149—00. 29887

Jó cselédeket,
ugymint szakácsnőket, szobalányokat, urasági inast stb. stb. közvetít ügyhellyel, mint vidéki urasági házakba Váradi Márton „Szabó”-féle elhelyező-intézete, Budapest, Belvaros, Múzeum-körút 35. szám, az udvarban. 10325

Magyar harzi kanari-tenyésztő Debreczenben.

Ki a madár dalát meg tudja érteni és annak énekét föl tudja beszélni, kanari tenyésztő keresse az fel s tiszteljen megengem minden nyelvel. Minden mit egy madár előadni képes, legyen az nagy mély hang, avagy csendes ének. Ami csak magyarul kívánlan jó tenyésztőben mindez megtalálható. A rendelt madarat mielőtt elküldöm, tudásról előbb magam meggyőződom és ha hibás hang vagy rosszul énekel, nem létezik nálam, hogy én azt küldjem el. A tisztelt rendelő nyugodt lehet tehát, hogyha nálam rendel, tudom nem szenved kárt. A lakás legkedvesebb dísz a szépen éneklő kanári madár. Kanári madarakért eddig sok pénzt adtak a külföldnek. Ma már nincs szükség erre, mert a szakszerű vezetés alatt álló Agoston magyar harzi kanari-tenyésztő telep Debreczen Mergő-utca 9. sz. gyönyörűen felvázoló, nemes fajta kanári madarakat szállít átlagosan 7, 8, 10 és 12 forintért. Tenyésztésre alkalmas remek szép nőtényűek átlagosan 2 forintért. A szállítás a legmagyobb bidegben is gondosan csomagolva, szavatosság nélkül történik. Arjegyüket és apostali utasítás ingyen. Számos elismert és közönséges birtokában. A legnagyobb tenyésztőtelep és szotkálási intézet.

Soványosság
Az egyedüli eredménytől kísért háziasor a dr. William Bartley tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép felt testidomokat nyernek. — Hölgyek remek keblét. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jót állást. Verszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomor-bajok soknak nélkülözhetetlen tápszer. Kitüntető: Chicago, Berlin, London Hamburgban. Készítő levelek minden országból. Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11. II/1. Telefon 156—80.